

Ilkka Mitrunen

Koskelan Rohtosaunatalo

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Rakennusarkkitehti (AMK)

Rakennusarkkitehtuuri TXR14S1, RA14

Ilkka Mitrunen, opiskelijanumero 1404021

Opinnäytetyö TR00BZ67-3004

11.5.2021

Tiivistelmä

Tekijä

Ilkka Mitrunen

Otsikko

Koskelan Rohtosaunatalo

Sivumäärä

82 sivua + 2 liitettä

Aika

11.5.2021

Tutkinto

Rakennusarkkitehtuuri (AMK)

Koulutusohjelma

Rakennusarkkitehtuurin tutkinto-ohjelma

Ohjaajat

Kaisa Hyyti, lehtori, arkkitehti

Jorma Lehtinen, lehtori, arkkitehti

Avainsanat

täydennysrakentaminen, asuinkerrostalo,
yleinen sauna, elämyksellisyys

Opinnäytetyössä esitellään kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti merkittävä aluekokonaisuus Helsingistä, Koskelan vanha sairaalamiljö. Tutkimuksessa perehdytään laajasti sen historiaan, nykytilaan sekä tulevaisuuden tarjoamiin uusiin mahdollisuuksiin.

Alueen täydennysrakentamisen mahdollistavan asemakaavan puitteissa toteutetaan 2100 k-m² laajuisen asuinkerrostalon suunnitteluhanke, jonka erikoisuus on sen ylimmässä kerroksessa oleva julkinen, kaikille avoin ja elämyksellinen yleinen sauna oheistiloineen.

Suunnitteluprojekti on esitelty työn lopussa koko laajuudessaan, runsaasti kuvitettuna ja tekstitettynä.

Abstract

Author

Ilkka Mitrunen

Title

The Remedy Sauna House of Koskela

Number of Pages

82 pages + 2 appendices

Date

11.5.2021

Degree

Bachelor of Construction Architecture

Degree Programme

Construction Architecture

Instructors

Kaisa Hyyti, Senior Lecturer, Architect

Jorma Lehtinen, Senior Lecturer, Architect

Keywords

urban infill, residential apartment building,
public sauna, liveliness

This thesis portrays the old hospital environment of Koskela, which is a culturally valuable and architecturally significant part of the Finnish capital, Helsinki. A lengthy study is performed depicting its history, current state and new possibilities enabled by its future.

Within a recently devised city plan, which offers the possibility for large scale urban infill development, a new proposal for a 2100 g-m² residential apartment building is implemented. The unique feature of the building is an open public sauna and wellness center situated on its top floor.

This architectural design project is presented at the end of this thesis in great detail, both verbally and visually.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1	3	Suunnitelman esittely	37
1.1	Taustat	1	3.1	Tontti	38
1.2	Tavoitteet	1	3.2	Piha & liikenne	39
1.3	Rajaus	1	3.3	Massoittelu	41
1.4	Toteutus	2	3.4	Tilaohjelma	42
2	Suunnittelualue	3	3.5	Yksityiset asuinkerrokset	43
2.1	Sijainti kaupunkirakenteessa	3	3.6	Julkinen hyvinvointikeidas	49
2.2	Historia	7	3.7	Julkisivut	52
2.2.1	Ensimmäinen rakennusvaihe, 1910-luku	8	3.8	Leikkaukset	57
2.2.2	Toinen rakennusvaihe, 1920-luku	10	3.9	Materiaalit	62
2.2.3	Kolmas rakennusvaihe, 1950 - 60-luku	11	3.10	Rakenteet	64
2.2.4	Neljäs rakennusvaihe, 1980-luku	13	3.11	Havainnekuvat	71
2.3	Nykytila	17	4	Johtopäätökset	77
2.4	Asemakaava	19		Lähteet	78
2.5	Tulevaisuus	24		Kuvalähteet	79
2.6	Olosuhteet	26		Liite 1: Tehtävänanto, Opinnäytetyö	83
2.7	Alueanalyysi	29		Liite 2: Tehtävänanto, Projekti 12	84

1 Johdanto

1.1 Taustat

Suomalainen saunakulttuuri ja –perinne on koko maailmankin mittakaavassa ainutlaatuinen. Viime vuosina on ollut vahvasti esillä varsinkin elämyksellisten ja yhteisöllisten yleisten saunojen uusi tuleminen, niiden eräänlainen uusrenessanssi.

1.2 Tavoitteet

Tutkimuskysymys:

”Millainen on elämyksellinen asuinkerrostalon ja yleisen saunan yhdistelmä?”

Tutkimuksen tavoitteena on perehtyä suunnittelualueen historiaan, luonteeseen, ominaispiirteisiin sekä tulevaisuuden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Näiden mahdollisuuksien, analyysin ja johtopäätösten avulla pyritään löytämään hyviä suunnitteluratkaisuja, joita sovelletaan tutkimuksen loppupuolella esiteltävässä arkkitehtisuunnitteluprojektissa.

Tämän projektin tavoitteena on suunnitella asuinkerrostalo Helsingin Koskelan sairaalan uudelle täydennysrakennettavalle kaava-alueelle, jonka ylimmässä kerroksessa on elämyksellinen ja monipuolinen yleinen sauna oheistiloineen.

Kuvassa 1 on esitettyä opinnäytetyön olennaiset ydinkohdat, eli sen missio, visio, strategia sekä arvot.

MISSIO

Miellyttävän ja elämyksellisen sauna- sekä vapaa-ajan kokemuksen tarjoaminen alueen asukkaille

Antaa rohtoja keholle, mielelle sekä sielulle

VISIO

Moderni, viihtyisä, kaunis ja toimiva asuinkerrostalo, jonka kruunaa kattokerroksessa oleva yhteinen vapaa-ajanviettopaikka

STRATEGIA

Laadukkaat referenssikohteet

Perinteen ja historian luova soveltaminen nykyaikaan

Tutkimus, teoria, ideat >>> analyysi >>> ratkaisut ja johtopäätökset

ARVOT

Terveys & hyvinvointi

Sosiaalisuus & yhdessäolo

Laadukas vapaa-aika

Elämyksellisyys & Elämänlaatu

Kuva 1: Missio, Visio, Strategia, Arvot (Ilkka Mitrunen)

1.3 Rajaus

Opinnäytetyö rajataan koskemaan elämyksellisiä suomalaisia yleisiä saunoja, niiden historiaa, nykytilaa sekä tulevaisuutta.

Ideamatriisi	Toiminta	Arkkitehtuuri	Rakennejärjestelmä	Materiaalit	Kokonaisuus
Käytännöllinen taso	Saunominen	Asuinkerrostalo + yleinen sauna	BES + yläkerta puurakenteinen	Puu	Yleinen sauna
Esteettinen taso	Puhdistautuminen	Lämmin	Näkyvä puupinta	Orgaaninen	Vapaa-aika
Filosofinen taso	Hyvinvointi	Parantaa	Ekologinen	Perinne	Elämyksellisyys

Kuva 2: Ideamatriisi (Ilkka Mitrunen)

1.4 Toteutus

Opinnäytetyö on viimeisen vuoden opiskelijan laajahko yksilötyö, jonka tarkoitus on osoittaa hänen ammattitaitoaan ja oppineisuuttaan. Opinnäytetyö jakaantuu kahteen osaan, **kirjalliseen tutkimustyöhön (15 opintopistettä)**, sekä **suunnitteluprojektiin (10 opintopistettä)**. Opiskelija laatii itselleen molempiin osa-alueisiin erilliset tehtävänannot, joiden mukaan ne toteutetaan (**liitteet 1 & 2**).

Tutkimustyötä, pohdintaa, lukemista, kirjoittamista, sekä itse suunnittelua työsteään kaikkia rinnakkain, niin että eri osa-alueet tukevat toisiaan saumattomasti. Työn lopputuloksena on valmis tutkielma, sekä Projekti 12 suunnittelutehtävä.

Opinnäytetyö toteutetaan Metropolia AMK:ssa 13.1.2020 – 18.5.2020 välisenä aikana, välitavoitteet on listattu alla:

- Tehtävänannot (Opinnäytetyö + Projekti 12) – 12.2.2020
- Opinnäytetyösuunnitelma ja –sopimus – 12.2.2020
- Väliseminaari 1 – 15.1.2020
- Väliseminaari 2 – 20.3.2020
- Lopullinen palautus – 24.4.2020
- Mainos – 27.4.2020
- Loppuseminaarit – 13.5. – 15.5.2020
- Lopullinen artikkeli – 18.5.2020
- Lisäksi pienryhmäohjaustapaamisia yhteensä seitsemän kertaa

2 Suunnittelualue

2.1 Sijainti kaupunkirakenteessa

Suunnittelualue sijaitsee noin kuusi kilometriä Helsingin keskustan pohjoispuolella. Sen ytimenä on Koskelan sairaalan alue, jolla on pitkät ja monivaiheiset perinteet. Alue rajautuu vilkkaasti liikennöidyn Koskelantien, sekä rauhallisempien Käpyläntien ja Kunnalliskodintien varsille. Kaupunkikuvallisesti alue sijoittuu kohtaan, joissa keskenään ja mittakaavaltaan hyvin erilaiset asuinalueet kohtaavat toisensa ja risteävät.

Alue saa vaikutteita ympäröivistä Käpylän, Koskelan ja Taivaskallion erityyppisistä asuinalueista. Näiden 1920–40 lukujen pientaloalueiden lisäksi kaupungin kasvaessa vuosien varrella on joukkoon tullut lisäksi kerrostalovaltaista asumistypologiaa. Etelässä alue rajautuu Koskelan raitiovaunuvarikon suuriin halleihin. Suurempi lähiseutu käsittää myös Vanhankaupungin, sekä kauempana 2000-luvulla rakentuneen Arabian modernin asuinalueen.¹

Alkuperäisissä vanhoissa asemapiirroksissa piha-alueet oli suunniteltu erittäin huolellisesti ja pieteetillä. Näiden ympärille puolestaan levittäytyivät laajat maanviljelysalueet. Vuosien varrella alun perin yhteensä 43 hehtaaria käsittänyt alue on kivistunut nykypäivänä kymmeneen hehtaariin kaupungin kasvaessa.

Vanhat ensimmäisen rakennusvaiheen pihat sekä rakennukset muodostavat historiallisesti ja rakennustaiteellisesti yhtenevän ja arvokkaan kokonaisuuden. Vanhojen toimintojen päättyessä rakennuksille ollaan etsimässä uutta käyttötarkoitusta,

alueen täydennysrakentamisen lisäksi. Uuden asemakaavan tavoitteena on liittää vanha sairaala-alue tiiviimmin osaksi ympäröivää kaupunkirakennetta.²

Rajautuminen katuihin ja kaupunkitilaan

Kohde on kolmen eri kadun ympäröimä. Etelässä sen rajaa Koskelantie, luoteisreunalta Käpyläntien puistokatu, koillisessa Kunnalliskodintie. Sairaala-alueita reunustavat pensasaidat ja katujen suuntaiset puurivit tulevat tuuhealla lehvästöllään osaksi katutilaa.³

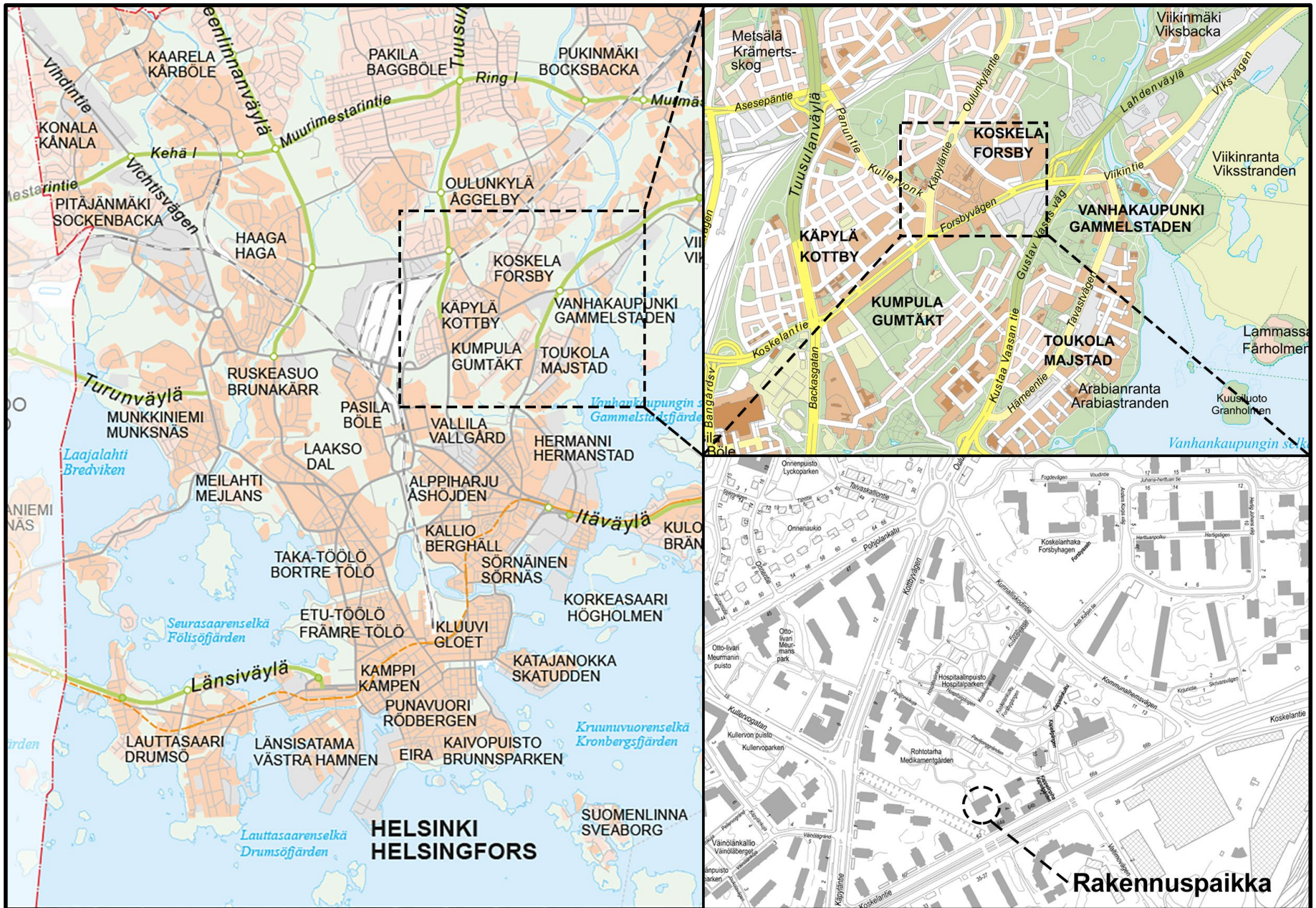
Kuva 3: Aluekuva (Helsingin kaupungin karttapalvelu)

¹ (Vainio, 2011, s. 6)

² (Vainio, 2011, s. 18)

³ (Byman & Heinonen, 2015, s. 39)

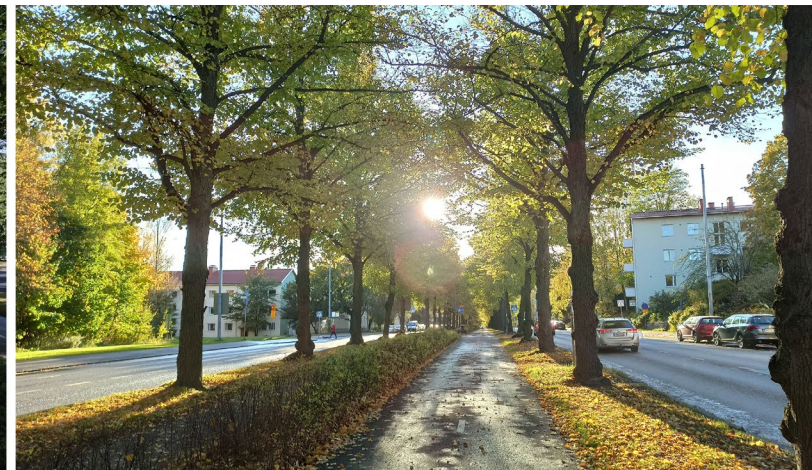

Kuva 4: Sijaintikaavio (Helsingin Kaupungin karttapalvelu)

Koskelantie

Vilkkaasti liikennöity puistokatu edustaa 1930-luvun funktionalismin ja klassismin suunnittelu-ajatuksia. Katutila muodostuu kolmesta yhtä leveästä osasta: uloimpana jalkakäytävät, kolmikaistaiset ajoratat molempiin kulkusuuntiin, sekä niiden väliin jäävä kymmenen metrin kaistale. Lehmusten reunustamalla keskikaistaleella sijaitsee asfaltoitu pyörätie ja sorainen kävelykaista, jotka on erotettu toisistaan pensasaidalla. Koskelantie on merkittävä maisema-arkkitehtoninen kaupunkiakseli, ja edustava esimerkki oman aikansa katusuunnittelusta.⁴

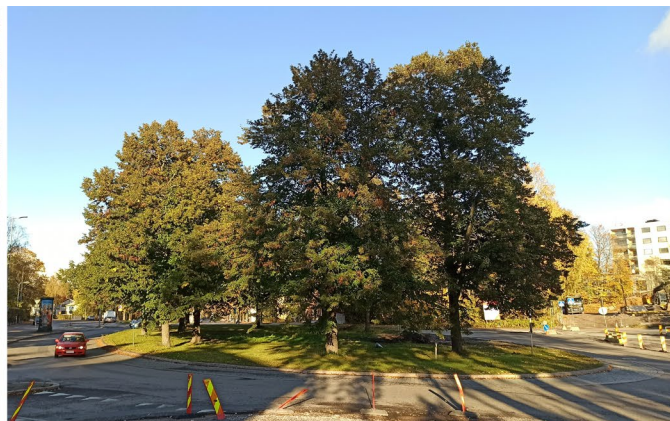

Kuva 5: Koskelantie (Ilkka Mitrinen)

Sen molemmilla puolin sijaitsevat kevyen liikenteen väylät. Katuosuus päättyy ellipsin muotoiseen liikenneympyrään, jonka keskellä kasvaa kookkaita lehmuksia, muodostaen alueelle kaupunkikuvallisen maamerkin.

Käpyläntie

Edustaa saman henkistä puutarhakaupunki-ideologiaa kuin Koskelantie. Kuuluu osana eri kaupunginosia yhdistäviin puistokatuja sarjaan. Tietä reunustavat vehreät lehmusrivistöt, keskikaistalla on harvakseltaan poppeleita.

Kuva 6: Käpyläntie (Ilkka Mitrinen)

Katu jatkuu edelleen Oulunkyläntienä puutaloalueen läpi läheisen kentän pohjoiskulmaan, aina Oulunkylän juna-asemalle saakka. Ellipsistä pohjoiseen tie jatkuu leveänä ilman istutuksia päättyen Käpytien risteyksen kääntöpaikalle. Näiden kolmen kadun muodostama kokonaisuus on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisema-arkkitehtonisesti merkittävä, useasta erilaisesta osasta koostuva katutilasarja. Valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön rakennuskanta edustaa 1930 - 40 lukujen klassista puutarhakaupunki-ideologiaa.⁵

⁴ (Byman & Heinonen, 2015, s. 40)

⁵ (Byman & Heinonen, 2015, s. 42)

Kuva 7: Kunnalliskodintie (Ilkka Mitrunen)

Aluetta rajaavat kauniit puistokadut, Koskelantie ja Käpyläntie. Vanha sairaala-alue on säilynyt myös todella vehreä ja siellä on miellyttävä sekä monipuolinen puulajisto. Tarkasti suunnitellut viheralueet, puistot ja pihat mahdollistavat alueen liittämisen olemassa olevien viheryhteyksien verkostoon. Lähistöllä sijaitsee myös vapaamuotoisempia luonnonalueita kuten Taivaskallion ulkoilualue sekä Vantaanjoen varrella olevat luonnontilaiset metsäalueet.⁷

Kunnalliskodintie

Tien linjaus on ollut olemassa jo 1900-luvun alun opaskartoissa. Sitä reunustavat pensas- ja teräsverkkoaidat, mutta se ei ole mikään puistokatu. Katutilan rajautumien on hieman epämääräistä ja kolkkoa, eikä sen olemukseen liity mitään suurempia arvoja.⁶

Yhteenveto

Kaiken kaikkiaan sekä suunnittelualue, että sitä ympäröivät asuinalueet muodostavat yhdessä kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden. Sen 1920-luvun asemakaavallinen sommitelma on koko kaupunginkin mittakaavassa ainutlaatuinen ja säilyttämisen arvoinen. Yhtenäinen kaupunkikuva nojaa vahvasti sen ajan klassisiin kaupunkisuunnittelun ihanteisiin. Siinä rakennusten välisen katutilan muodostumista ohjattiin tarkkaan mm. rakennusten julkisivujen tarkalla jäsentelyllä. Pihat, kadut ja itse rakennukset muodostavat miellyttävän miljöö, joka on säilynyt hyvin nykypäivään saakka.

Kuva 8 Havainnekuva alueesta tulevaisuudessa (KSV, Asemakaavaosasto)

⁶ (Byman & Heinonen, 2015, s. 41)

⁷ (Vainio, 2011, s. 76)

2.2 Historia

Kolme rakentamisen päävaihetta:⁸

1) 1910-luku

Kunnalliskodin perustaminen, arkkitehtien Knut Wasastjerna ja Karl Hård af Segerstadin suunnitelmat, eheä ja arvokas kokonaisuus (A-, B- ja C-paviljongit, hallintorakennus, talousrakennus, lämpökeskus sekä pesula, toiminnot hajautettu eri rakennuksiin).

2) 1920-luku

Uusi G-paviljonki, sekä muutamia ulkorakennuksia, suunnittelijana arkkitehti Gunnar Taucher.

3) 1950 – 60-luvut

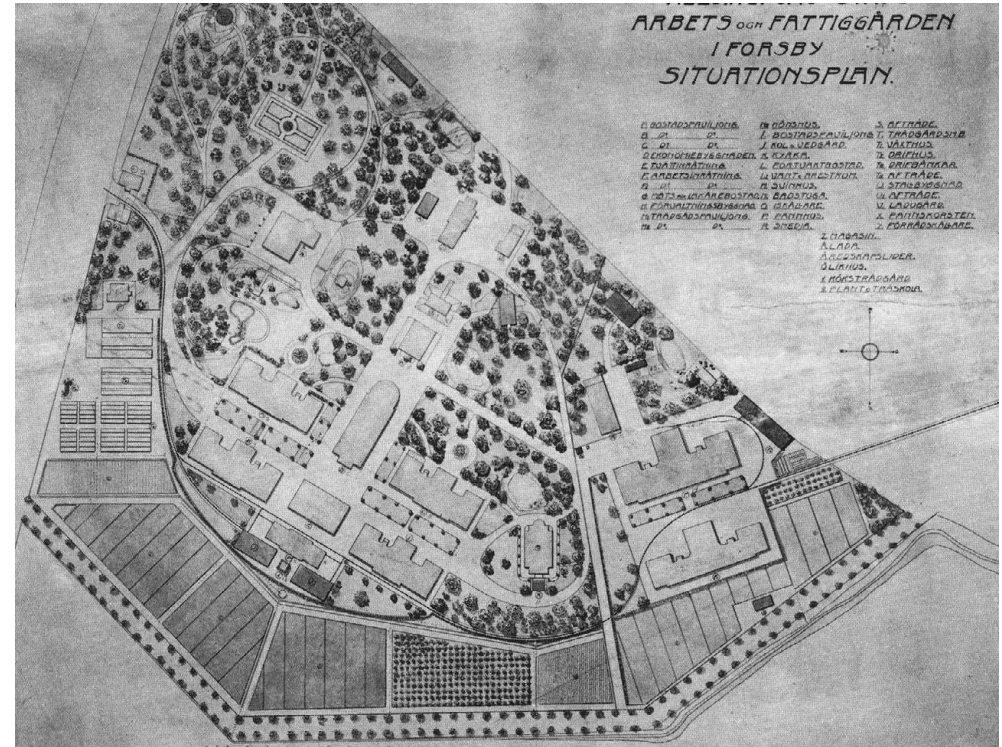
Neljä uutta asuntolarakennusta metsäpuiston paikalle, D-rakennus purettiin ja tilalle tuli uusi keskusrakennus N, suunnittelijoina arkkitehdit Jonas Cedercreutz ja Helge Railo.

Piha-alueiden kehitysvaiheet:⁹

1) **1910 – 1940-luvut:** pihan pääakselit, symmetrinen piha-alue, oleskelualueet. Etelässä puutarhanhoitoa ja viljelystä 1960-luvulle saakka.

2) **1960-luku:** Asuntolat korvasivat metsäpuiston. Keskusrakennus katkaisi keskeisiä näkymiä. Muutoksia kulkuväylillä. Leveitä ajoteitä ja runsaasti lisää pysäköintipaikkoja. G-rakennuksen piha muuttui, piha päällystettiin isoilla betonilaatoilla ja istutusalueet tehtiin yksinkertaisimmiksi. Etelän puutarha- ja viljelysalueille istutettiin koivuja ja muutettiin puistoksi.

3) **1990-luku:** Pihojen peruskorjaus, koivikkopuistoon tehty kävelyreitit ja oleskelualueita. Kasvillisuutta uudistettiin.

Kuva 9: Asemapiirros vuodelta 1913 (Helsingin KSV)

Aikojen saatossa ympäristö on muuttunut voimakkaasti, maalaismaisemaan rakennettu kokonaisuus on tullut osaksi tiivistä kaupunkirakennetta. Alue koostui aiemmin toisistaan erilaisista kokonaisuuksista. Luoteen metsäalue muodosti silloin kontrastin etelän avoimelle viljelysmaalle, jonka välissä rakennukset ja maastonmuodot jäsenivät tilaa.

Maisema oli ennen hyvin avoin, nyt se on kasvanut umpeen puoliavoimeksi puistoksi, josta aukeaa vain rajattuja näkymiä puiden ja rakennusten lomasta. Alueella on monipuolinen puusto, runsaasti vanhoja mäntyjä, koivuja, tammia ja muita luonnonpuita. Lisäksi löytyy istutettuja lajeja kuten lehmuksia, vaahteroita, pihtoja

⁸ (Byman & Heinonen, 2015, s. 13)

⁹ (Byman & Heinonen, 2015, s. 15)

ja poppeleita. Eteläosan koivupuisto on istutettu 1970-luvulla. Nurmikkoa on alueella melko runsaasti, joukossa pieniä avokalliopaljastuksia.¹⁰

Kuva 10: Koskelan kunnalliskodin rakennustöitä vuonna 1911 (Helsingin kaupungin museo)

2.2.1 Ensimmäinen rakennusvaihe, 1910-luku

Käpylän työ- ja vaivaistalosta Helsingin kaupungin kunnalliskodiksi

Köyhien ja sairaiden hoitoon tarkoitettut vaivaistalot aloittivat toimintansa Helsingissä jo 1800-luvun alussa. Vanhojen tilojen käydessä pieniksi ja riittämättömiksi, tehtiin kaupunginvaltuustossa vuonna 1905 periaatepäätös sairaanhoidon erottamisesta köyhäinhoidosta. Uudeksi työ- ja köyhäintalon sijainniksi valikoitui Koskelan alue, jonne avattiin uusi laitos vuonna 1912.¹¹

¹⁰ (Byman & Heinonen, 2015, s. 8)

¹¹ (Salonen & Schalin, 2015, s. 2)

Koskelan tilan alue käsitti alun perin 43:n hehtaarin maa-alueen. Alkujaan hoidettavia potilaita oli yhtä henkilökunnan jäsentä kohtaan neljätoista. Muutaman vuoden jälkeen huomattiin kuitenkin tarve varsinaisille sairaanhoitopaikoille. Samalla laitoksen nimi vaihtui kunnalliskodiksi, joka heijasteli ihmisläheisempiä pyrkimyksiä laitoshoidon, sosiaalihuollon ja sairaalatoimen saralla. Kyseessä oli suljettu laitos, jossa oli hyvinkin kirjavakuntoisia hoidokkeja.¹²

Koskelan työ- ja vaivaistalo rakennettiin vuonna 1912 täysin kaupungin ulkopuolelle maaseudun rauhaan. Silloisesta 43:n hehtaarin suuruisesta alueesta on nykyisin enää jäljellä 10 hehtaaria kattava rakennettu alue. Vuonna 1914 laitoksen nimi muutettiin vaivaistalosta Helsingin kaupungin kunnalliskodiksi.

Kuva 11: Koskelan työ- ja vaivaistalo 1920-luvulla (Helsingin kaupungin museo)

¹² (Salonen & Schalin, 2015, s. 6)

Huolimatta nimenvaihdoksesta laitos toimi edelleen köyhäntalon tapaan. Yhteydet ulkomaailmaan olivat rajatut, sillä yksikkö oli kokonaan suljettu. Sitä ympäröi punainen lankkuaita, joka oli vahvistettu vielä piikkilangalla. Aita purettiin vasta 1960-luvulla. Kunnalliskodin tehtävänä oli huolehtia sairaista, köyhistä ja heikoista vanhuksista. Erilliseen työlaitokseen taas passitettiin työttömät, juopot, sekä säädyttöntä elämää viettäneet irtolaiset. Asiakaskunta oli siis varsin monenkirjavaa.

Ahtaista tiloista johtuen, näiden kahden yksikön toimintaa oli joskus vaikeaa erottaa toisistaan. Apua saanut köyhälistö oli velvoitettu maksamaan takaisin yhteiskunnan antaman hoidon joko työn tai rahan muodossa. Tämä tapahtui työskentelemällä erilaisissa yleishyödyllisissä työpajoissa. Kunnalliskodin vanhusasukkaiden

Kuva 12: Perunannostoa työ- ja vaivaistalon pelloilla 1920-luvulla (Helsingin kaupunginmuseo)

¹³ (Vainio, 2011, s. 12)

odotettiin myös osallistuvan työntekoon vointinsa, voimiensa ja kykyjensä puitteissa. Työlaitos lakkautettiin vuonna 1946, mutta työpajatoiminta siellä jatkui aina 1960-luvulle saakka.¹³

Kuva 13: Koskelan kunnalliskodin puistoa 1930-luvulla (Helsingin kaupunginmuseo)

1900-luvun alkupuolella niin sanottu ”ranskalainen puutarhatyyli” alkoi saada arkkitehtisuunnittelussa jalansijaa, myös Suomessakin. Vapaamuotoiset maisemapuistot saivat väistyä tyyllisen ja funktionaalisen muutoksen alta, jossa symmetriset aiheet ja hallitut muodot tulivat tilalle.¹⁴

Ensimmäisen rakennusvaiheen rakennukset edustavat paviljonkijärjestelmään perustuvaa sairaalatypologiaa. Siitä kehittyi hallitseva sairaalarakentamisen metodi Euroopassa 1800-luvun jälkipuoliskolla. Eri osastot ja toiminnot sijoitettiin kokonaan omiin rakennuksiinsa. Paviljonkisiipiä yhdistettiin toisiinsa käytävillä, tavoitteena terveellinen ja hygieeninen ympäristö sen käyttäjille, sillä toimintojen erottamisella uskottiin olevan tautien leviämistä ehkäisevä vaikutus.

¹⁴ (Byman & Heinonen, 2015, s. 7)

Suomessa arkkitehdit tekivät opintomatkoja Eurooppaan, ja saivat sieltä inspiraatiota ja vaikutteita. Paviljonkisairaalat sijoittuivat yleensä puistomaisille alueille ja koostuivat pienistä ja matalista rakennuksista.

Näistä alueen ensimmäisten rakennusten suunnittelusta vastasivat arkkitehdit Knut Wasastjerna ja Gustav Aadolf Lindberg. Helsingin ensimmäisenä kaupungin-arkkitehtina vuosina 1907 - 1921 toiminut Karl Hård af Segerstad teki niihin toteutusvaiheessa pieniä täsmennyksiä ja muutoksia.¹⁵

Kuva 14: C-rakennus, julkisivupiirros vuodelta 1909 (Koskelan sairaalan RHS)

Työ- ja vaivaistalon ensimmäisen vaiheen rakennukset sijoitettiin väljästi suorakulmaiseen koordinaatistoon. Korkeimmat kallioiset kumpareet jätettiin rakentamatta, sen sijaan niihin sijoitettiin oleskelualueita. Vuoden 1913 suunnitelmassa

on nähtävissä omalle ajalleen tyypillisiä puistosuunnittelun ihanteita. Pohjois- ja luoteisosassa oli metsäistä puistoa, kaarevine polkuineen ja huvimajoineen. Piha-alueet sen sijaan tukeutuivat voimakkaasti ympäröivien rakennusten arkkitehtuuriin, symmetrisyyteen ja aksiaalisuuteen. Alueelle oli jätetty myös runsaasti lepo- ja virkistyskäyttöön sopivia paikkoja.¹⁶

Alue oli tuohon aikaan täysin maaseutuympeä, ja suurin osa tontista oli viljely- tai puutarhakäytössä. Logistiikka hoitui siihen aikaan hevosvetoisella vaunulla rautatietä pitkin Oulunkylän asemalle. Viljely jatkui vuoteen 1955 asti ja puutarhoja hoidettiin aina 1960-luvulle saakka.¹⁷

2.2.2 Toinen rakennusvaihe, 1920-luku

Käpylän kunnalliskoti

Vuonna 1925 alueelle rakennettiin yli 200 sairaanhoitopaikkaa sisältävä G-rakennus. Kaiken kaikkiaan alueella oli jo yli 800 hoitopaikkaa, mutta tarve edelleen suuri. Sotiemme aikana Käpylän kunnaskoti oli puolustusvoimien käytössä, jolloin suurin osa potilaista oli siirretty muualle.¹⁸

Sairaalarakennukset edustavat alueen vanhinta säilynyttä rakennuskantaa. 1920-luvulla valmistuneen uuden sairaalarakennuksen lisäksi lähistölle alettiin rakentaa Käpylän pientalovaltaista asuinalueita, helpottamaan ensimmäisen maailmansodan jälkeistä asutuspulaa. Tätä seurasivat Koskelan ja Taivaskallion pientaloalueet 1930-40 lukujen taitteessa. Alun perin Helsingin vuoden 1940 olympialaisia varten

¹⁵ (Vainio, 2011, s. 30)

¹⁶ (Byman & Heinonen, 2015, s. 7)

¹⁷ (Byman & Heinonen, 2015, s. 35)

¹⁸ (Salonen & Schalin, 2015, s. 11)

rakennettu Olympiakylä valmistui Koskelantien pohjoispuolelle 1940-luvun vaihteessa ja vastaavasti varsinaisia, vuoden 1952 olympialaisten majoitustarpeita palvellut Kisakylä sen eteläpuolelle kymmenkunta vuotta myöhemmin¹⁹

Käpylän kunnalliskodin eteläosa oli varattu puutarhanhoidolle. Puolikaareen ryhmittyneenä olivat hyötypuutarhat, taimitarhat ja erilaiset kasvihuoneet. Tämä hyötyviljelykäyttö jatkui alueella vuoteen 1962 asti, jonka jälkeen sinne istutettiin koi-vupuisto. Sen ulkopuolella levittäytyivät hehtaarien laajuiset pellot.

Kunnalliskodin hyväkuntoiset asukkaat toimivat maanviljelytehtävissä. Satona saatiin mm. perunaa, kaalia, porkkanaa, lanttua ja heinää. Viljelmien lisäksi kunnalliskodissa kasvatettiin myös eläimiä, muun muassa sikoja, lemmiä kanoja ja hevosia. Tavarankuljetuksia varten työlaitokselta kulki hevosvetoinen rautatie Oulunkylän asemalle saakka.²⁰

Kuva 15: Henkilökuntaa 1920-luvulla (Helsingin kaupunginmuseo)

¹⁹ (Vainio, 2011, s. 17)

²⁰ (Vainio, 2011, s. 24)

2.2.3 Kolmas rakennusvaihe, 1950 - 60-luku

Koskelan sairaskoti 1957 - 1981

Sotiemme jälkeen hoitotilat alkoivat olla auttamattoman vanhentuneita. 1940-luvun lopulla tehtiin merkittäviä uudistuksia, ja Käpylän kunnalliskodin tehtäväksi tuli Helsingin vanhainkodeissa hoidettavien henkilöiden sairaanhoito.

Huomattavin muutos koko alueella oli puretun keskusrakennus D:n korvaaminen uudella isolla potilasrakennus N:lla. Uusi potilasrakennus käsitti myös maanalaiset käytävätilat sekä pihakannen alaisen väestönsuojan. Vanhoja A- C- F- ja G-rakennuksia korotettiin, laajennettiin ja julkisivuja muutettiin. Myös kaikkien rakennusten sisätiloissa tapahtui muutostöitä. Kunnalliskodin nimi vaihtui vuonna 1957 Koskelan sairaskodiksi.²¹

Kunnalliskodin toimintaan ei kuulunut varsinainen sairaanhoito, mutta osastoja jouduttiin silti perustamaan jo sen ensimmäisinä toimintavuosina. Uusien vanhainkotien rakentaminen muualle, hyväkuntoisia vanhuksia varten, mahdollistisen, että kunnalliskotiin saattoivat jäädä vain laitoshoidon tarvitsevat potilaat. Aluetta ja yksiköjä alettiin kehittää suurena hoitolaitoskokonaisuutena.

1950-luvun aikana kunnalliskoti muuttui tutkimus- ja hoitolaitokseksi, joka oli erikoistunut nimenomaan vanhustenhoitoon. Sairaskodissa toimi mm. uraa uurtavia geriatriasia menetelmiä kehitellyt ylilääkäri Lars Emil Tötterman. Varsinaisen lääke- ja leikkaushoidon lisäksi alettiin myös kiinnittää huomioita potilaiden fyysiseen ja psyykkiseen kuntoutukseen.

²¹ (Salonen & Schalin, 2015, s. 13)

Alueen rakennuksia modernisoitiin ja niiden käyttötarkoituksia muutettiin 1950-luvulla. Uusi kahdeksan kerrosta korkea keskusrakennus valmistui vuonna 1961. Samalla valmistui maanalainen käytäväverkosto, joka yhdisti eri rakennukset toisiinsa. Vuonna 1982 perustettiin Koskelan sairaala, josta tuli pitkäaikaissairaanhoidon erikoistunut terveyskeskussairaala. Vuodesta 2010 yksikkö siirtyi takaisin sosiaalivirastolle.²²

Kuva 16: C-rakennus pohjapiirros, 1950-luvun muutokset

Alueen pohjoisnurkkaan, Käpyläntien vierustalle, rakennettiin 1950-luvun puolivälissä neljä matalaa, 3-4 kerroksista asuinkerrostaloa, Helsingin kaupungin rakennustoimiston talonrakennusosaston toimesta. Talot ovat arkkitehti Hugo Borgströmin suunnittelemia. Ne toimivat alun perin sairaalan henkilökunnan asuntolina, mutta sijaitsevat selkeästi erillään muista sairaalarakennuksista. Niiden väliin muodostuu vehreä metsäpiha, ja miljöö edustaa ajallensa tyyppillistä hienoa ja yhtenevää

²² (Vainio, 2011, s. 15)

²³ (Vainio, 2011, s. 54)

kokonaisuutta. Nykypäivänä rakennukset ovat Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimiston hallinnoimia vuokrataloja, jonka lisäksi niissä toimii yksityinen hoitolaitos.²³

Sairaalayksikön huoltoa palvelevat pesulat valmistuivat Kunnalliskodin pohjoispuolelle vuosina 1952 ja 1959. Näiden takana on 1960-70 luvuilla valmistunut uusi asuinalue lähipalvelutoimintoinen, jonka alta purettiin vanha Koskelan puinen parakkikylä. Alueella on jatkunut täydennysrakentaminen 1970-luvun jälkeen yksittäisillä rakennuksilla, jotka sijoittuvat entuudestaan rakentamattomille alueille.²⁴

Kuva 17: Ilmakuva Koskelan sairaala-alueesta 1975 (Helsingin kaupunginmuseo)

²⁴ (Vainio, 2011, s. 17)

2.2.4 Neljäs rakennusvaihe, 1980-luku

Koskelan sairaala 1982 – 2015

Näiden vuosien aikana paikalla toimi Helsingin kaupungin terveystieteiden sairaala, jossa oli pitkäaikaisosastoja, akuuttiosastoja, kuntoutustoimintaa sekä psykiatrian paikkoja. Vuonna 2001 sairaansijojen määrä oli käytössä reilu 700 kpl, eli hieman vähemmän kuin aikaisemmin. Vanhempia rakennuksia on tässä vaiheessa jo peruskorjattu ja niihin on tehty laajasti erilaisia muutostöitä.²⁵

Kuva 18: Kuvia sairaala-alueelta (Ilkka Mitrinen)

²⁵ (Salonen & Schalin, 2015, s. 17)

Alueen maisemahistorialliset arvot

Rohtopuutarha on vehreä puoliavoin puistoalue, jossa on kävelyreittejä ja oleskelu-alueita. Alue muodostaa visuaalisesti miellyttävän edustan vanhoille rakennuksille ja on viihtyisä ympäristö hoitokodin käyttäjille sekä lähiseudun asukkaille.²⁶

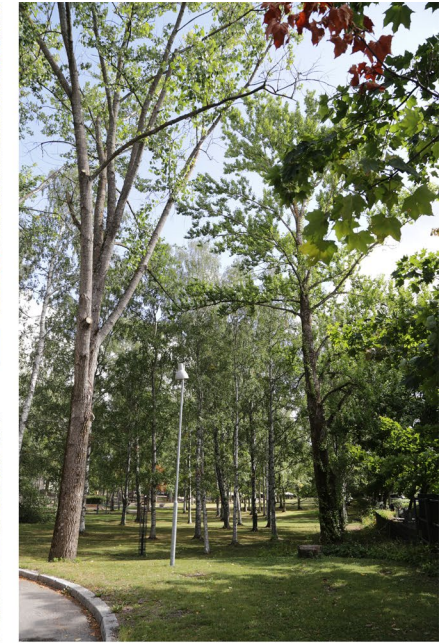
Pihoilta löytyy useita eri historiallisia kerrostumia kunkin aikakauden ympäristökentämisestä. Asuntolat pihoineen edustavat tyyppillistä 1950-luvun asuinrakentamista, joka on säilynyt näihin päiviin asti hyvin. Paviljonkien poikittaisakselilta löytyy 1900-luvun alulle tyyppillistä aksiaalisuutta ja symmetrisyyttä.

Alueen kasvillisuus on perin runsasta. Puusto on vehreää, monipuolista ja kaupunkikuvallisesti säilyttämisen arvoista. Puistometsäisyys on harvinainen piirre nykyisessä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Katutilat ovat vehreitä, puurivistöillä ja pensasaidoilla rajattuja. Ne tarjoavat myös hyvin toiminnallisia arvoja ja mahdollisuuksia lähiseudun asukkaille.

Alkujaan ulkomaailmalta suljettu laitossyksikkö on nyt avautumassa uusille asukkaille ja alueen yleinen käyttö on pikkuhiljaa lisääntymässä. Peruskorjauksissa Rohtotarhaan on lisätty on kulkureittejä, oleskelupaikkoja ja toimintalaitteita.²⁷

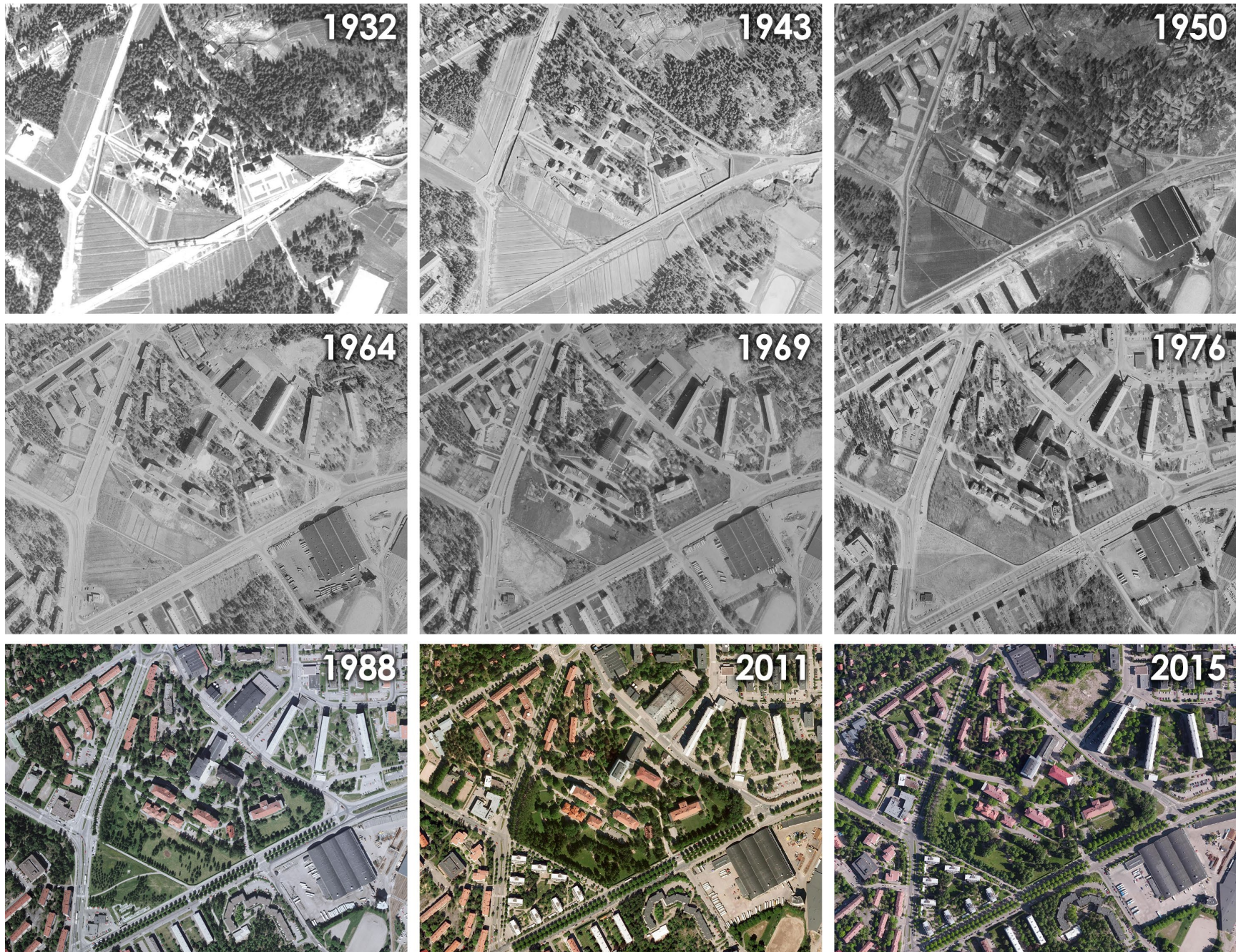
Kuva 19: Puistokuvia (Ilkka Mitrunen)

²⁶ (Byman & Heinonen, 2015, s. 35)

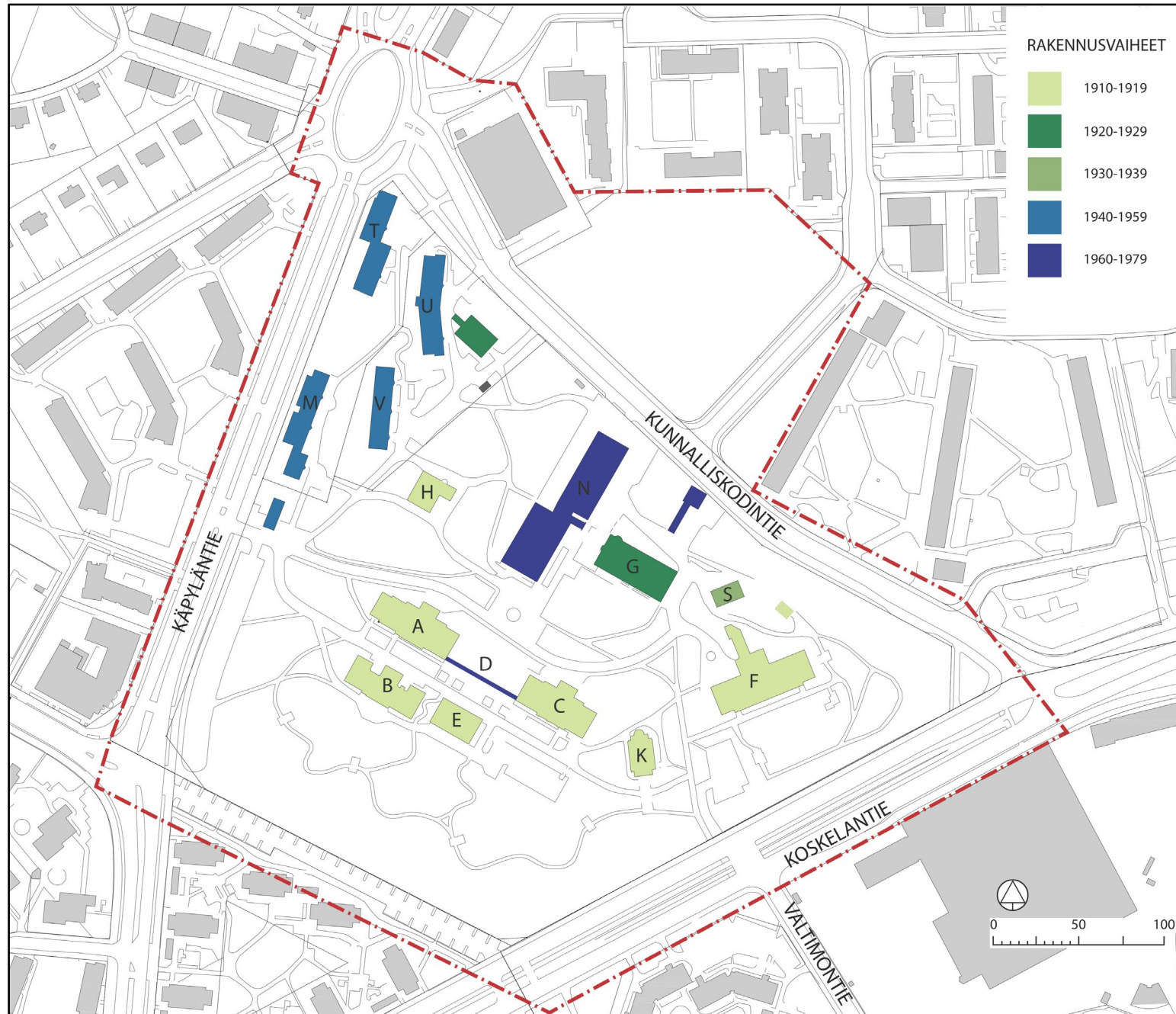
²⁷ (Byman & Heinonen, 2015, s. 44)

Kuva 20: Ilmakuvakollaasi 1932 – 2015 (Helsingin kaupungin karttapalvelu)

Kuva 21: Alueen rakennusvaiheet (Koskelan sairaalan YHS)

2.3 Nykytila

Kaavaratkaisu käsittää Koskelan sairaalan ja pesuloiden alueen. Alue sijaitsee Helsingin lounaiskulmassa Käpylän ja Toukolan välimaastossa. Kaava mahdollistaa alueen täydennysrakentamisen, vanhojen kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten suojelun sekä niiden muuttamisen asuinkäyttöön. Tiiviiden kortteleiden sijoittuminen alueen reunoille säilyttää ympäristön identiteetille ominaiset puistoalueet ja suojaa pihvoja liikennemelulta. Asemakaava mahdollistaa uusien palveluiden muodostumisen alueelle, käsittäen päiväkodin, vanhusten palvelukeskuksen, päivittäistavarakaupan ja kivijalkamyymälät. Uudet kulkuyhteydet parantavat pyöräilyn ja jalankulun mahdollisuuksia. Yhteensä uusia asuntoja on suunniteltu noin kolmelle tuhannelle uudelle asukkaalle. Kaava-alueella on kerrosalaa yhteensä noin 144 000 k-m². Koko alueen tehokkuusluku on 1,0 ja korttelien keskimääräinen e-luku 1,73 (vaihteluväli 0,35 - 3,36).²⁸

Kaavaratkaisulla voidaan toteuttaa kohtuuhintaisia asuntotuotantotavoitteita ja luoda edellytyksiä erilaisten ihmisten kohtaamiselle ja hyvälle kaupunkielämälle. Alue muutetaan vanhasta sairaalakäytöstä pääosin asuinalueeksi, uudisrakentamisella ja vanhojen olemassa olevien rakennusten muokkaamisella asuinkäyttöön. Yhtenäiset puistomaiset alueet säilytään ja alueelle luodaan hyvät kulkuyhteydet. Alue on vuokratalovaltainen, mutta kaavaratkaisu vastaa myös perheasuntotarpeeseen.²⁹

Kaava-alue muodostaa kolmiomaisen rajauksen Kunnalliskodintien, Koskelantien LPA-alueen ja Käpylätien välillä ja sillä on puistomainen yleisilme. Sairaala alueen 14 rakennusta vuosilta 1910 – 1961 ovat pitkään olleet vajaakäytössä ja soveltuvat

huonosti nykyiseen pääkäyttötarkoitukseen. Alueella sijaitsee myös vanha hieno suojeltu kappeli, väestönsuoja sekä eri rakennuksia yhdistävä maanalainen käytävä verkosto.³⁰

Luoteiskulmassa Käpylätien varrella sijaitsee neljä asuinrakennusta. Kaksi niistä on Helsingin kaupungin (Heka Kumpula) hallinnoimia vuokrataloja. Kahdessa muussa toimii Lilinkotisäätiön mielenterveyskuntoutujien palvelutalo Koskikoti. Pesulat ja höyrylaitos on purettu vuonna 2012 ja tilalla on tyhjä tontti. Puistomaista aluetta on yhteensä noin 60 000 m². Alueella ei ole ollut voimassaolevaa asemakaavaa ennen nykyistä 27.1.2017 voimaan tullutta kaavaa.³¹

Korttelit rakennetaan tiiviiksi, jotta vihreä puistoalue jäisi mahdollisimman laajaksi. Itse rakennukset ja piha-alueet tulee sopeuttaa arvokkaaseen ympäristöönsä. Uusien rakennusten kerrosluvut vaihtelevat kolmesta seitsemään, korkeammat rakennukset reunustavat ympäröivää katutilaa. Alueen sisäpuolella puistoon rajautuvat rakennukset ovat matalampia ja ne on sijoitettu rikkonaisemmin, näkymien avaamiseksi puistoon. Rakennusten väliin jäävä piha toteutetaan istutettavana kansipihana. Muutoin tontit tulee säilyttää mahdollisimman vihreänä, eikä niitä myöskään saa aidata.³²

Pysäköintipaikat sijoitetaan pihakannen- tai maanalaisiin tiloihin. Osa pysäköinnistä voidaan sijoittaa olemassa olevalle LPA-alueelle tai tontille. N ja D - rakennukset on asemakaavassa esitetty purettaviksi. Kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset on nyt suojeltu asemakaavalla ja niille on annettu määräyksiä koskien rakennustöitä ja niiden muuttamista asuinkäyttöön.³³

²⁸ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 7)

²⁹ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 8)

³⁰ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 9)

³¹ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 10)

³² (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 10)

³³ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 11)

Kuva 22: Havainnekuva asemakaavasta (Helsingin KSV)

LPA-aluetta tiivistetään, niin että AK/S korttelit 26964, 26966, 26969 ja 26970 voivat sitä käyttää.³⁴

Sairaala-alueen eteläinen puisto on kaavassa nimetty Rohtopuutarhaksi, sen alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaan. Alueen keskellä sijaitseva puisto on saanut nimekseen Hospitaalinpuisto. Tämä puisto on alueen parhaiten säilynyt ja vastaa alkuperäisen suunnitelman arvomaailmaa, joten sen säilymiseen, hoitoon ja huolenpitoon tulee suunnata erityistä huomiota. Puistoalueiden vanha hieno puusto tulee säilyttää niin että sen maisemallinen arvo ja vehreä ominaisuus säilyvät. Puistoa tulee myös kunnostaa alkuperäisten suunnitelmien periaatteiden mukaisesti. Alueen eri osia ei saa myöskään aidata.³⁵

Koskelantie on alueen pääkatu, jolla kulkee noin 20 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kunnalliskodintie on paikallinen kokoojakatu, joka ylittää noin 8 000 ajoneuvon vuorokausimäärään. Käpyläntie on alueellinen kokoojakatu, jonka liikennemäärä on noin 7 000 ajoneuvoa vuorokaudessa.³⁶

Vuoteen 2025 saakka ulottuvan liikenne-ennusteen mukaan Käpyläntiellä tulee kulkemaan 31 000 ajoneuvoa vuorokaudessa, Kunnalliskodintiellä 11 000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja Käpyläntiellä 9 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikenteestä johtuva meluhaitta tulee ottaa huomioon täydennysrakentamista suunnitellessa.³⁷

---

³⁴ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 13)

³⁵ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 14)

³⁶ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 15)

³⁷ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 22)

³⁸ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 17)

Alueen maaston korkeuserot vaihtelevat +17.6 ja +29.6 välillä, korkein kohta sijaitsee hallintorakennuksen tuntumassa, josta se laskee tasaisesti jokaiseen ilmansuuntaan.³⁸ Kaava alueen maanomistus on kokonaan Helsingin kaupungilla.³⁹

Pesula ja höyrylaitos on rakennettu vuonna 1959, mutta ne on purettu vuonna 2012, kun toiminta siirtyi vuoden 2009 alussa Keravalle Uudenmaan sairaalapsulalle.⁴⁰

2.4 Asemakaava

Historiallinen Koskelan sairaala-alue tulee muuttumaan voimakkaasti, sairaalalaitostoimintojen siellä päättyessä. Myös entisen sairaalan arkiset tukitoimet ovat siirtyneet muualle. 1910-luvulla toimintansa aloittaneen työ- ja vaivaistalon pitkä, perinteikäs ja monivaiheinen historia on jättänyt jälkeensä arvokasta vanhaa rakennuskantaa ja ainutlaatuista rakennettua ympäristöä. Rakennuksille ollaan nyt puuhaamassa uutta käyttötarkoitusta, alueen täydennysrakentamisen lisäksi. Alue ympäristöineen muodostaa arvokkaan ja kulttuurihistoriallisesti yhtenevän kokonaisuuden.⁴¹

Helsingin kaupungin yleiskaava 2002

Koskelan sairaalan alue oli merkitty vanhassa, vuoden 2002 yleiskaavassa hallinnon ja julkisten palveluiden alueeksi. Lisäksi kaavassa on maininta kulttuurihistoriallisesti arvokkaasta kokonaisuudesta.⁴²

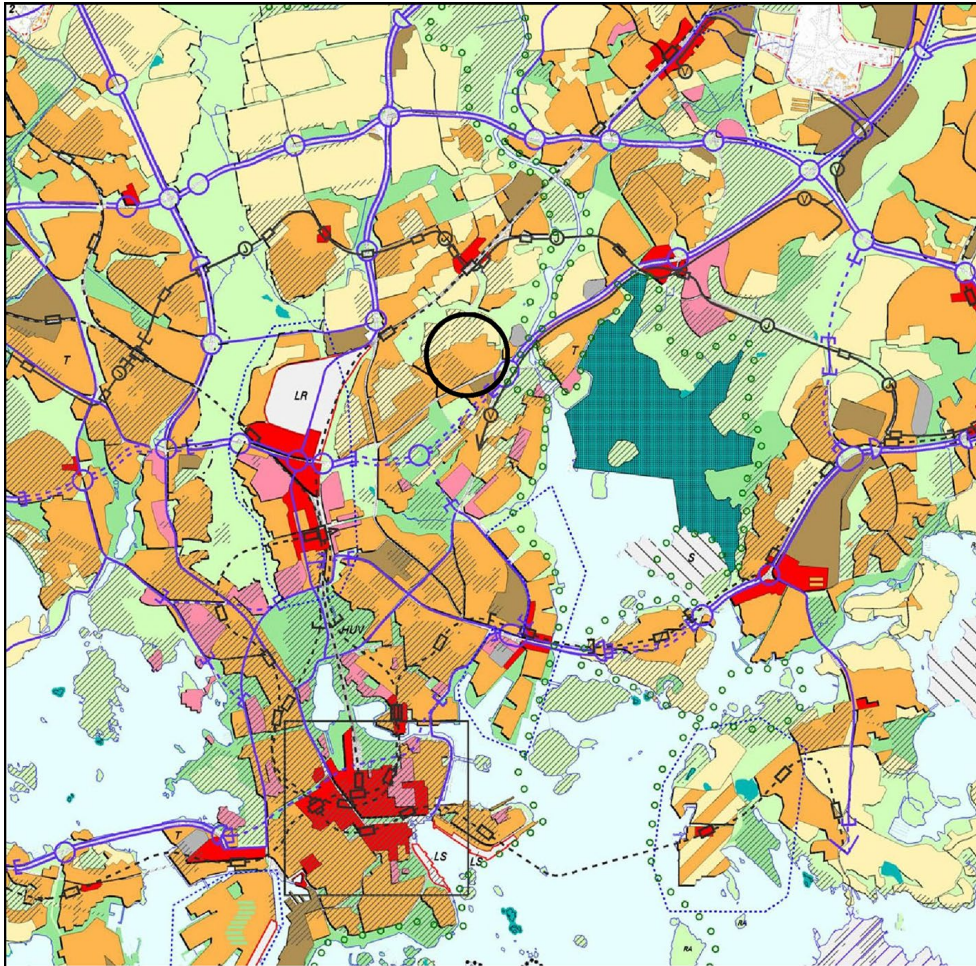
³⁹ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 31)

⁴⁰ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 57)

⁴¹ (Vainio, 2011, s. 4)

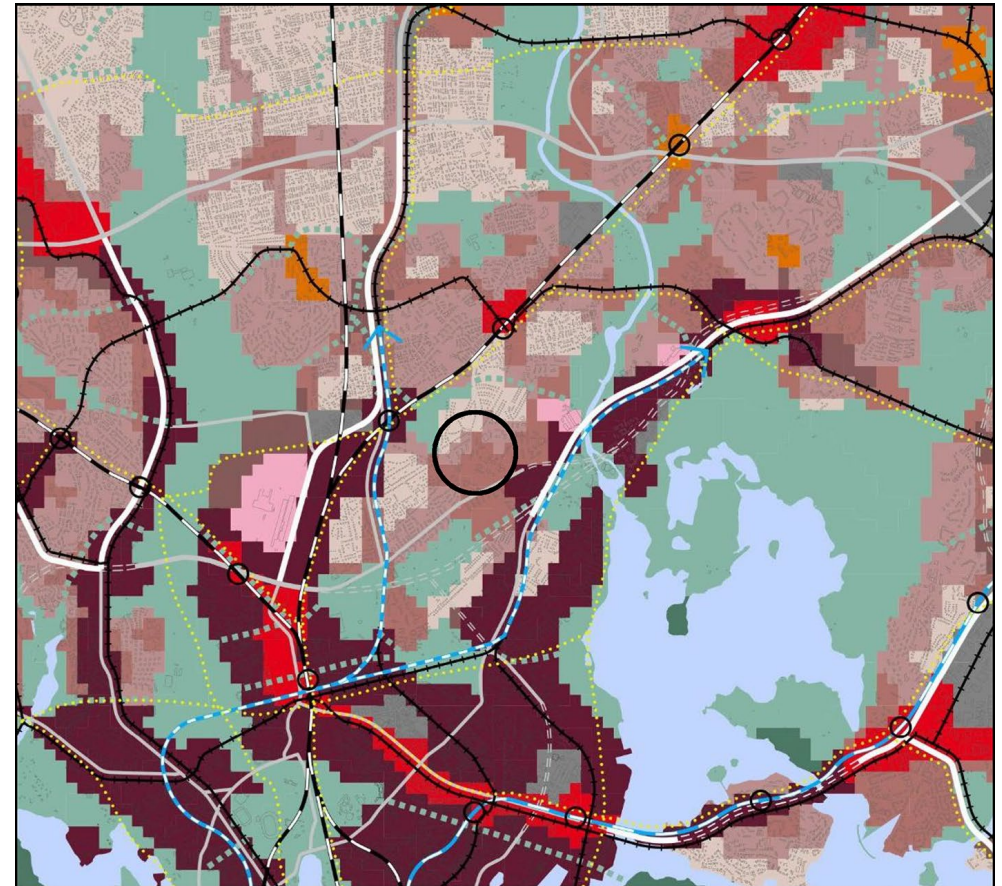
⁴² (Byman & Heinonen, 2015, s. 5)

KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE	VIRKISTYSALUE	VESIALUE
KERRASTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN/TOIMITILA	Helsinki-puistona kehitettävä alue.	KESKUSPUISTON ALUE
PIENTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN	LIIKENNEALUE	SUUNNITTELUALUE
HALLINNON JA JULKISTEN PALVELUJEN ALUE	SATAMA-ALUE	SELVITYSALUE, JONKA MAANKÄYTTÖ RATKAISTAAN YLEISKAAVALLA TAI CSA YLEISKAAVALLA
TYÖPAIKKA-ALUE, TEOLLISUUS/TOIMISTOSATAMA	SOTILASALUE	MOOTTORIKATU
TEKNISEN HUOLLON ALUE	(A) Alue, joka muutetaan asunto- ja virkistys-alueeksi, jos yleiskaavavaltio on toteuttanut muutoksia alueella.	PÄÄKATU
KAUPUNKIPUISTO	LUONNONSUOJELUALUE	METRO TAI RAUTATIE ASEMIINEN
Ympärivuotuisena työväenkehä kehitettävä alue. Ekosysteemien keuhkoalue.	KULTTUURIHISTORIALLISESTI, RAKENNUS- TAITTEELLISESTI JA MAISEMAKULTTUURIIN KÄNNÄLTÄ MERKITTÄVÄ ALUE	JOUKKOLIIKENTEEN KEHÄMÄINEN RUNKOLINJA ASEMIINEN (JOKERI, bussi tai raitiotie)
MAAILMANPERINTÖKOHDE	VIIRA, NOPEAN RAITOTIEN VARAUS	PÄÄLIKENNEVERKON MAANALAINEN OSUUS
	KÄVELYKESKUSTA	

Kuva 24: Ote Yleiskaava 2002:sta (KSV, Asemakaavaosasto)

Liike- ja palvelukeskusta C1	Satama	Pikaraitiotie
Kantakaupunki C2	Puolustusvoimien alue	Raideliikenteen yhteystarve
Lähikeskusta C3	Virkistys- ja viheralue	Valtakunnallisesti/seudullisesti tärkeä tie tai katu eritasoliittymineen
Asuntovaltainen alue A1	Merellisen virkistys- ja matkailun alue	Kaupunkibulevardi
Asuntovaltainen alue A2	Viheryhteys	Pääkatu
Asuntovaltainen alue A3	Rantaraitti	Valtakunnallisesti tai seudullisesti tärkeän tien tai kadun, kaupunkibulevardin tai pääkadun maanalainen tai katettu osuus
Asuntovaltainen alue A4	Vesialue	---- Valtakunnallisesti tai seudullisesti tärkeän tien tai kadun, kaupunkibulevardin tai pääkadun maanalainen tai katettu osuus
Suomenlinnan aluekokonaisuus	Rautatie asemineen	---- Valtakunnallisesti tai seudullisesti tärkeän tien tai kadun, kaupunkibulevardin tai pääkadun maanalainen tai katettu osuus
Toimitila-alue	Metro asemineen	---- Valtakunnallisesti tai seudullisesti tärkeän tien tai kadun, kaupunkibulevardin tai pääkadun maanalainen tai katettu osuus
Yhdyskuntateknisen huollon alue	Raideliikenteen runkoyhteys	---- Valtakunnallisesti tai seudullisesti tärkeän tien tai kadun, kaupunkibulevardin tai pääkadun maanalainen tai katettu osuus
		Baanaverkko
		Östersundom ei kuulu kaava-alueeseen
		---- Viiva 30 metriä sen alueen ulkopuolella, jota päätös koskee. Yleiskaava kattaa kaupungin hallinnollisen alueen poisluokien Östersundom.

Kuva 23: Ote Yleiskaava 2016:sta (KSV, Asemakaavaosasto)

Helsingin kaupungin Yleiskaava 2016

Vuonna 2016 voimaan tullessa, kauan ja hartaasti valmistellussa uudessa yleiskaavassa, sairaalan alue on merkitty ”Asuntovaltainen alue A2” - määritteellä, sen sisältö kuuluu seuraavasti (asteikko A1-A4).

Aluetta kehitetään pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön. Korttelitehokkuus on pääasiassa 1,0–2,0.

Perustellusti korttelikohtainen tehokkuus voi olla tätä suurempikin. Alueen keskeisten katujen varsilla tulee mahdollistaa liike- ja muuta toimitilaa. Alueen pinta-alasta keskimäärin 60 % tai enemmän on korttelimaata.⁴³

Yleiskaava 2016 selostuksessa on lisäksi maininta

”Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt on otettava oikeusvaikutteisina huomioon Kulttuuriympäristöt-teemakartalla. Lisäksi suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovittava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.”⁴⁴

Alue on merkitty Kulttuuriympäristöt-teemakartalla seuraavasti

Vuonna 2002 tehdyn selvityksen mukaan alue kuuluu ”Helsingin kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävät alueet”⁴⁵

⁴³ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto: Uusi Yleiskaava 2016, 2016)

⁴⁴ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto: Uusi Yleiskaava 2016, 2016)

Keskeiset asemakaavamääräykset alueella (oma tontti 26972)

Päivämäärällä 27.1.2017 voimaan tullessa asemakaavadokumentissa 26. kaupunginosa Koskelan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen piirustus nro 12389:ssa on suunnittelualueelle määrätty seuraavasti:

Rakennusten mittasuhteet, mittakaava, kattokulma, väritys sekä julkisivumateriaalit tulee sovittaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöönsä.

Puiston puoleisten pistetalojen tulee olla tasakattoisia. Niiden ylimpään kerrokseen tulee rakentaa yhteisiä sauna- tai vapaa-ajantiloja kattoterasseineen. Rakennusten katot tulee suunnitella kaupunkikuvallisesti korkeatasoisina. Eteläpuolisille katonlapeille saa sijoittaa aurinkopaneeleita.

Parvekkeet tulee rakentaa ripustettuina ulokeparvekkeina, osittain sisään vedettyä tai ranskalaisilla parvekkeina. Pistetalojen parvekkeet tulee rakentaa erillisinä niin, että parvekkeet eivät sijaitse päällekkäin. Pihatason asuntoihin saa rakentaa oleskeluterassit.

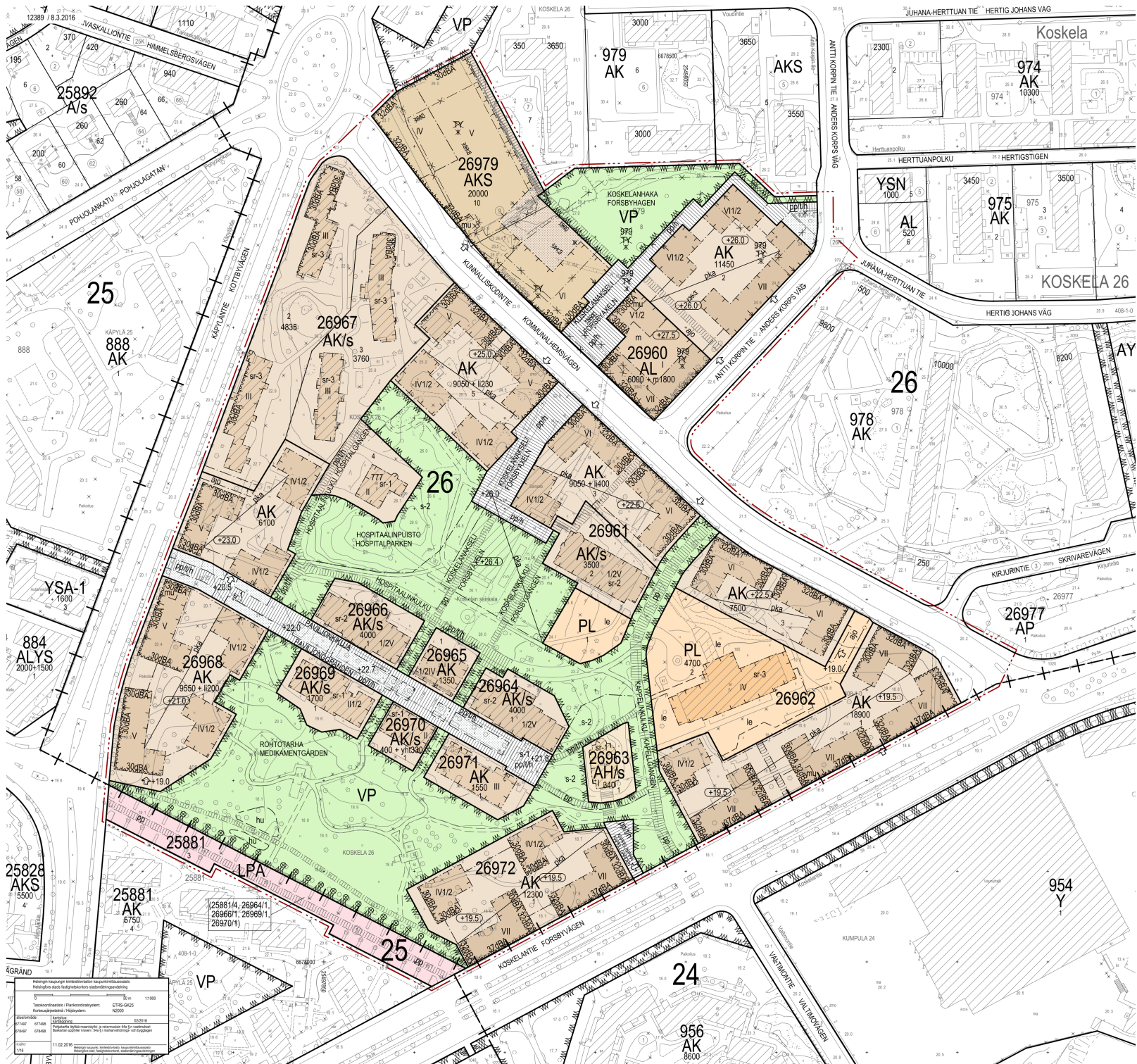
Parvekkeet tulee lasittaa liikennemelua vastaan, niillä rakennuksen julkisivuilla, joille on annettu äänitasoero vaatimus. Ilman vaatimusta oleville sivuille tulee sijoittaa ilmanvaihdon tuloilman sisäänotto.

Yli 1200 k-m² isommissa hankkeissa on rakennettava riittävästi yhteisiä vapaa-ajan tiloja sekä vähintään yksi talopesula. Asukkaiden yhteiseen käyttöön osoitetut varasto-, huolto-, pesula-, vapaa-ajan-, sekä tekniset tilat, samoin kuin pysäköinti- ja väestönsuojatilat saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

⁴⁵ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto: Teemakartta: Kulttuuriympäristöt, 2016)

Kuva 25: Alueen asemakaava (KSV, Asemakaavaosasto)

Asukkaiden käyttöön on rakennettava riittävästi varasto- ja huoltotiloja. Tontteja ei saa aidata.

Pysäköinti sijoitetaan pihakannen alaiseen pysäköintitilaan. Autopaikkanormina on 1 autopaikka per 135 k-m² asuinkerrosalaa. Pysäköintitiloihin johtava ajoaukko tulee sijoittaa asuinrakennukseen.

Pyöräpaikkanormi on 1 pyöräpaikka per 30m² asuinkerrosalaa, tästä 75% tulee sijoittaa rakennuksen sisälle.

Julkisivujen tulee olla pääasiassa muurattuja ja rapattuja. Jätehuollon tilat tulee sijoittaa rakennuksiin.

Pihat tulee istuttaa suojaisiksi ja viihtyisiksi leikki- ja oleskelualueiksi siten, että ne liittyvät osaksi ympäröivää puistoaluetta. Pinnan enimmäiskorkeus on merkitty kaavakarttaan.

Tontin hulevedet saa johtaa pintavaluna viereiselle puistoalueelle. Hulevesien määrää vähennetään käyttämällä läpäiseviä pinnoitteita ja minimoimalla läpäisemättömiä pintoja.⁴⁶

---

⁴⁶ (Helsingin kaupunkisuunniteluvirasto, asemakaavaosasto, 2017)

Kuva 26: Rakennustöitä alueella (Ilkka Mitrunen)

2.5 Tulevaisuus

Perinteikkään sairaalapuiston ympäristöön rakentuu tulevina vuosina yli tuhat uutta asuntoa, kolmelle tuhannelle uudelle asukkaalle. Täydennysrakentaminen tapahtuu puistoalueen reunoilla, jolloin itse puisto jää suojaan ja vanhat suojellut arvokennukset kunnostetaan uuteen nykyaikaiseen asumiskäyttöön. Kolmen eri kadun varrella olevat seitsemän kerroksiset asuintalot suojaavat niiden sisäpuolelle jäävää vanhaa puistoa.

Ensimmäiset 66 Hitas-asuntoa käsittävä kaksi kerrostaloa rakennuttaa SSA Group, ja kaikki kohteen asunnot on jo myyty ennen rakennustöiden aloittamista. Alueelle tullaan rakentamaan paljon erityyppisiä kohteita: Hitas, asumisoikeus, vuokra, asu-

⁴⁷ (Helsingin kaupunki: Uutta Helsinkiä, 2019)

misosuuskunta sekä senioriasuntoja. Katutasoon sijoitetaan lisäksi liiketiloja. Uudisrakentaminen tulee vaatimaan melko paljon myös katu- ja kunnallisteknillisiä rakennustöitä.⁴⁷

Asuinrakentaminen on aloitettu syksyllä 2019 Käpyläntiellä ja Koskelantiellä. Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimisto rakennuttaa vuoteen 2022 mennessä Koskelantien ja Kunnalliskodintien kulmassa olevaan kortteliin 273 asumisoikeus- ja vuokra-asuntoa, sekä 96:n asunnon Hitas-yhtiön.

Helsingin kaupungin kehittämän Hitas-järjestelmän päämääränä on tarjota asukkaille kohtuuhintaisia omistusasuntoja. Tämä tapahtuu määrittelemällä niille maksimi myyntihinta, jota ei saa asuntoa myöhemminkään myytäessä ylittää. Myyntihinnat ovat vapaasti hinnoiteltavia asuntoja edullisempia. Ne sijaitsevat myös aina kaupungin vuokratontilla, joilla on lähtökohtaisesti halvempi tonttivuokra. Hitas-asuntoja on tätä nykyä Helsingissä noin 18 000 kappaletta.⁴⁸

Kuva 27: Rakennustöitä alueella (Ilkka Mitrunen)

⁴⁸ (Wikipedia, 2020)

Kuva 28: Rakennustöitä alueella (Ilkka Mitrinen)

Vuonna 2012 puretun pesularakennuksen tyhjälle tontille nousee uusi seniorikeskus, jonne tulee asuntoja yli kahdelle sadalle muistisairaalle vanhukselle. Keskuk- sen arvioitu valmistumisvuosi on 2023. Tämän jälkeen puretaan vanha N-sairaala- rakennus, jonka tilalle tulee uusia asuinrakennuksia. Myös vanhat keskiosan pavil- jongit ja G-talo muutetaan asunnoiksi, rakennusryhmää täydennetään myös uudis- rakennuksilla. Yhdestä vanhasta sairaalarakennuksesta kunnostetaan lasten päivä- koti kolmellesadalle pikkulapselle.

Kunnalliskodintien katutekniikkaa uudistetaan ja siihen rakennetaan huoltoraide- yhteys viereiselle Koskelan varikolle, urakka valmistuu 2021. Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet joka suuntaan. Koskelantiellä ja Käpyläntiellä kulkee use- ampi bussilinja ja läheiselle Pohjolanaukiolle liikennöi raitiolinja 1. Palvelujen taso

⁴⁹ (Helsingin kaupunki: Utta Helsinkiä, 2020)

ja saavutettavuus ovat hyvällä mallilla käsittäen koulun, päiväkodin, sekä monipuo- liset julkiset ja kaupalliset palvelut. Antti Korpin tielle rakennetaan 200 asunnon kerrostalokortteli, johon tulee myös tilat uudelle päivittäistavarakaupalle.⁴⁹

Suomen ylivoimaisesti suurin rakennusliike YIT on tehnyt Helsingin kaupungin kanssa sopimuksen Koskelan sairaala-alueella tapahtuvasta rakentamisesta. Hank- keet ajoittuvat vuosien 2020 – 2023 välillä ja käsittävät kolme eri taloyhtiötä ja yh- teensä 365 asuntoa sekä maanalaiset pysäköintihallit. Rakenteille tulee sekä asumis- oikeus, hitas-, että vuokra-asuntoja. Urakan yhteenlaskettu arvo on noin 70 miljoo- naa euroa.⁵⁰

Kuva 29: Rakennustöitä alueella (Ilkka Mitrinen)

Alueella on käynnissä useita eri hankkeita seuraavien rakennusliikkeiden toimesta: YIT, Fira, Varte, VRP, SSA.

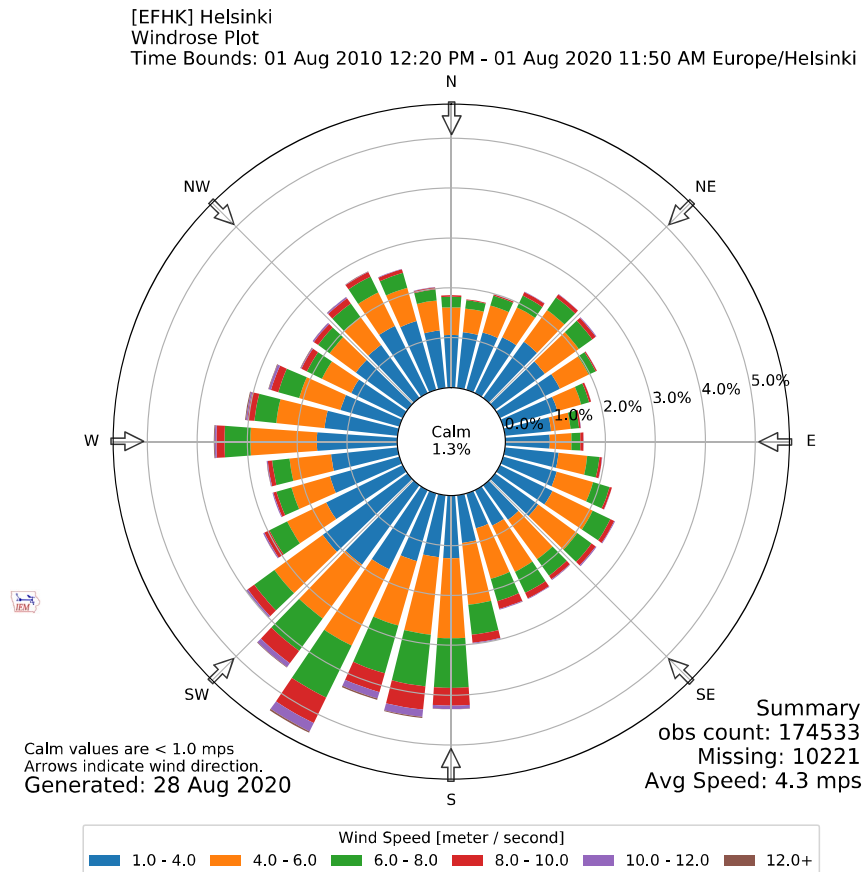
⁵⁰ (Rakennuslehti, 2020)

2.6 Olosuhteet

Tässä kappaleessa käydään läpi rakennuspaikalla vallitsevia olosuhteita.

Tuuli

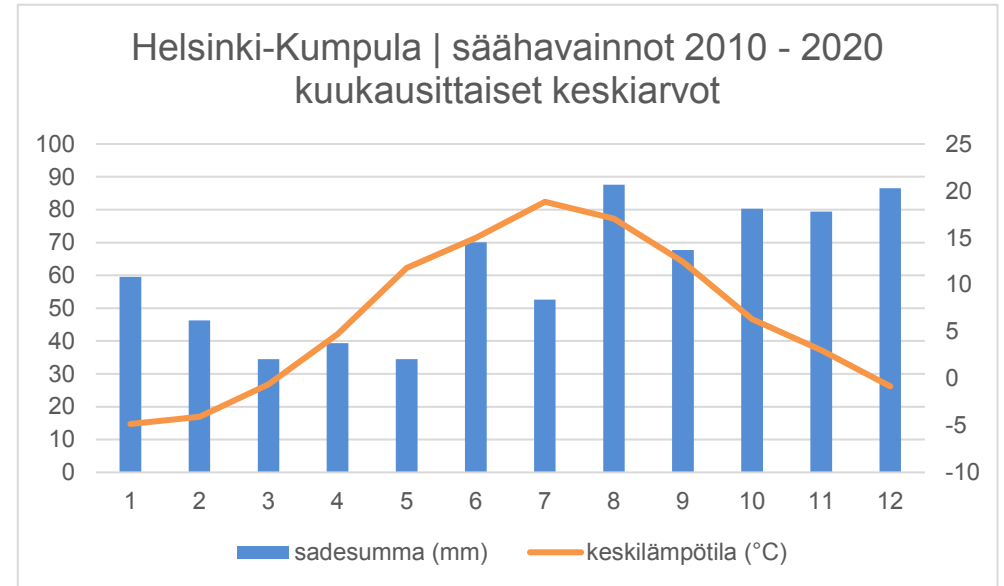
Alla olevassa kuvassa on esitetty tuuliruusu Helsingin keskimääräisistä tuulensuunnista ja voimakkuuksista aikajaksolla 1.8.2010 – 1.8.2020. Siitä on nähtävissä, että lounaistuuli on yleisin ja vallitsevin, sekä keskimääräinen tuulennopeus mittausaikajaksolla on ollut 4,3 metriä sekunnissa.

Kuva 30: Tuuliruusu, Helsinki (IEM Custom Wind Roses)

Sade & Lämpötila

Alla olevassa kuvaajassa on esitetty Helsinki-Kumpulan säähavaintoaseman kuukausittaiset keskiarvot sadesummalle ja vuorokauden keskilämpötilalle ajanjaksolla 1 / 2010 – 8 / 2020.

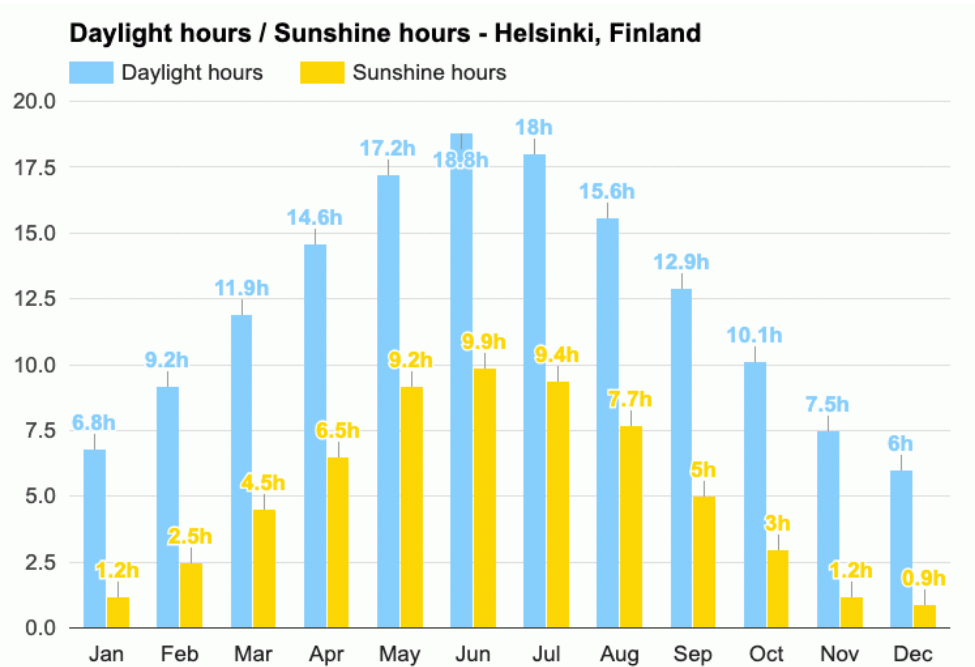

Kuva 31: Sadesumma & keskilämpötila, Helsinki (Ilmatieteen laitos)

Auringonpaiste

Seuraavalla sivulla olevassa kuvaajassa on esitetty kuukausittaiset keskiarvot päivänvalo- ja auringonvalotunneille Helsingissä.

Kuva 32: Auringonpaiste & päivänvalo, Helsinki (Weather Atlas)

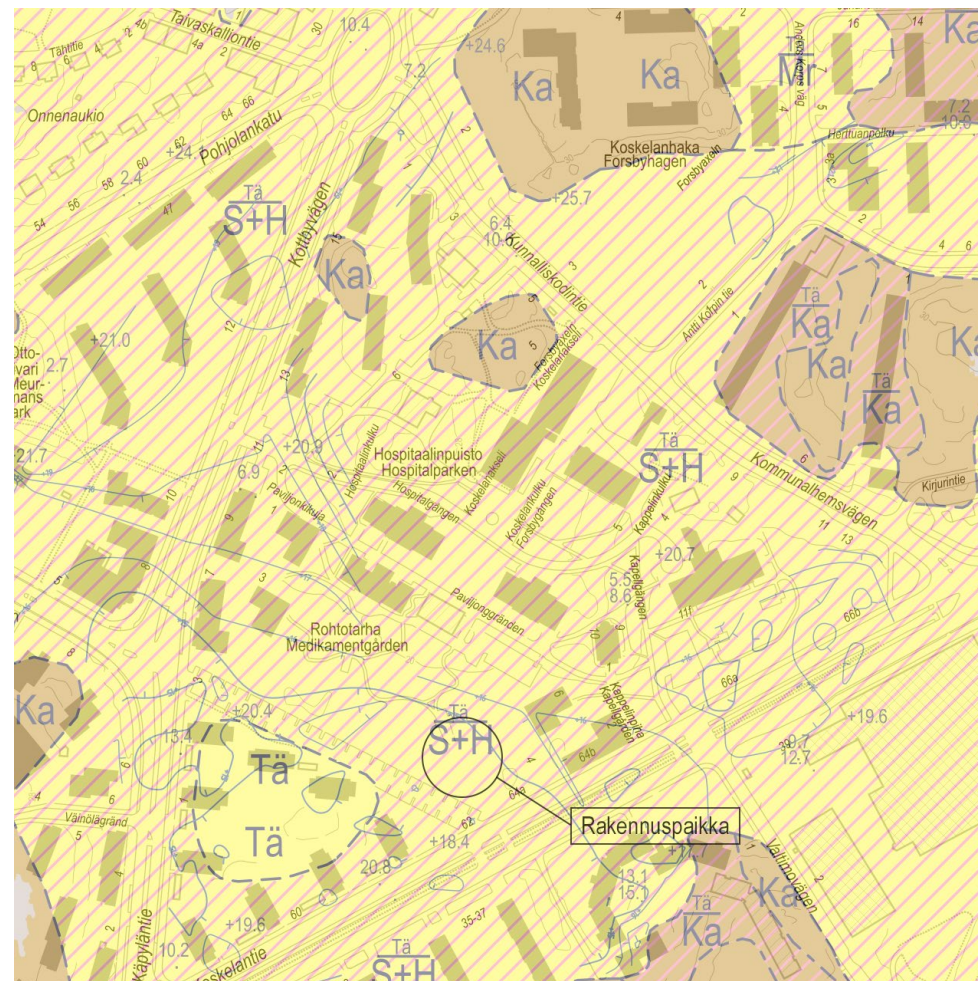
Maaperä, lähtökohdat

Suunnittelualueen maaperä koostuu pääosin kalliomoreenista. Maasto nousee kohti alueen keskiosaa, jossa esiintyy runsaasti kalliopaljastumia. Suunnittelun kohteena olevan kortteli 26972:n kohdalla moreeniin päällä on enimmillään 2,5 metriä paksu savikerros. Puiston kohdalla pohjavesi sijaitsee +15.6...+16.3 korkeusasemassa. Maaperässä ei esiinny suunnittelualueella mitään merkittäviä haitta-aineita tai mitään muuta maaperää pilannutta toimintaa.⁵¹

⁵¹ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, ss. 20-21)

Perustamistapa

Uudisrakennukset tulee perustaa maanvaraisesti tai kallion varaan. Pohjaveden pinta ei saa rakennustoimenpiteiden vuoksi alentua. Suunnittelun kohteena olevassa korttelissa 26972 kellaritilojen kuivatuskerrokset ja -järjestelmät tulee sijoittaa korkeustason +15.5 yläpuolella ja saman tason alapuoliset tilat tulee olla vedenpaine-eristetyt.⁵²

Kuva 33: Maaperäkarta suunnittelualueella (Helsingin kaupungin karttapalvelu)

⁵² (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 21)

Melu, lähtökohdat

Vuorokautiset ajoneuvomäärät arkinen: Koskelantie 19 000, Käpyläntie 7 000, Kunnalliskodintie 7 000. Ennusteen mukaan vuonna 2025: Koskelantie 31 000, Käpyläntie 9 000, Kunnalliskodintie 11 000. Liikenteen melu leviää alueelle varsinkin Koskelantien suunnalta, mutta osittain myös Kunnalliskodin- ja Käpyläntieltä.⁵³

Vaatimukset melulle

Vuoden 2015 lopussa laaditun meluselvityksen mukaan, niille uudisasuinrakennuksille, joiden julkisivuihin kohdistuu haitallista melua, on asemakaavaan merkitty ääneneristysvaatimus. Suunnittelun kohteena olevalla tontilla tämä on 30dBA sen kaakkois- ja lounaisjulkisivuilla. Uudet rakennukset kuitenkin suojaavat piha-alueita melulta varsin hyvin, ja oleskelualueilla melutaso jää raja-arvojen alle.⁵⁴

Ohjearvot ulkona	Päivä	Yö
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- ja oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Uudet asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa sekä hoitolaitoksia ja oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Ohjearvot sisällä	Päivä	Yö
Asuin- potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneistot	45 dB	-

Kuva 34: Melutasojen ohjearvot (VNp 993/1992) (KSV: Asemakaavaosasto)

⁵³ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 22)

Kuva 35: Julkisivuille kohdistuvat päiväajan melutasot (KSV: Asemakaavaosasto)

⁵⁴ (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto, 2016, s. 23)

2.7 Alueanalyysi

Koskelan sairaala-alueella on keskeinen sijainti kahden pääkaupungin valtavyylän, Tuusulan- ja Lahden moottoriteiden välimaastossa. Sen lähiympäristö on kerrostaloaltaista aluetta, jota ympäröivät hieman väljemmät pientalojen täplittämät asuinalueet. Lännessä sijaitsee Puu-Käpylän sympaattinen ja kodikas puutaloalue, luoteessa Taivaskallio, pohjoisessa Koskela ja etelässä Kumpula. Itäpuolella sijaitsee suuri Koskelan raitiovaunuvarikko, sekä Vanhankaupunginlahti. Koillisessa levittyvät HSY:n vesilaitosta ympäröivät viihtyisät metsäalueet Vantaanjoen suiston varrella, jossa myös pohjoisempaan Pikkukosken uimaranta.

Koillispuolen metsäpuiston lisäksi alueen eteläpuolella avautuvat Intiankadun varrella oleva jylhä kalliometsä, sen toisella puolella leikkipuisto sekä Kumpulan viehättävä siirtolapuutarha. Luoteessa Käpylän aseman läheisyydessä sijaitsee Taivaskallion ulkoilualue, joka on 60 metrin korkeudellaan eräs Helsingin korkeimmista kukkuloista, josta avautuu komeat näkymät joka suuntaan. Sotiemme aikaan siellä on myös toiminut ilmatorjuntapatteri, jonka betoniset asemat ovat edelleen paikoillaan.

Kuva 36: Panoraamakuva Taivaskalliolta (Ilkka Mitrunen)

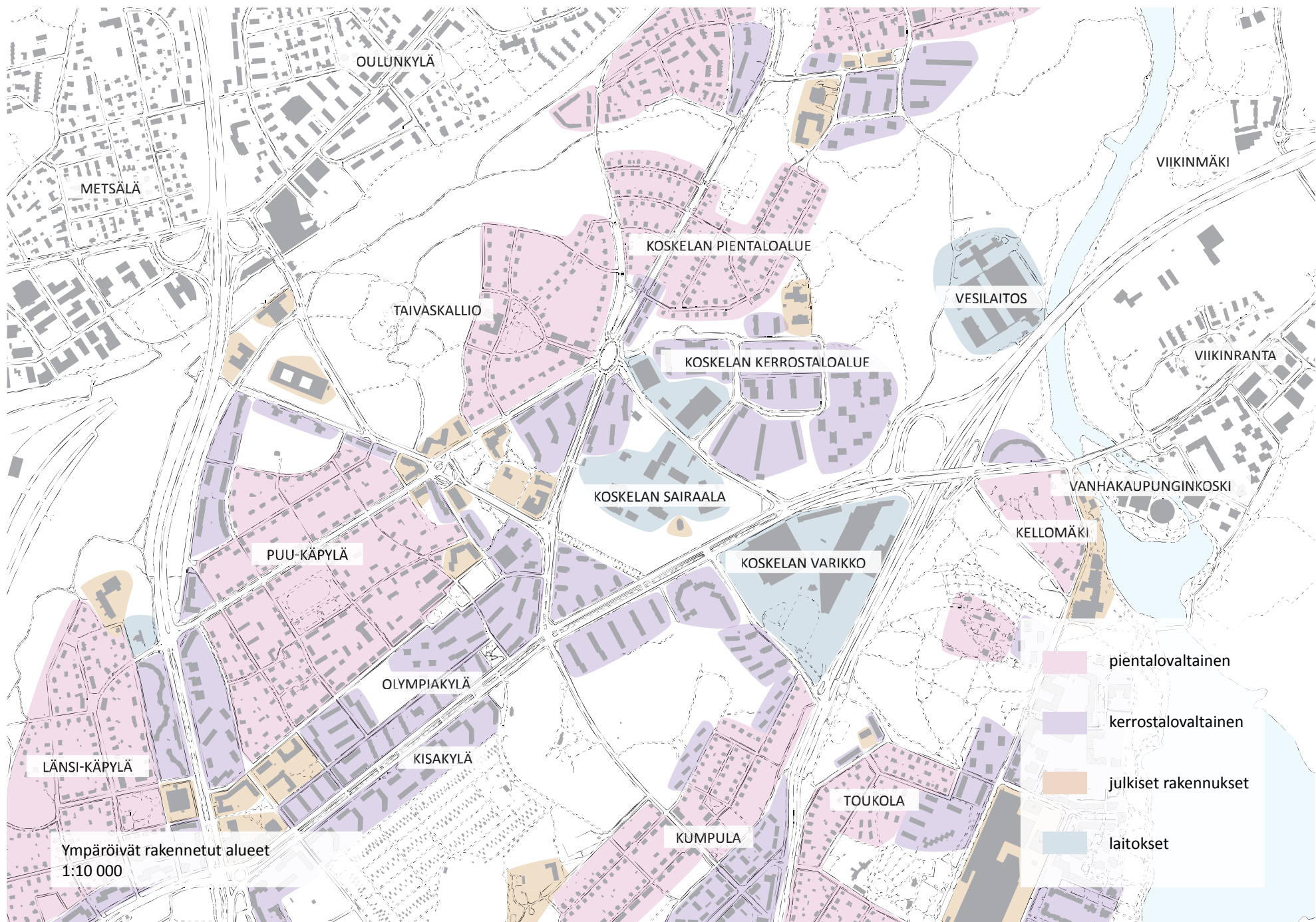
Palvelut

Alueen läheisyydessä on melko hyvä palvelutarjonta. Näihin lukeutuvat useampi peruskoulu, sekä muita oppilaitoksia. Myös päiväkoteja ja vanhustenhoitolaitoksia on runsaasti. Kaupalliset palvelut ovat riittävällä tasolla, pienehköjä ja keskikokoisia vähittäiskaupan yksiköitä löytyy kilometrin säteellä seitsemän kappaletta. Yksittäisiä ravitsemusliikkeitä, sekä pieniä liiketiloja on myös siellä täällä, Koskelantien varrella enemmänkin. Alueella on myös oma asiamiesposti sekä apteekki. Uudessa asemakaavassa on myös osoitettu 830 k-m² uusille liiketiloille sekä 1800 k-m² päivittäistavarakaupan yksikölle.

Julkinen liikenne

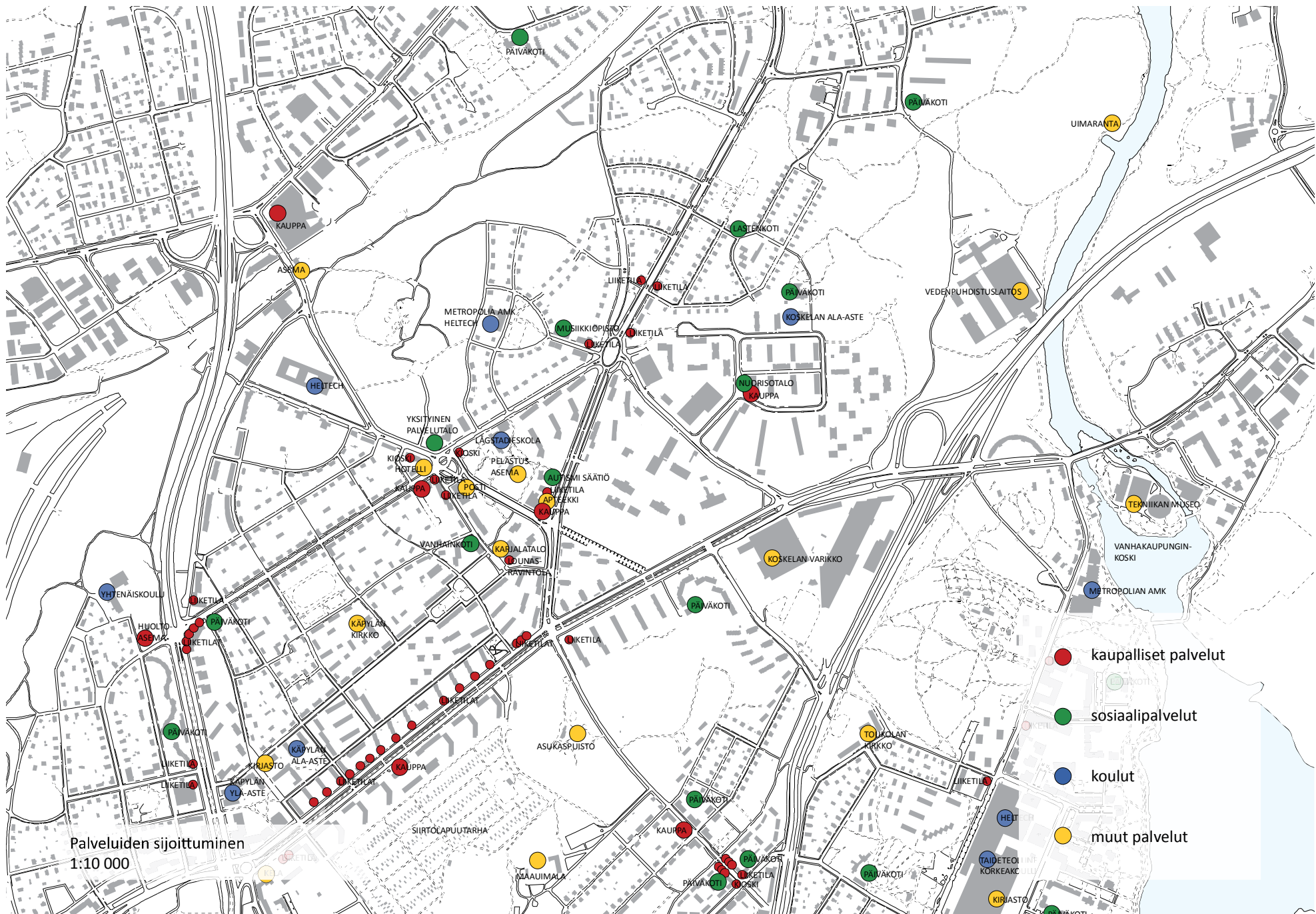
Julkisen liikenteen yhteydet ovat hyvälaatuiset. Koskelantien valtavyylällä kulkee lukuisia bussilinjoja, sekä yhteyksiä eri suuntiin löytyy myös pienemmiltäkin kaduilta. Raitiovaunu nro. 1:n päätepysäkki sijaitsee Pohjolanaukiolla ja Käpylän asemalta pääsee kätevästi kulkemaan pääradan lähijunilla. Kevyen liikenteen verkosto on alueella hyvä, sekä tulee vielä kasvamaan ja kehittymään lähitulevaisuudessa.

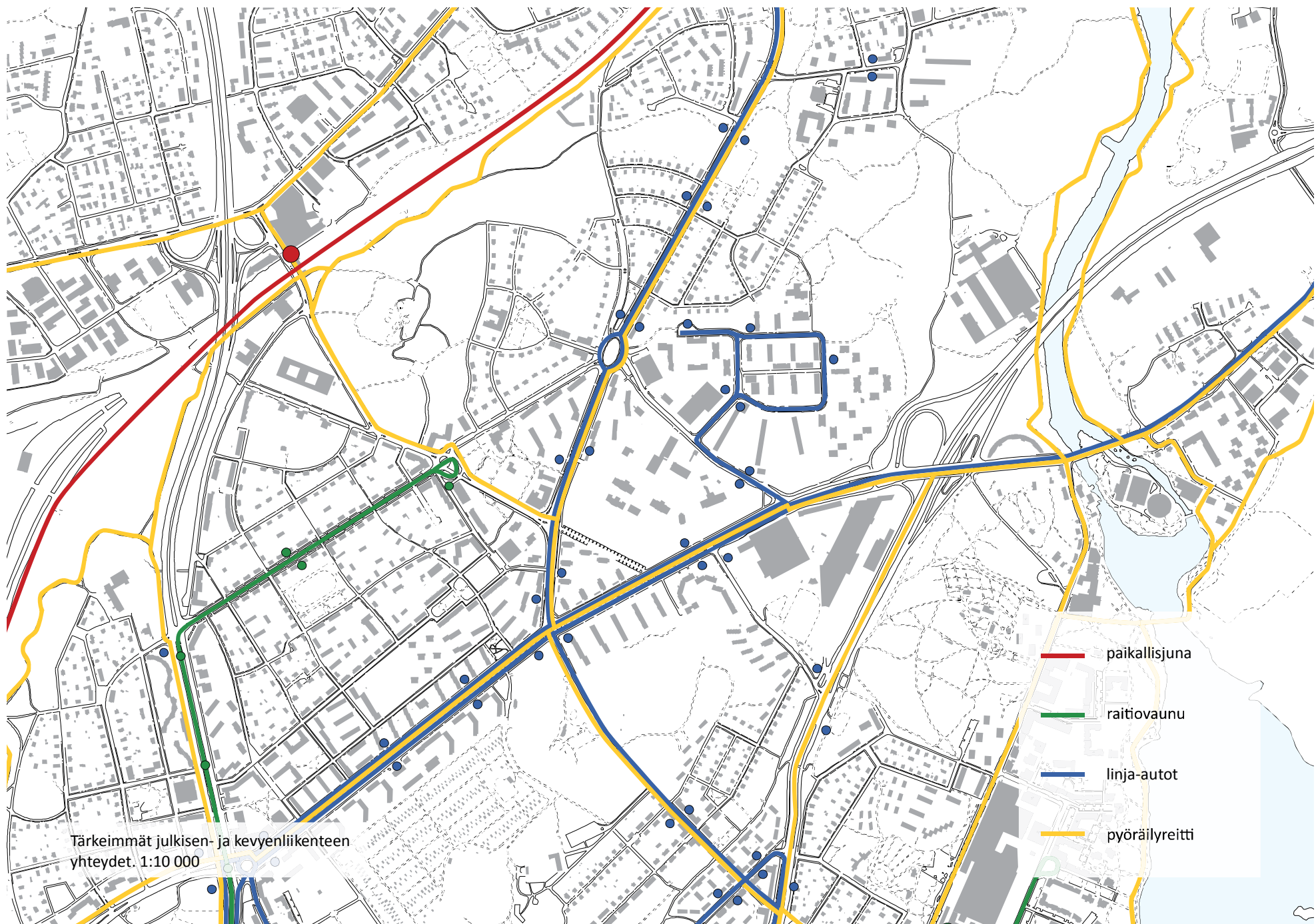

Kuva 37: Ympäröivät alueet (KSV:n selvitys)

Kuva 38: Palvelut alueella (KSV:n selvitys)

Kuva 39: Liikenneyhetydet alueella (KSV:n selvitys)

Täydennysrakentaminen

Oikealla olevasta rakeisuuskaaviosta hahmottuvat hyvin suunnittelualuetta ympäröivät rakennusmassat. Uuden asemakaavan raja-
aus on merkitty kuvaan punaisella. Siitä käy myös hyvin ilmi, että alue on rakennettu melko väljästi. Vapaat tonttimaat alkavat pääkaupungissa käydä vähiin. Helsingin kaupungin strategiana onkin täydennysrakentamista hyödyntävä olemassa olevien asuinalueiden tiivistäminen. Tästä trendistä myös Koskelan sairaalan uusi asuinalue on oiva esimerkki.

Kasvillisuus

Alueella on runsaasti vanhaa, arvokasta ja merkittävää kasvillisuutta ja puustoa. Lisäksi ympäröivien Koskelantien ja Käpylätien puistokatu-
jen varsilla on komeat ja edustavat puurivistöt. Alueen tiivistäminen ja täydennysrakentaminen tulisi suorittaa niin, että sen hienot maisemahistorialliset arvot säilyisivät mahdollisimman hyvin, runsaahkosta uudisrakentamisesta huolimatta.

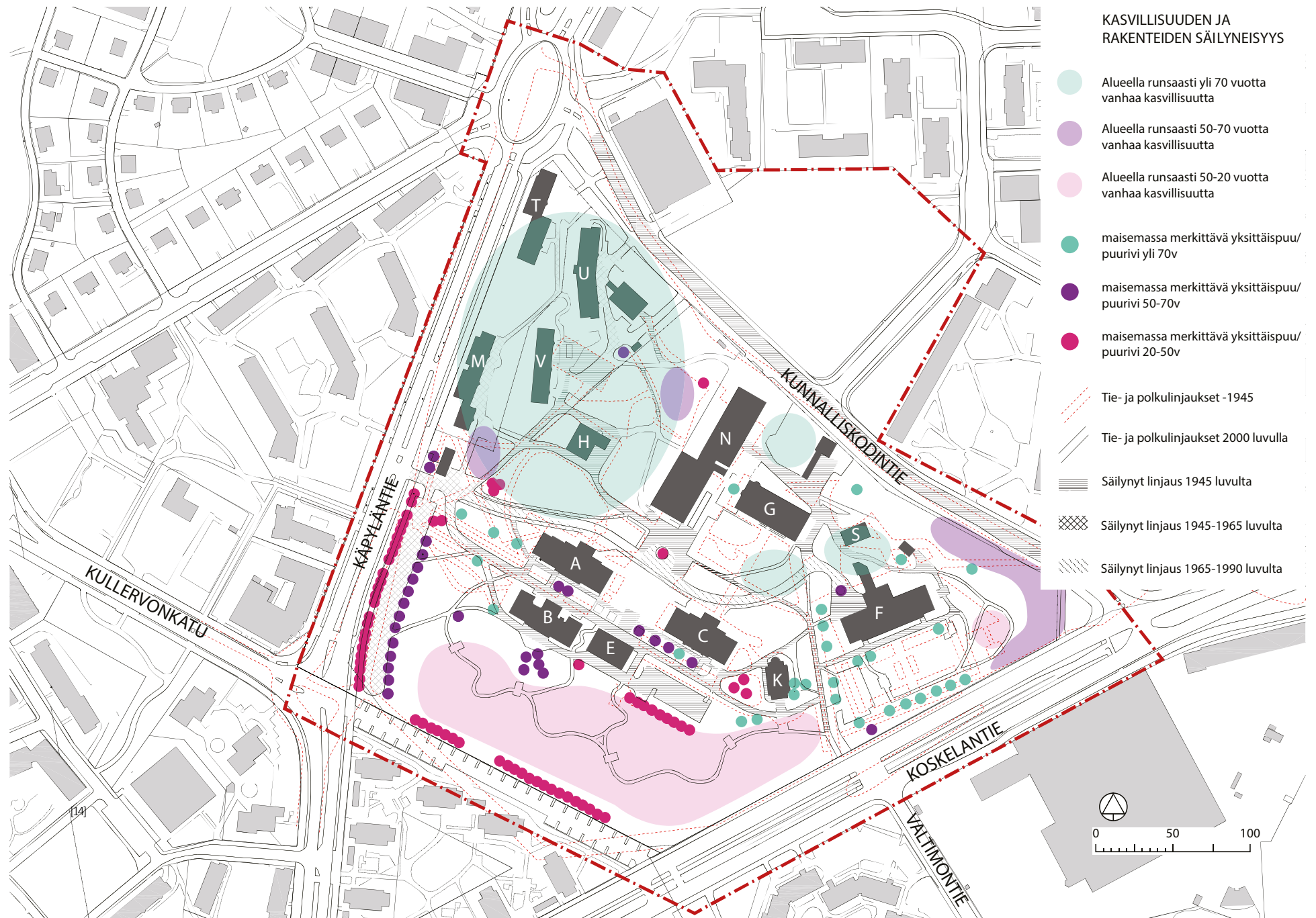
Yhteenveto

Uusi täydennysrakentaminen painottuu alueen reunoille, olemassa olevien teiden varsille. Muutamia yksittäisiä pistetaloja on myös sijoitettu sisemmäksi aluetta. Kokonaisilmeen muuttuminen historiallisella sairaala-
alueella on vääjäämätöntä, mutta mielestäni uusi asemakaava onnistuu tehtävässään hyvin. Eteläosaan jää avara, vihreä ja viihtyisä puistoalue, sekä nykyisten rakennusten läheisyydessä ja lomassa säilyy runsaasti olemassa olevia puita ja kasvillisuutta.

Vanhojen rakennusten käyttötarkoituksen muuttaminen on mielestäni aina parempi vaihtoehto, kuin niiden purkaminen kokonaan, mikäli se on vain teknistaloudellisesti mahdollista. Odotan itsekin innolla, millaiseksi alue tulee tulevaisuudessa muuttamaan ja miten ympäristön asukkaat ottavat sen vastaan.

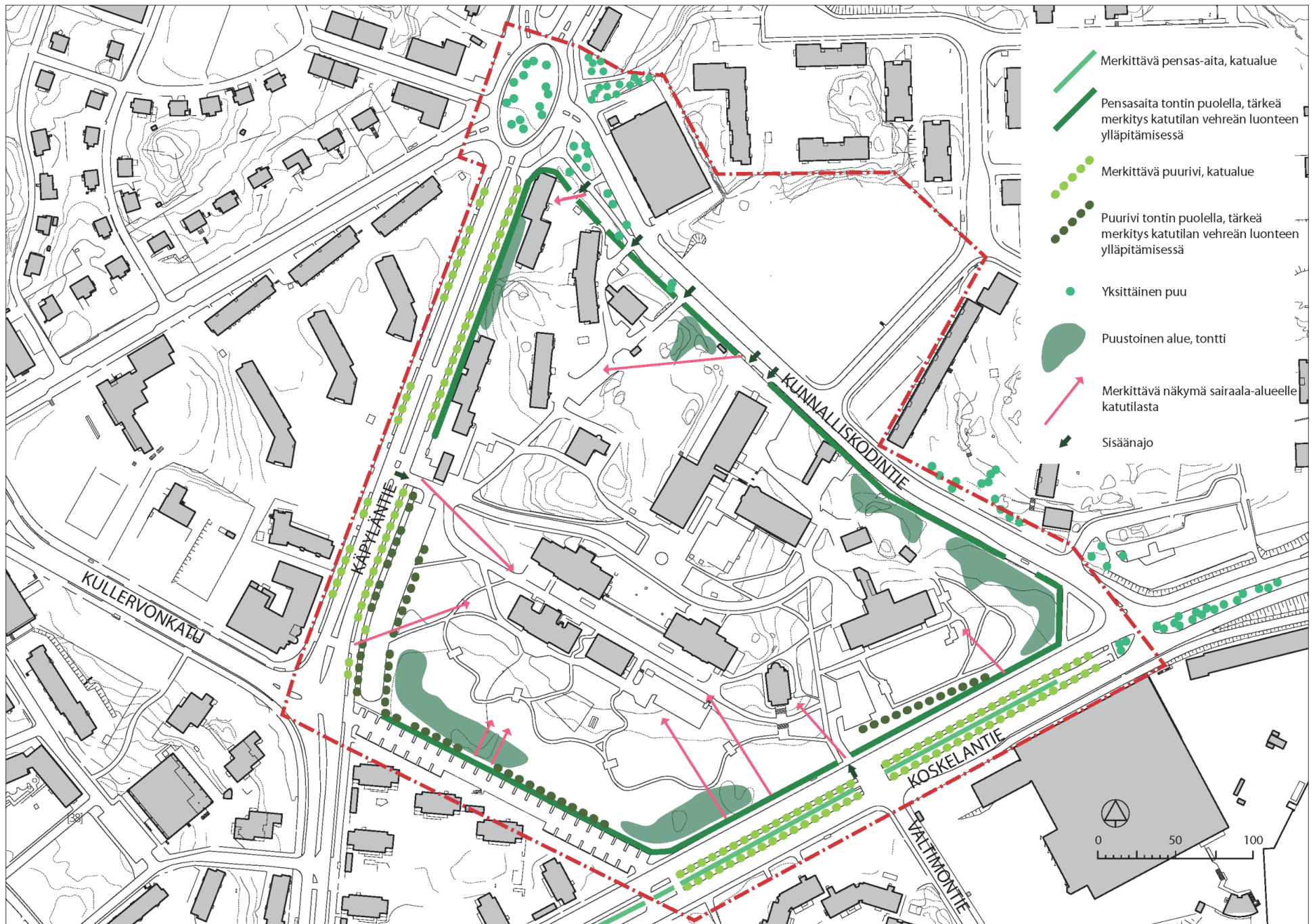

Kuva 40: Rakeisuuskaavio (KSV:n selvitys)

Kuva 41: Kasvillisuuden ja rakenteiden säilyvyys alueella (Koskelan sairaalan YHS)

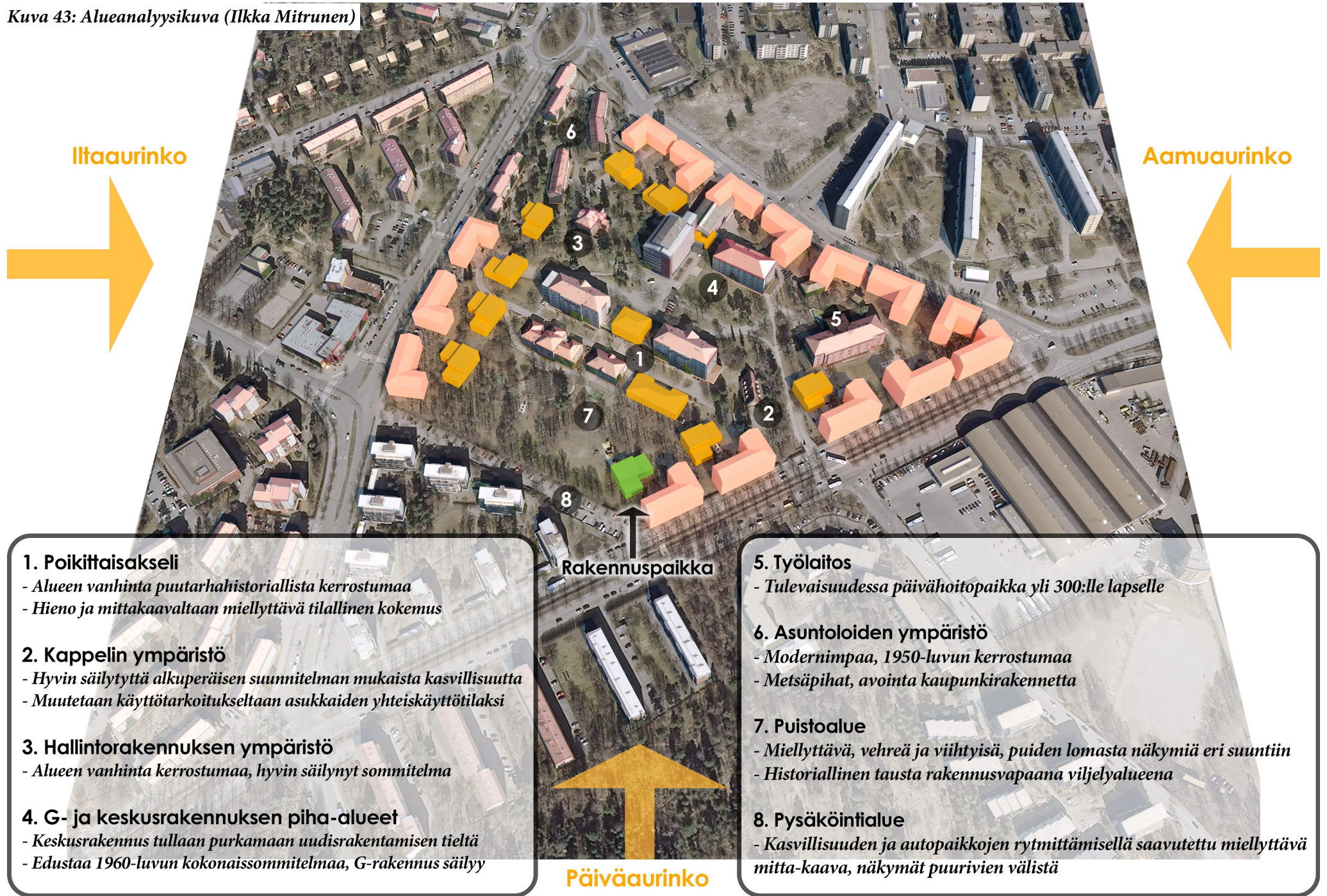

Kuva 42: Puusto ja pensaat alueella (Koskelan sairaalan YHS)

Kuva 43: Alueanalyysikuva (Ilkka Mitrunen)

3 Suunnitelman esittely

Kuva 44: Havainnekuva etelästä (Ilkka Mitrunen)

Kuva 45: Sijaintipiirros (Helsingin Kaupunki)

3.1 Tontti

Suunnittelun kohteena oleva tontti sijaitsee puistoalueen eteläosan kaakkoiskulmassa. Sen välittömässä läheisyydessä on Koskelantien ja pysäköintialueen risteys. Tontilta avautuvat hienot puistonäkymät lounaan ja pohjoisen välillä. Länsipuolella sitä varjostaa hieman viereinen seitsemän kerrosta korkea uusi asuinrakennus.

Rakennuspaikka on merkitty sijaintipiirrokseen sinisellä värillä. Tontille on mahdollista saapua monesta eri ilmansuunnasta. Etelässä sijaitsee pääsisäänkäynti, joka on myös yhteydessä muuhun pihaan. Myös puiston puolelta on mahdollista päästä perille, sinne avattujen uusien yhteyspolkujen ja jalkakäytävien ansiosta.

3.2 Pihä & liikenne

Pihapiirros on esitetty seuraavalla sivulla kuvassa 47. Rakennukselle saapumisen ensisijainen tuloreitti on Koskelantien varrelta lähtevä leveä kivetty jalkakäytävä. Vaihtoehtoisesti sitä voidaan myös lähestyä viereisen Rohtotarhan puistopolkuja pitkin, tai muualta rakennusryhmän ympäröivältä yhteiseltä sisäpihalta.

Sisääntuloväylän ja rakennuksen eteläpuolelle muodostuu nurmikon ja pensaiden ympäröimä aukio. Aukion keskellä on ympyrän muotoinen pyöreä istumapaikka, jonka keskellä on kukkaistutuksia. Sen länsipuolella on 24:n paikan pyöräparkki saunavieraille. Aukion eteläpuolelta on yhteys viereiselle pysäköintialueelle, jossa on varattuna vieraspysäköintiin 12 autopaikkaa. Julkisen liikenteen lähin pysäkki sijaitsee Koskelantien varrella.

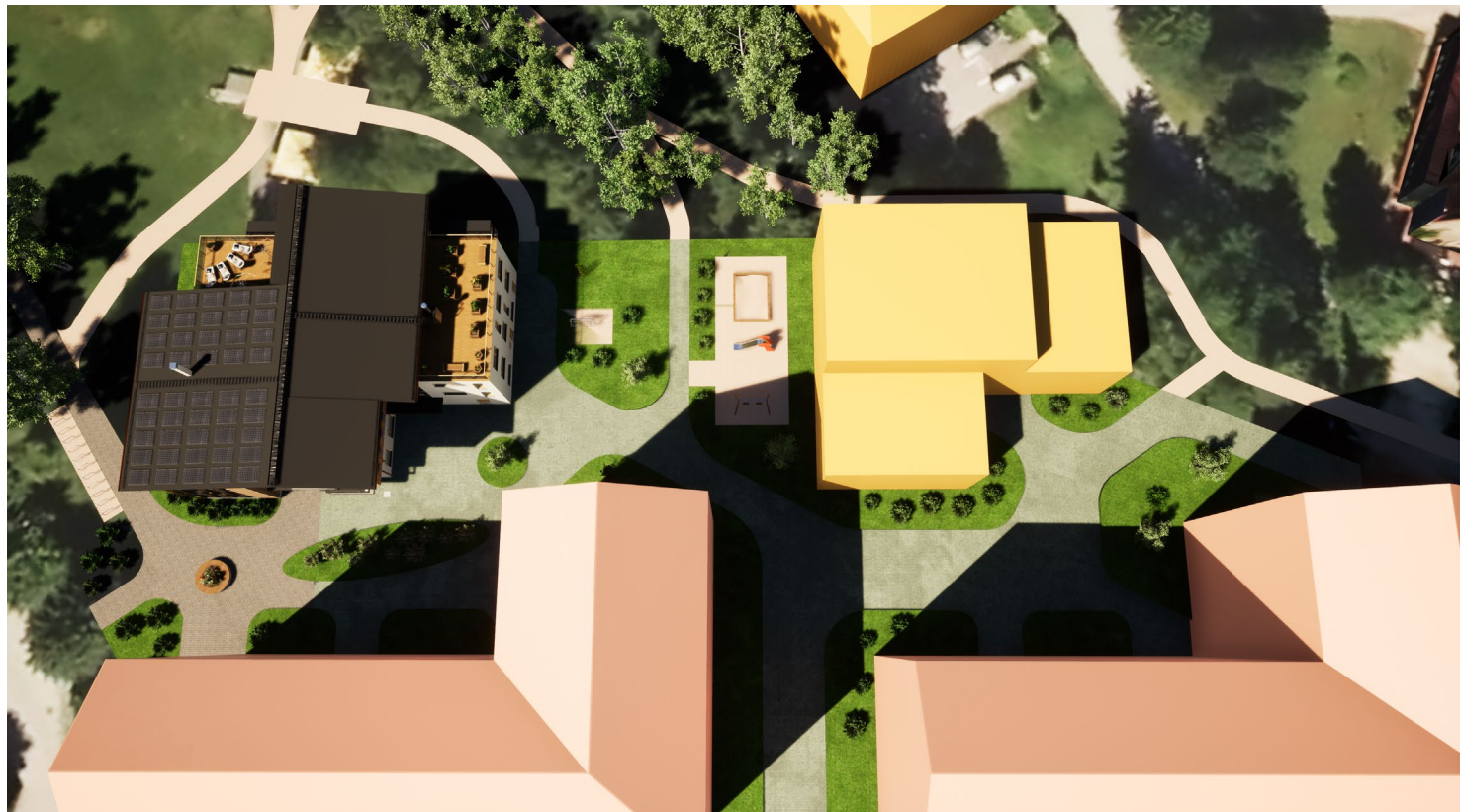
Talon asukkailla ja saunavierailta on omat erilliset sisäänkäyntinsä ja porraskäytävänsä. Vieraille rakennusmassan eteläkulmassa aukion vieressä ja asukkaille hieman syrjempänä sisäpihalla.

Rakennusten ryhmittelyn ja muodonannon ollessa melko tiukan suorakulmaista, on pihasuunnitelma sen vastapainoksi vapaamuotoisempi ja orgaanisen pyöristetyn. Kivettyjä väyliä ja polkuja reunustaville uusille nurmialueille on sijoitettu runsaasti pensaita, sekä muutama uusi istutettu puu. Rohtotarhan vanhaa kivistystä on pyritty säilyttämään mahdollisimman paljon.

Pihan keskelle, josta avautuu suorat näkymät puistoon, on sijoitettu lasten leikki- paikka, jossa hiekkalaatikko, keinu sekä liukumäki. Rakennuksen länsipuolella, puistoalueen tuntumassa, on myös mattojen tomutuspaikka.

Asukaspysäköinti sijaitsee rakennusten välissä pihakannen alla, jossa on neljän talon kesken jaettu pysäköintihalli. Ajoyhteys halliin sijaitsee Koskelantien varrella tontin itäreunassa, Kappelinpuhan läheisyydessä.

Alla kuvassa 46 on havainnekuva piha-alueesta.

Kuva 46: Havainnekuva piha-alueesta (Ilkka Mitrunen)

Kuva 47

Pihapiirros

1:500

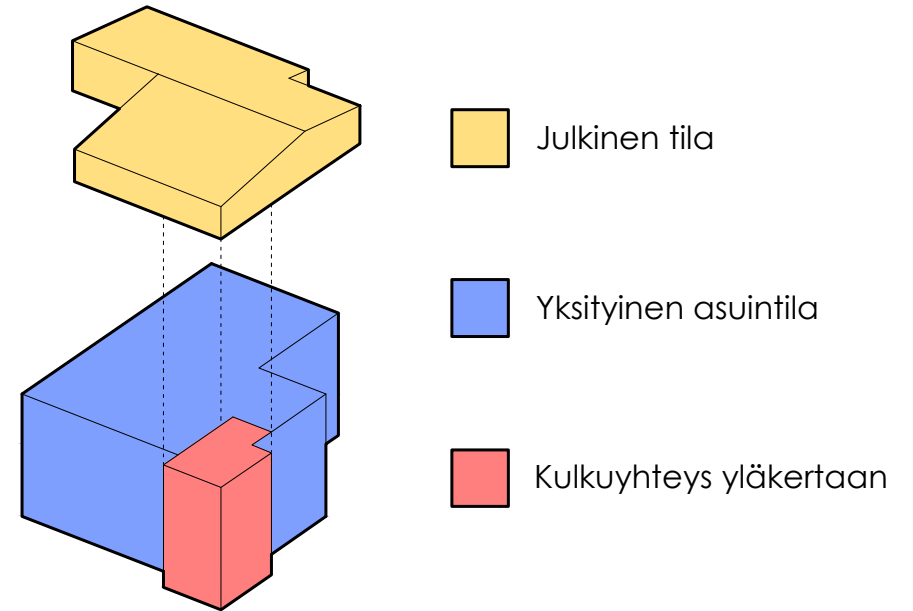

3.3 Massoittelu

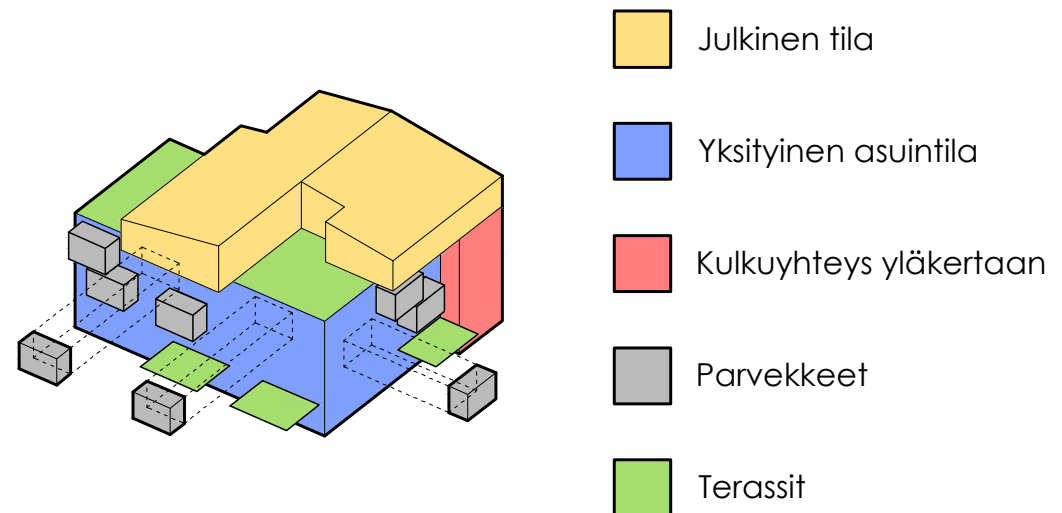
Rakennuksen massoittelun, eli muodonannon, idea on kaksi- tai oikeastaan kolmi- osainen. Asuinkerrokset on sijoitettu yksinkertaiseen L:n muotoiseen massaan, jonka tehtävänä on toimia jalustana ja kannatella sen yläpuolella olevaa julkista tilaa. Rakennuksen eteläkulmaan on sijoitettu sisäänkäyntitorni, joka yhdistyy saumattomasti ylhäällä olevaan massaan.

Yläkerran massa on hieman rikkonaisempi, ja siihen muodostuu harja- sekä pulpettikatto. Julkinen tila ja sen kulkuyhteys ulkonevat kaksi metriä ulospäin yksityisten asuintilojen muodostamasta massassa. Asuinkerrosten parvekkeet tulevat myös ulospäin kaksi metriä perusmassasta ja liittyvät siten kokonaisuuteen.

Ylimmässä kerroksessa on myös kaksi terassia, jotka avautuvat suotuisiin ilman- suuntiin viereistä puistoaluetta kohden. Ensimmäisen kerroksen asuinhuoneistojen terassit liittyvät myös suoraan puistoon.

Kuva 49: Kaavio rakennuksen perusmassoittelusta (Ilkka Mitrunen)

Kuva 48: Kaavio rakennuksen massoittelusta (Ilkka Mitrunen)

3.4 Tilaohjelma

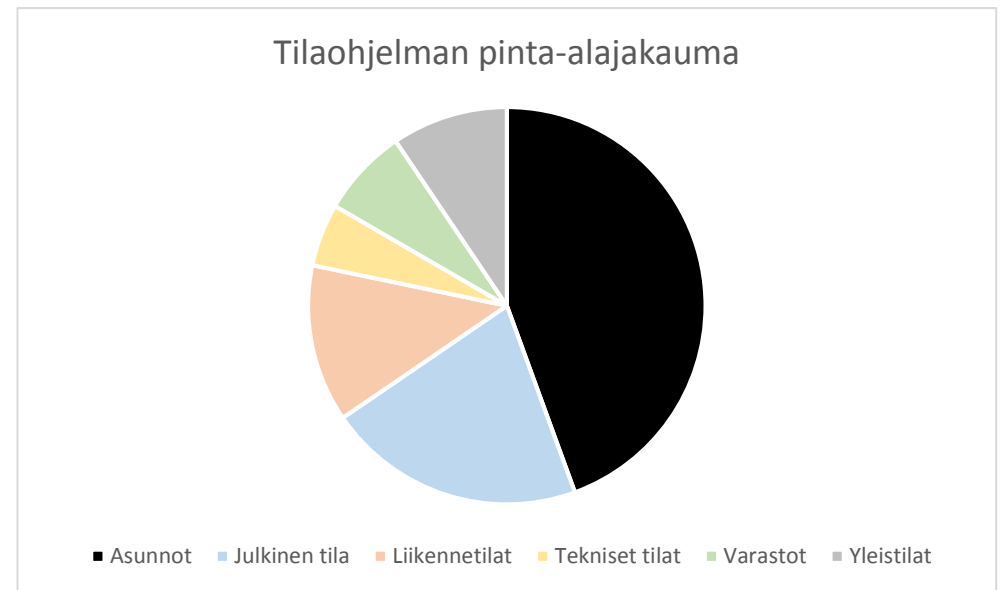
Kuvassa 51 on esitetty rakennuksen tilaohjelma yleistasolla, eri toimintojen mukaan jaoteltuna. Kaavioon on laskettu mukaan toimintojen yhteenlaskettu huoneistoala, sekä kunkin toiminnon viemä prosentuaalinen osuus kokonaishuoneistoalasta. Koko rakennuksen yhteenlaskettu huoneistoala on 1910m² ja vastaavasti kokonaiskerrosala on 2157m². Kuvissa 50 ja 52 on esitettyä sama tieto rakennuksen pinta-alajakaumasta visuaalisessa muodossa.

Asunnot	848,84 m ²	44 %
Julkinen tila	401,61 m ²	21 %
Liikennetilat	244,83 m ²	13 %
Tekniset tilat	97,39 m ²	5 %
Varastot	137,15 m ²	7 %
Yleistilat	180,53 m ²	9 %
Huoneistoala	1910,32 m ²	100 %
Kerrosala	2156,88 m ²	

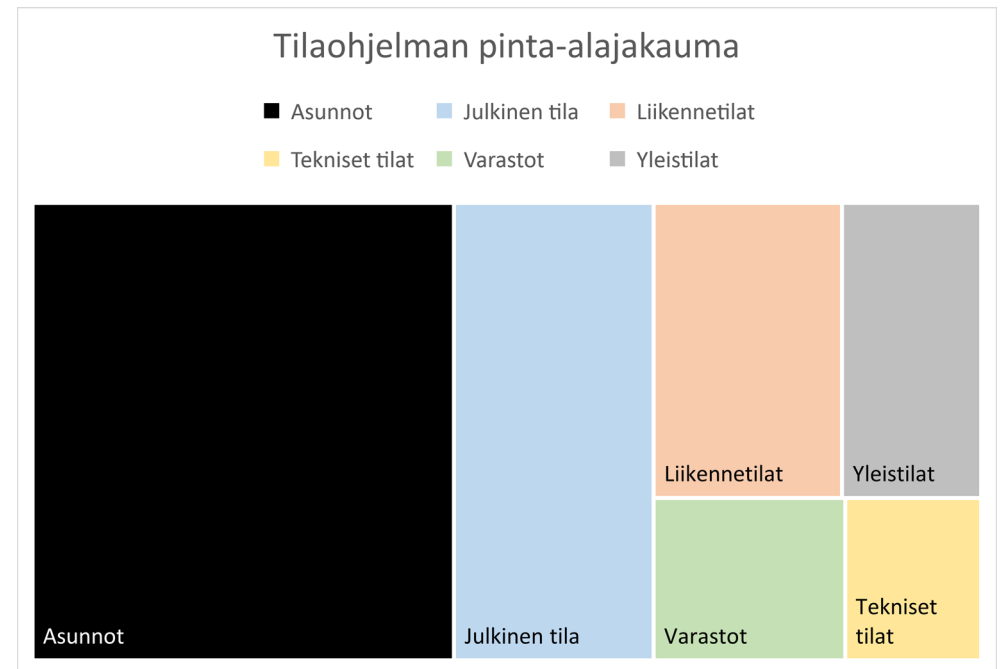
Kuva 51: Rakennuksen tilaohjelma toiminnoittain

Asuntojen osuus kokonaispinta-alasta on 44%. Yläkerrassa sijaitseva kaikille avoin, julkinen tila vie 21% kaikista käytetyistä neliöistä. Liikennetiloihin on laskettu mukaan kaikki rakennuksen porrashuoneet, käytävät ja sisäänkäynnit. Yleistilat, tekniset tilat sekä varastotilat sijaitsevat pääasiassa rakennuksen kellari- ja sisääntuloeroksissa.

Yksityiskohtaisemmat, kerroskohtaiset tilaohjelmakaaviot on esitetty jäljempänä rakennuksen kunkin eri kerroksen läpikäynnin yhteydessä. Niissä on eriteltyä kyseisen kerroksen jokaisen tilan ja toiminnon viemä tilantarve neliömetreinä huoneistoalana.

Kuva 50: Tilaohjelman pinta-alajakauma ympyräkaaviona

Kuva 52: Tilaohjelman pinta-alajakauma laatikkokaaviona

3.5 Yksityiset asuinkerrokset

Kellarikerros

Rakennuksen kellarikerros sijaitsee maanpinnan alapuolella. Sieltä löytyvät asu-
mista tukevat yleistilat sekä talotekniikan vaatimat toiminnot. Porraskäytävästä au-
keaa ovien välityksellä pääsy jokaiseen eri tilaan.

Kellarin keskelle on sijoitettu rakentamismääräysten mukainen väestönsuoja, jossa
on myös talon irtaimistovarastot neljälletoista asuinkunnalle. Väestönsuojasta on
pääsy asukkaiden yhteiskäytössä olevaan verstaaseen, jonka viereen on sijoitettu il-
manvaihdon konehuone.

Porraskäytävän eteläpuolelta avautuu pienempi käytävä, jonka varrella ovat sähkö-
pääkeskus, lämmönjakohuone, sekä pieni WC ja siivouskomero. Käytävältä on
myös pääsy täydellisesti varustettuun talopesulaan sekä kuivaushuoneeseen.

Kellarin länsikulmassa sijaitsee asukkaiden omaan käyttöön varattu saunaosasto,
jossa on oleskelutila. Oleskelutilassa on pieni keittiö, istuinryhmä, biljardipöytä,
sekä esteetön WC-tila.

Porraskäytävästä on yhteys pihakannen alaiseen pysäköintihalliin, jossa yhtiön
käyttöön on varattuna asemakaavassa määritellyn pysäköintinormin mukaiset au-
topaikat.

Asemakaavassa on määrätty pysäköintinormiksi yksi autopaikka per 135 kerrosne-
liöitä. Rakennuksen kerrosalan ollessa 2160 k-m² tulee suunnitteilla olevan taloyh-
tiön autopaikkamääräksi 16 kappaletta.

Kellarikerroksen tilaohjelma on esitetty kuvassa 53. Kellarin pohjapiirros mittakaa-
vassa 1:150 on esitetty seuraavalla sivulla kuvassa 54.

Kellarin tilat	Pinta-ala
Hissikuilun alaosa	32,70
IV-konehuone	33,30
Kuivaushuone	30,07
Käytävä	9,76
Lämmönjakohuone	20,00
Oleskelu	37,95
Pesuhuone	6,90
Pesula	24,50
Porraskäytävä	36,55
Pukuhuone	10,50
Sauna	9,00
Siivous	3,98
Sähköpääkeskus	11,39
WC	3,98
WC	5,02
Verstas	33,33
VSS & Irtaimistovarastot	72,79
YHTEENSÄ	381,72
KERROSALA	443,96

Kuva 53: Kellarikerroksen tilaohjelma

Kuva 54

Kellari

1:150

1.kerros

Sisääntulokerros sijaitsee maantasossa ja siitä on yhteys pihaan. Asukkaiden käytössä oleva sisäänkäynti ja porraskäytävä sijaitsevat sen L-muodon taitekohdassa. Saunavieraita palveleva sisäänkäynti sijaitsee rakennuksen eteläkulmassa. Asukkailla ja vieraililla on omat hissit sekä portaikot. Sisäänkäynnit on eroteltu toisistaan asianmukaisilla kylteillä, sekä niiden molempien päällä on katokset.

Ensimmäisessä kerroksessa on neljä asuntoa, joista kolme avautuu puistoon omine ulkoterasseineen. Lisäksi kerroksessa on muutamia aputila: jätehuone sekä varastoja (talo-, pyörä-, ulkoilu- sekä lastenvaunuvarastot). Ensimmäisen kerroksen tilaohjelma on esitetty kuvassa 55, sekä jäljempänä pohjapiirros mittakaavassa 1:150 kuvassa 58.

1.kerros tilat	Pinta-ala
1H+K	43,01
2H+K	55,25
3H+K	72,51
3H+K	80,95
Jätehuone	15,30
Porraskäytävä	38,71
Pyörät & UVV & LVV	33,02
Sisäänkäynti	26,53
Talovarasto	14,90
Tuulikaappi	8,22
YHTEENSÄ	388,40
KERROSALA	443,96

Kuva 55: 1.kerroksen tilaohjelma

2.kerros

Toisessa kerroksessa on yhteensä viisi erilaista asuntotyyppiä. Niillä kaikilla on myös omat isot parvekkeet, joista suurin osa avautuu viereiselle puistoalueelle. Toisessa ja kolmannessa kerroksessa on myös ylimmän kerroksen toimintoja palvelevat varastotilat, vierassisäänkäynnin yhteydessä.

Toisen kerroksen tilaohjelma on esitetty kuvassa 56, sekä jäljempänä pohjapiirros mittakaavassa 1:150 kuvassa 59.

2.kerros tilat	Pinta-ala
1H+K	43,01
2H+K	55,25
3H+K	72,51
3H+K	80,95
3H+K	70,37
Porraskäytävä	35,93
Sisäänkäynti	26,53
Varasto	8,22
YHTEENSÄ	392,77
KERROSALA	443,96

Kuva 56: 2.kerroksen tilaohjelma

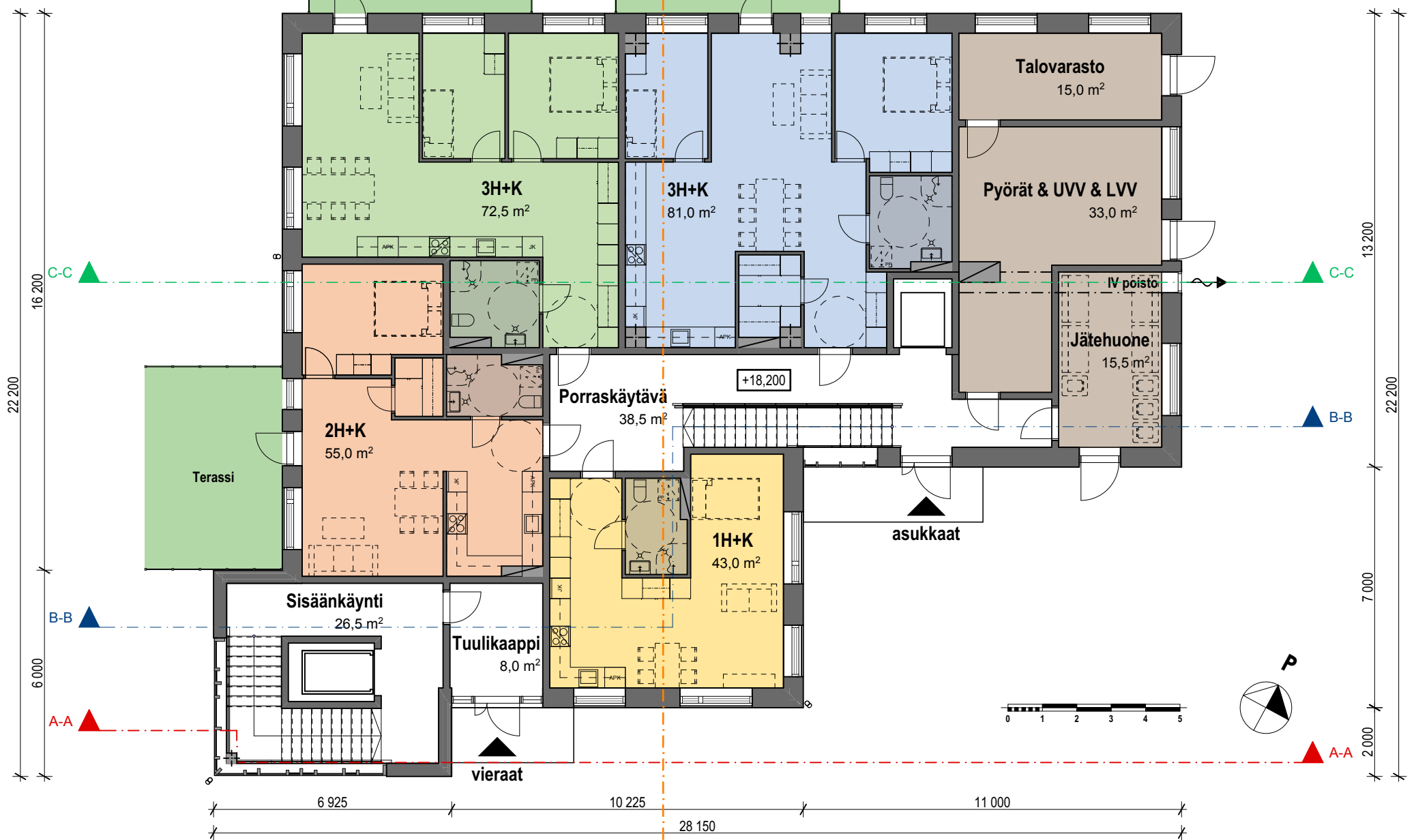
3.kerros

Kolmannen kerroksen asuntojakauma on lähes identtinen toisen kerroksen kanssa, paitsi muutama makuu- ja olohuone vaihtavat paikkaa, jolloin saadaan parvekkeisiin erilainen rytmitys.

Asuinpinta-alaa on uhrattu yhden yksión verran yläkerrassa olevalle uima-altaalle ja sen vaatimalle tekniikalle. Kolmannen kerroksen tilaohjelma on esitetty kuvassa 57, sekä jäljempänä pohjapiirros mittakaavassa 1:150 kuvassa 60.

3.kerros tilat	Pinta-ala
1H+K	33,89
1H+K	43,01
2H+K	55,25
3H+K	72,51
3H+K	70,37
Altaan alaosa	44,87
Porraskäytävä	36,07
Sisäänkäynti	26,53
Varasto	8,22
YHTEENSÄ	390,72
KERROSALA	443,96

Kuva 57: 3.kerroksen tilaohjelma

Kuva 58

1. kerros

1:150

Kuva 59

2.kerros

1:150

3.6 Julkinen hyvinvointikeidas

Rakennuksen ylimmässä kerroksessa sijaitsee kaikille avoin hyvinvointikeidas elämykselliseen vapaa-ajan viettoon. Sinne saavutaan puurakenteista porraskäytävää pitkin, josta on samalla mahdollisuus ihastella ympäröivää maisemaa, suurten lasi-ikkunoiden lävitse.

Perillä vieraita odottaa suuri ja valoisa oleskelu- ja aulatila, jossa on takka, lipunmyynti, sekä pieni baarikeittiö. Tästä on mahdollisuus jatkaa moniin erilaisiin elämyksiin. Saunaosastoja on kaksin kappalein, yhteensä 30:lle henkilölle. Niiden löylyhuoneista avautuu komeat näkymät puiston ylle.

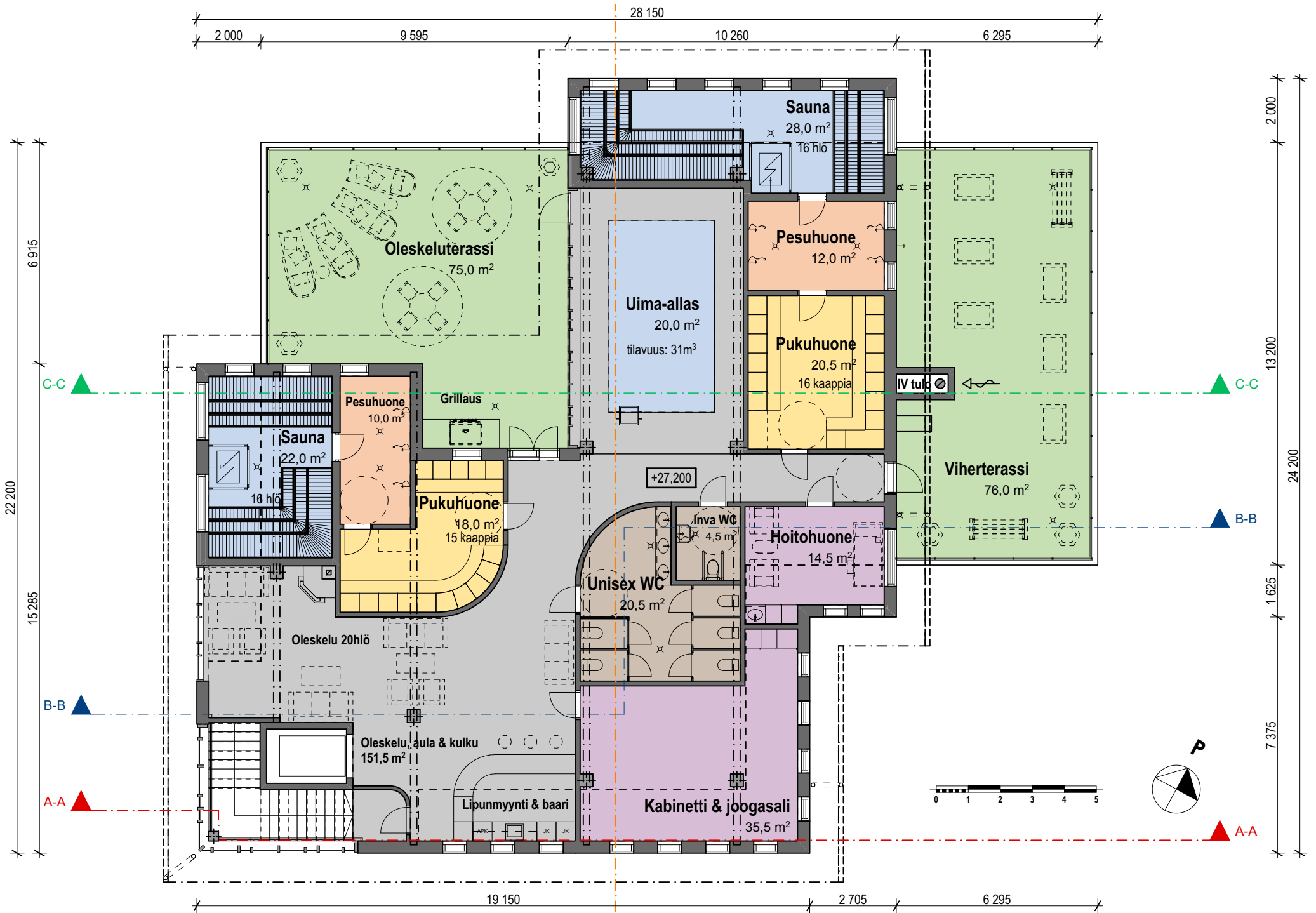
Saunomisen jälkeen voi pulahtaa uima-altaaseen viilentymään. Lasijulkisivun lävitse tulvii valoa allastilaan, josta on suora pääsy viereiselle oleskeluterassille, missä voi nauttia virvokkeita, grilliruokia, seurasta, auringonpaisteesta sekä puistonäkymistä. Rauhalliseen oleskeluun, ja myös hyötyviljelyyn, on varattuna katto-kerroksen toisella puolella oleva viherterassi.

Kerroksen hiljaisimmassa kulmassa on monikäyttötila, jossa voidaan järjestää tilaisuuksia sekä ohjattuja joogatunteja. Sen vierestä löytyy myös hoituhuone, jossa on tarjolla monia erilaisia keho-, mieltä ja sielua parantavaa toimintaa. WC-tilat sijaitsevat helposti saavutettavalla paikalla yläkerran keskiössä.

Ylimmän kerroksen tilaohjelma on esitetty kuvassa 61 sekä jäljempänä pohjapiirros mittakaavassa 1:150 kuvassa 62.

4. kerros tilat	Pinta-ala
Hoituhuone	14,34
Inva WC	4,60
Kabinetti & joogasali	35,53
Oleskelu & aula & kulku	151,29
Oleskeluterassi	75,09
Pesuhuone 1	10,19
Pesuhuone 2	11,90
Pukuhuone 1	18,23
Pukuhuone 2	20,40
Sauna 1	21,84
Sauna 2	27,89
Uima-allas	19,80
Unisex WC	20,70
Viherterassi	76,20
YHTEENSÄ	508,00
KERROSALA	381,04

Kuva 61: 4.kerroksen tilaohjelma

Kuva 62

4.kerros

1:150

Kuva 63: Havainnekuva, 4.kerros (Ilkka Mitrunen)

3.7 Julkisivut

Rakennuksen julkisivuratkaisu on kaksiosainen. Itse muodonannon lisäksi julkinen tila on selkeästi eroteltu yksityisistä asuinkerroksista. Jalustana toimivan kolmikerroksisen asuintilan aukotus on yksinkertaisen suorakulmainen ja materiaalivalinnoiltaan hillitty. Pelkistetty parvekeratkaisu tukee osaltaan tätä ideologiaa.

Julkinen tila poikkeaa materiaaliltaan ja myös aukotukseltaan muusta rakennuksesta. Sen sisäänkäyntikuilu laskeutuu yhtenäisenä ylhäältä alas katutasoon, houkuttelee vieraita tutustumaan siihen ja vie ihmiset ylös nauttimaan elämyksistä. Terrasseilla olevat ihmiset ja toiminta kiinnittävät katutasossa kulkijan huomion. Yläkerran aukotus on aavistuksen rohkeampaa ja vertikaalista, myötäillen katon eri kulmia.

Molempia porraskäytäviä, niin yksityistä kuin julkista, ympäröi voimakkaasti pystysuuntaan orientoitunut kirjava sommitelma, joka koostuu puu- ja lasipaneelien runollisesta yhteisleikistä, tuoden runsaasti luonnonvaloa ja –varjoa portaisiin, paljastaen kutsuvasti siellä liikkuvat ihmishahmot.

Rakennuksen katolle on asianmukaisten turvavarusteiden ja vedenpoiston lisäksi asennettu sen eteläsivulle 36:n aurinkopaneelin ryhmittymä.

Rakennuksen julkisivut neljään eri ilmansuuntaan on esitetty seuraavilla sivuilla kuvissa 64 - 67.

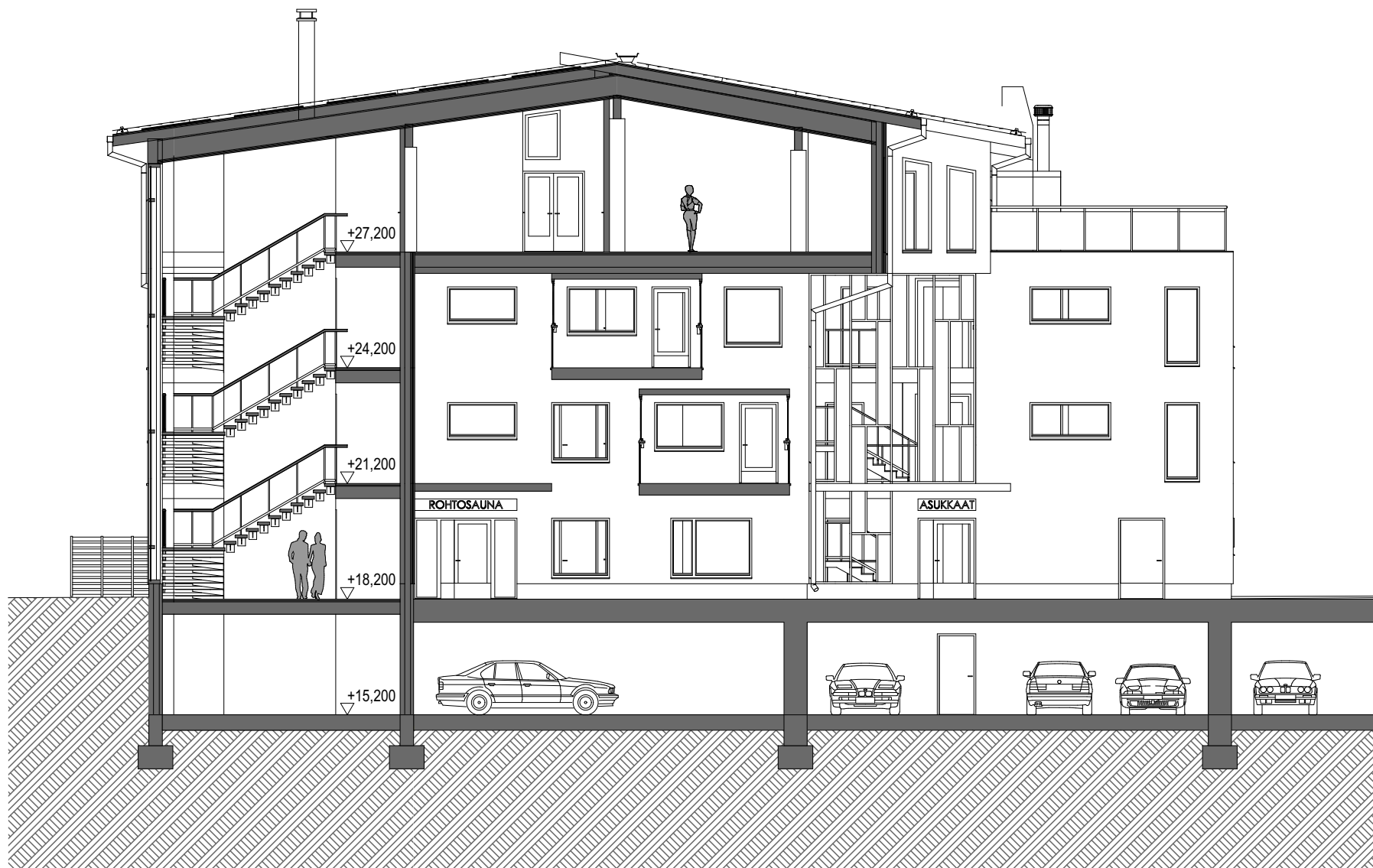

3.8 Leikkaukset

Rakennuksen poikkileikkaukset, neljä kappaletta (A-D), on esitetty seuraavilla sivuilla kuvissa 68-71. Leikkausten paikat on merkitty pohjapiirroksiin värillisinä pistekatkoviivoina.

Leikatut rakennuselementit ovat näkyvissä niissä harmaalla ja muut, ei leikatut osat, viivoina. Eri rakennekerrokset on myös esitetty viivoina. Piirroksiin on myös merkittynä kerroskorkeudet.

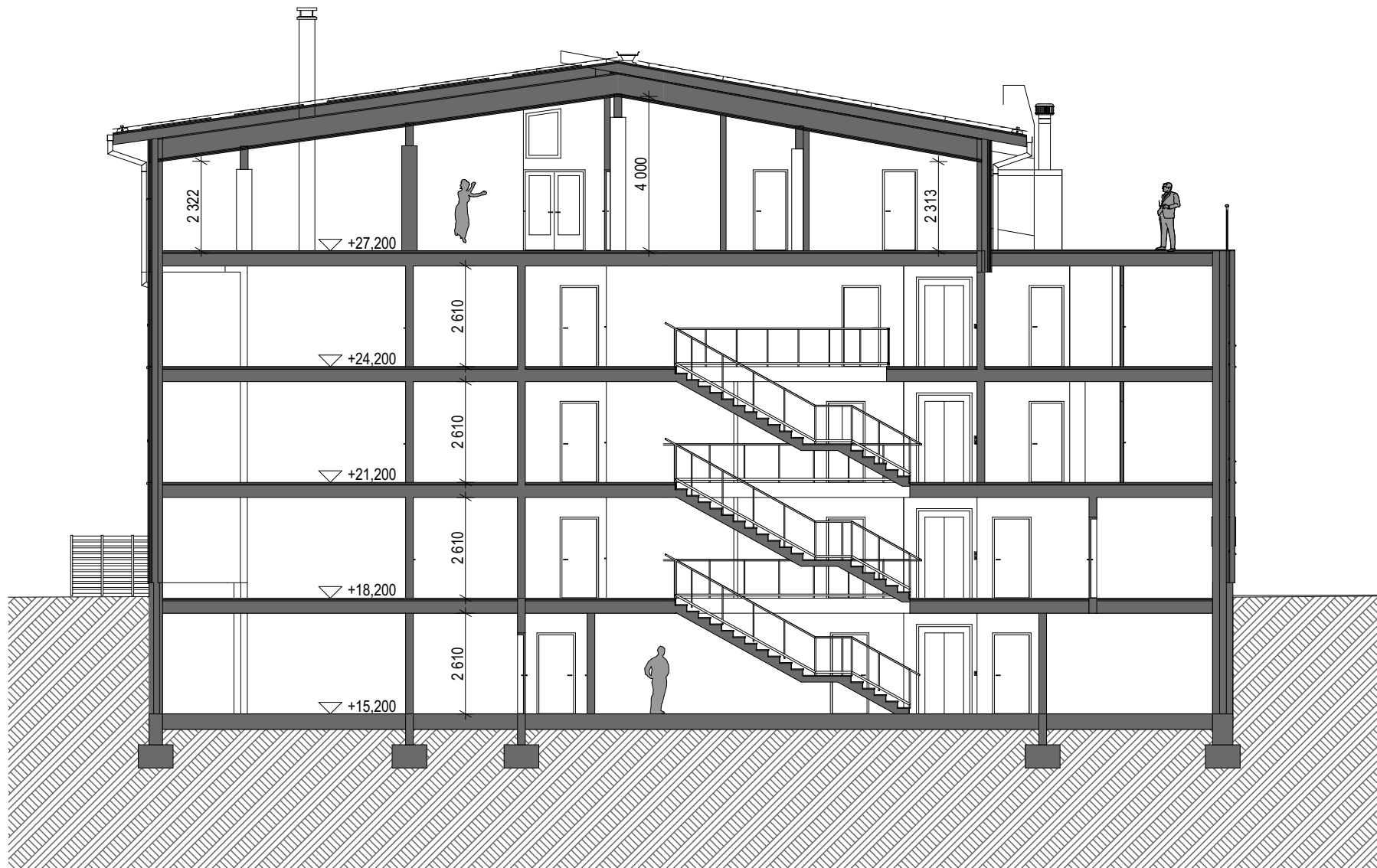

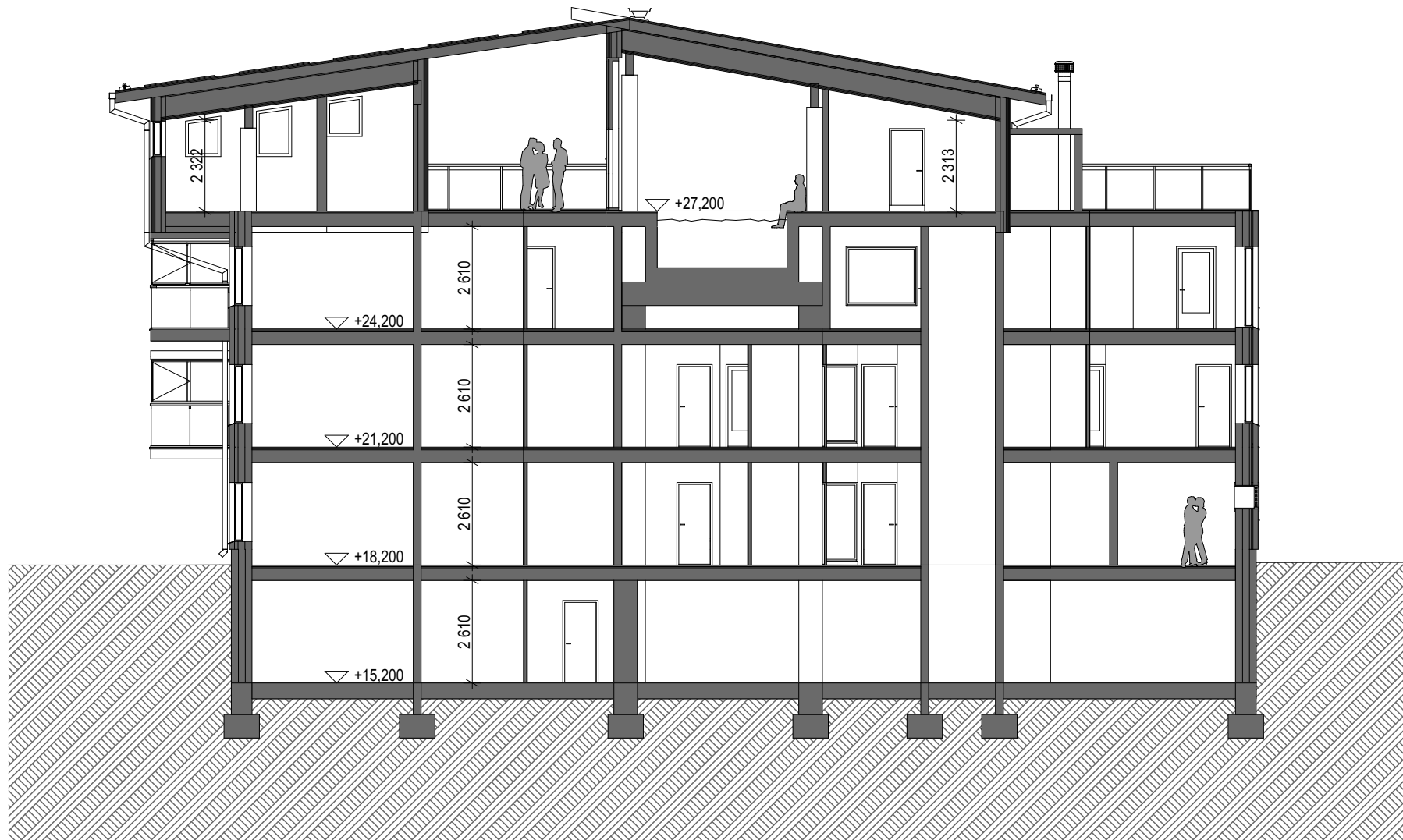
Kuva 68

Leikkaus A-A

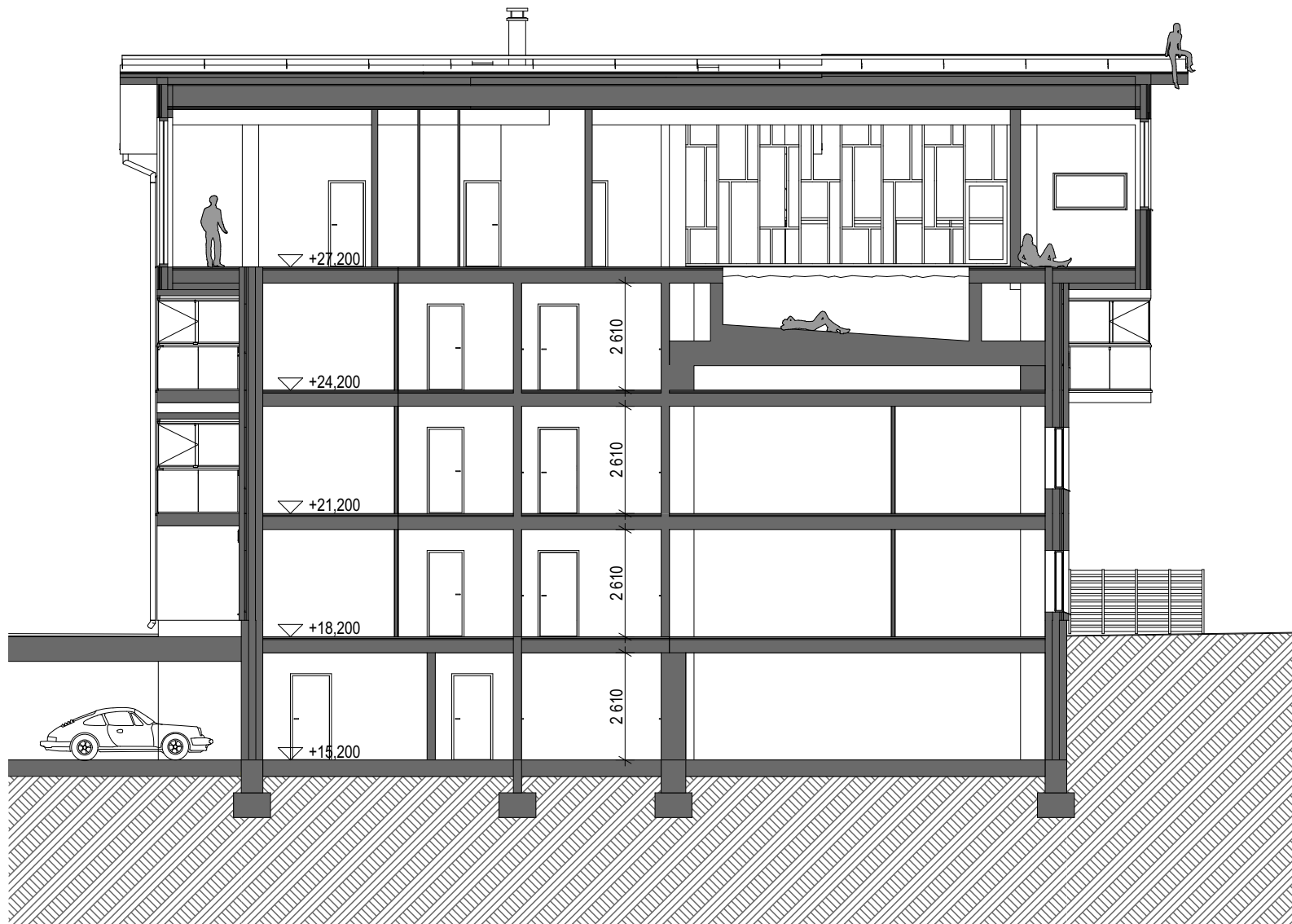
1:150

3.9 Materiaalit

Rakennuksen julkisivumateriaalit on esitetty seuraavalla sivulla kuvassa 72.

Kellariseinän sokkeli on slammattu, eli ohuesti rapattu, vaalean harmaaksi. Asuinkerrosten tiilimuuratusta ulkoseinässä on paksumpi, vaalean keltainen rappaus, joka myötäilee värisävyltään puistoa ympäröiviä vanhoja sairaalarakennuksia.

Molempia porraskäytäviä ympäröivä verhorakennejärjestelmä koostuu mustaksi maalatusta teräsprofiilirungosta, sekä niiden välissä olevista kahdenlaisista paneeleista. Lasipaneelien sekaan on sommiteltu ohuita, puusta valmistettuja elementtejä, joissa on päällysteenä tammiviilua.

Yläkerran kaikille avoin julkinen tila poikkeaa muusta rakennuksesta muotoilunsa lisäksi myös materiaaleiltaan. Ulkoseinä on puurakenteinen, ja on vuorattu 150mm leveällä lehtikuusesta valmistetulla ulkoverhouslaudalla. Yläkerran ikkunat ovat sekä kiinteitä, että avattavia, ja niissä on mustaksi maalatut karmit sekä puitteet.

Asuinkerrosten parvekkeiden kantava laatta on tehty teräsbetonista, joka on myös rapattu ulkopuolelta vaaleankeltaiseksi. Parvekkeen ylälaatta sen sijaan on metallirakenteinen ja mustaksi maalattu. Niiden väliin sijoittuvat avattavat parvekelasitukset, jonka alapuolinen kiinteä osuus on sameaa maitolasia, muodostaen kevyen näköesteen parvekkeelle.

Kaikki ulko-ovet ja ikkunapuitteet, sekä karmit, ovat vaaleaa massiivitammea. Ne on myös käsitelty puunsuoja-aineella sekä lakkakerroksella.

Rakennuksen katto on mustaksi maalattua konesaumapeltiä ja sieltä lähtevät vedenpoistokourut on valmistettu kuparista.

Julkisivumateriaalit

1. Sokkeli, harmaa slammaus
2. Ulkoseinä, vaaleankeltainen rappaus
3. Ulko-ovi, massiivitammi, lakattu
4. Potkupelti, ruostumaton teräs
5. Verhorakennejärjestelmä: teräsrunko, tammiviilupaneelit, lasitus
6. Syöksytorni & vesikourut, kuparia
7. Lasitettu parveke
8. MSE-ikkuna, puitteet & karmit tammea
9. MEK-ikkuna, mustat karmit
10. Ulkoverhouslauta, lehtikuusi
11. Konesaumapeltikatto, musta
12. IV-tulohorni, ruostumaton teräs

3.10 Rakenteet

Perustukset

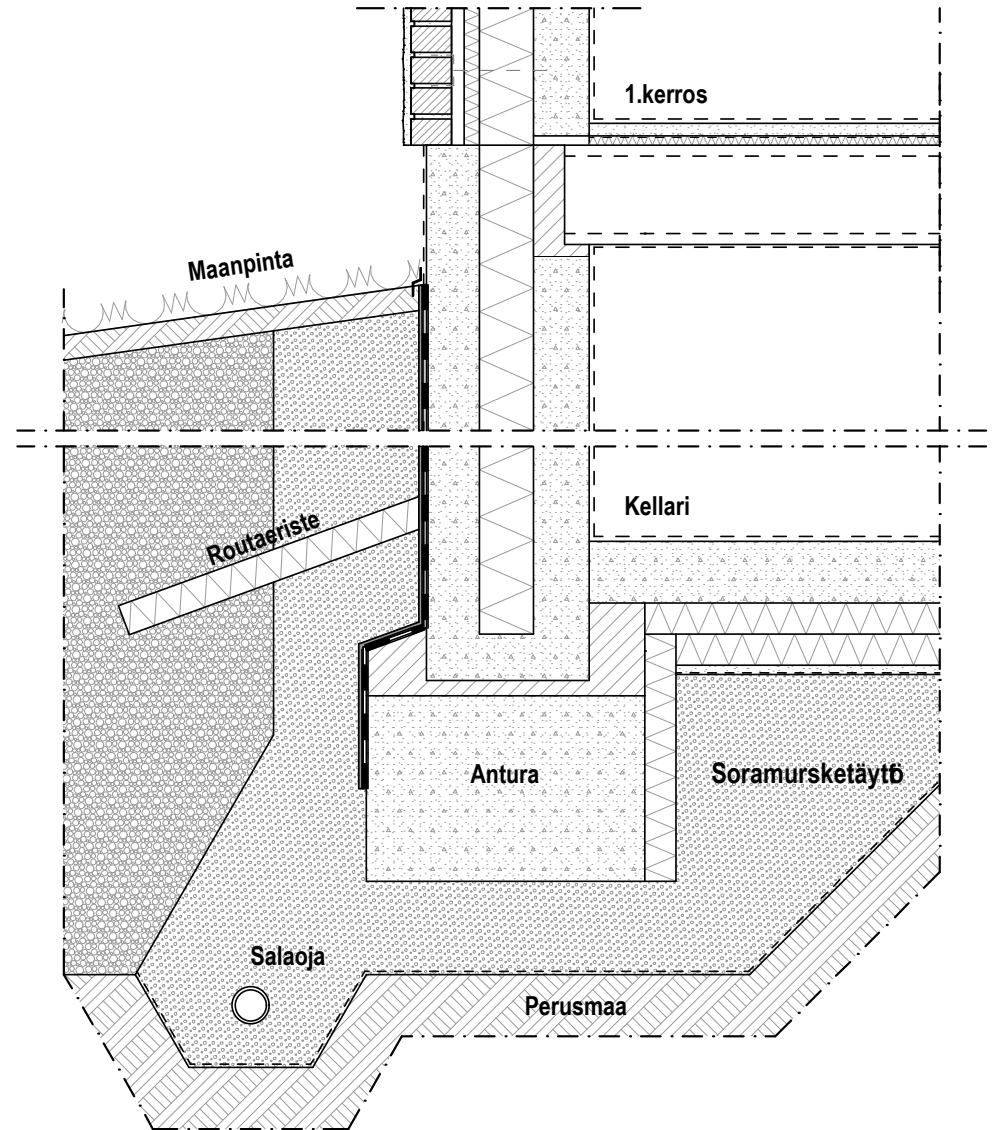
Rakennus perustetaan teräsbetonianturan varaan kallion päälle. Pinnalla oleva savikerros poistetaan ja alla oleva moreeni tiivistetään. Anturan päälle asennetaan 3000mm korkea teräsbetoninen sandwich elementti, joka toimii kellarin kantavana seinänä sekä sokkelina ylemmille kerroksille. Sokkelielementti valetaan paikalla kiinni anturoiden ankkurointitappeihin.

Maanvastainen osuus seinästä tulee vedeneristää, sekä perusmuurilevyllä (patolevy), että kuumahitsatulla bitumikermillä. Myös anturan ja seinäelementin välissä tulee olla kumibitumikermi, joka toimii kapillaarikatkona, estäen maassa esiintyvän kosteuden nousun ylöspäin rakenteisiin. Näkyvä sokkelipinta slammataan, eli rapataan ohuesti sementtillaastilla.

Anturan läheisyyteen asennetaan myös salaojajärjestelmä putkineen ja kaivoineen. Kellarin seinä tulee myös routaeristää maanpinnan alapuolelta vähintään 1,5 metrin leveydeltä. Maanpinnan tulee viettää pois kellariseinästä vähintään 1:20 kaltevuudella, samoin perusmaan kohti salaojia. Rakennuksen perustusleikkaus on esitetty kuvassa 73.

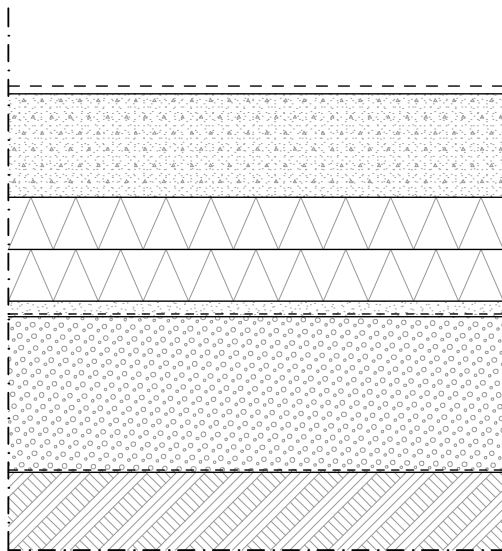
Alapohja

Rakennuksen alapohja koostuu paikalla valetusta ja raudoitettusta teräsbetonilaatasta, jonka paksuus on 200mm. Laatan alle asennetaan 200mm paksu polystyreenieristelevy, ja sen alapuolelle tarvittaessa tasaushiekka ja suodatinkangas, jonka tehtävä on estää eri maa-ainesten sekoittuminen. Eristeen alla on vähintään 300mm kerros salaojasepeliä (raekoko 6 – 32mm), joka estää pohjamaassa mahdollisesti esiintyvän veden kapillaarisen nousun ylöspäin. Alla olevaa perusmaata vasten asennetaan myös suodatinkangas. Alapohjan rakenne on esitetty kuvassa 74.

Kuva 73: Perustusleikkaus (Ilkka Mitrunen)

Alapohja, U-arvo = 0,14 W/m² K, paksuus 400 mm

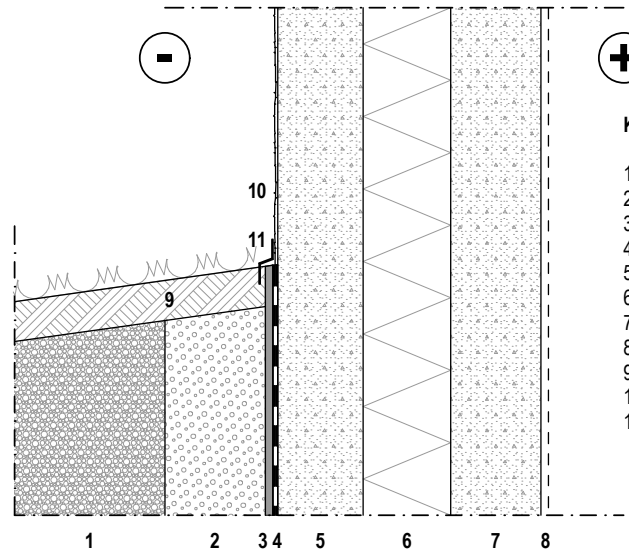
- pintakäsittely / materiaali
- teräsbetoni-laatta 200 mm
- solupolystreenieriste 200 mm
- tasaushiekka, tarvittaessa 30 mm
- suodatinkangas, tarvittaessa
- salaojasepeli 300 mm
- suodatinkangas
- perusmaa

Kuva 74: Alapohja (Ilkka Mitrunen)

Ulkoseinät

Kellari

Maanvastaisen kellarin ulkoseinä on sandwich-elementti rakenteinen. Kahden teräsbetonikuoren välissä on vettymätön solupolystreeni eristelevy. Maata vasten oleva ulkopinta vedeneristetään patolevyllä (perusmuurilevy) sekä kumibitumikermillä. Vedeneristeen ulkopuolella on vähintään 200 mm kerros salaojasepeliä. Maanpinnan ja seinän risteyskohtaan asennetaan peitelista. Sokkelin näkyvä pinta slammataan, eli rapataan ohuesti sementtilaastilla. Sokkelin ulkokuoren tehtävänä on kannatella yläpuolella oleva julkisivutiilimuurausta. Kellarin seinärakenne on esitetty kuvassa 75.

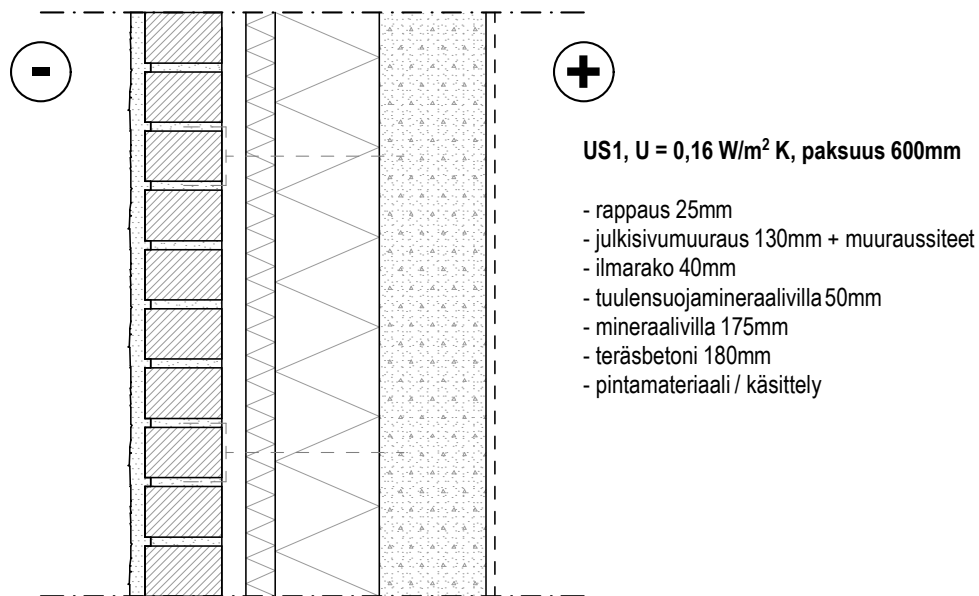
Kellarin ulkoseinä, U = 0,16 W/m²K, paksuus 525 mm

1. soratäyttö
2. salaojasepeli >200 mm
3. perusmuurilevy
4. kumibitumikermi
5. teräsbetoni 170 mm
6. solupolystyreeni eriste 175 mm
7. teräsbetoni 180 mm
8. pintakäsittely / materiaali
9. pintamaa
10. slammattu sokkelipinta
11. lista

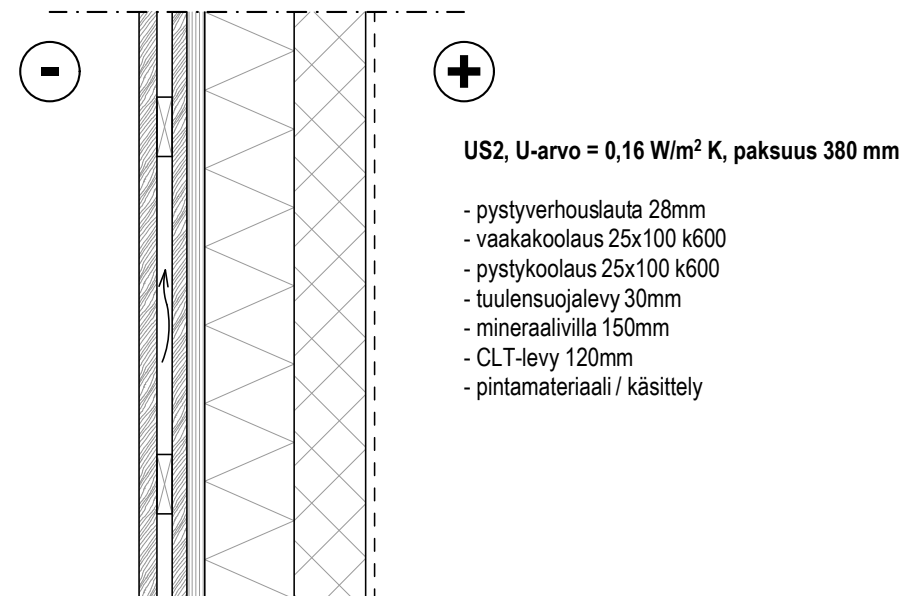
Kuva 75: Kellarin ulkoseinä (Ilkka Mitrunen)

Asuinkerrokset

Asuinkerrosten (1-3.krs) ulkoseinä koostuu myös betonielementeistä. 180mm paksun kantavan teräsbetonisen sisäkuoren ulkopuolella on 175mm paksu mineraalivillalevy, jonka ulkopuolella erillinen 50mm paksu tiheämpi tuulensuojavillalevy. Julkisivu muurataan 130mm leveistä moduulitiilistä, jonka alimmassa varvissa on kolmen tiilen välein avoin tuuletussauga. Täältä ilma kulkee 40mm paksun ilma- raon kautta aina yläpohjaan asti, joka mahdollistaa ulkoseinän tuulettuvan rakenteen. Tiilimuurauksen päälle tehdään kolmikerrosrappaus. Ulkoseinän rakenne on esitetty kuvassa 76.

Kuva 76: Asuinkerrosten ulkoseinä (Ilkka Mitrunen)

Kuva 77: Ylimmän kerroksen ulkoseinä (Ilkka Mitrunen)

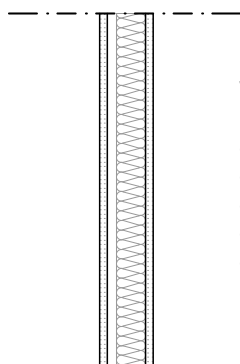
Ylin kerros

Ylimmän kerroksen, sekä sisäänkäyntitornin ulkoseinä on puuelementti rakenteinen. Sen kantava sisäpinta koostuu 120mm paksusta CLT-levystä. CLT tulee englanninkielisistä sanoista Cross Laminated Timber ja tarkoittaa suomeksi ristiin liimattua massiivipuuta. Sen monikerrosrakenteen koostuu useista toisiinsa nähden ristikkäin laminoituista puulevyistä. Eristeenä toimii 150mm paksu mineraalivilla-levy. Eristettä suojaa 30mm paksu tuulensuojalevy, joka on valmistettu huokoisesta puukuidusta. Sen ulkopuolella on kaksinkertainen 25mm paksu ristiinkoolaus, jota pitkin julkisivu tuulettuu koko pituudeltaan. Julkisivun näkyvänä materiaalina on 28mm paksu ja 150 mm leveä lehtikuusesta valmistettu ulkoverhouslauta. Ylimmän kerroksen ulkoseinärakenne on esitetty kuvassa 77.

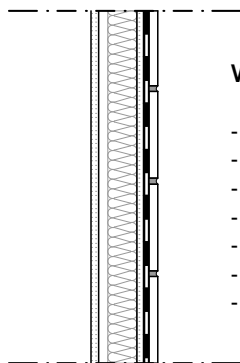
Väliseinät

Asuinkerrosten sisäosien kevyet väliseinät rakennetaan metallirunkoisista kiskoista ja rangoista, joiden molemmin puolin tulee 13mm paksut erikoiskovat kipsilevyt. Ääneneristysten parantamiseksi seinään sisään asennetaan myös 50mm levydeltä mineraalivillaa. Märkätiloissa rakenne on muuten sama, mutta kipsilevyn päälle tulee vedeneristyskerros, kiinnityslaasti sekä keraaminen laatasto saumoineen. Väli-seinärakenteet on esitetty kuvassa 78.

VS1, paksuus 92mm

- Kipsilevy 12,5 mm Gyproc GR 13 Erikoiskova
- Kisko Gypsteel SK 66 (lattiassa ja katossa)
- Rangat Gypsteel ELPR 66/40, k 600 mm
- Mineraalivilla Isover KL AKU 50 mm
- Kipsilevy 12,5 mm Gyproc GR 13 Erikoiskova

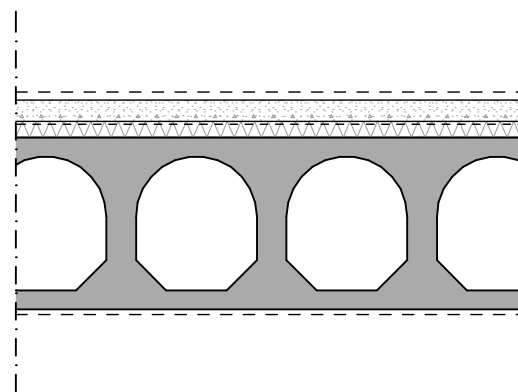
VS2, paksuus 115mm

- Kipsilevy 12,5 mm Gyproc GR 13 Erikoiskova
- Kisko Gypsteel SK 66 (lattiassa ja katossa)
- Rangat Gypsteel ELPR 66/40, k 600 mm
- Mineraalivilla Isover KL AKU 50 mm
- Kipsilevy 12,5 mm Gyproc GR 13 Erikoiskova
- Vedeneristys
- Keraaminen laatta & kiinnityslaasti

Kuva 78: Väliseinät (Ilkka Mitrinen)

Välipohja

Rakennuksen välipohjan kantava rakenne koostuu 320mm paksuista ja 1200mm leveistä tehdasvalmisteisista teräsbetoniontelolaatoista. Laatan yläpuolelle asennetaan 30mm paksu askeläänieristys, suodatinkangas sekä tasoitevalu 25-40mm, jonka päälle tulee varsinainen pintamateriaali ja käsittely. Laatan alapuolella on tiilavaus talotekniikkaa varten. Välipohjan rakenne on esitetty kuvassa 79.

VP1, paksuus 390 mm

- pintäkäsittely / materiaali
- tasoitelaa 25-40mm
- suodatinkangas
- äskenäänieristys 30mm
- ontelolaatta 320mm
- pintäkäsittely / materiaali

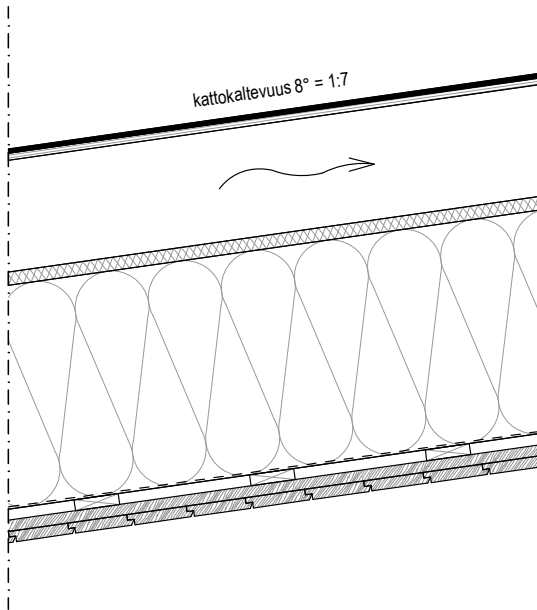
Kuva 79: Välipohja (Ilkka Mitrinen)

Yläpohja

Yläpohjan kantavana rakenteena toimivat järeähköt, 100mm leveät ja 500mm korkeat liimapuupalkit. Samassa tilassa on eristeenä 500mm paksu kerros puhallettua puukuitueristettä. Eristeen alapuolella on kangasvahvisteinen ilmansulkupaperi, joka mahdollistaa hengittävän rakenteen, ollen kuitenkin tarpeeksi ilmatiivis.

Kantavan palkin alapintaan asennetaan puurangoista 50mm syvä installaatiotila sähköasennuksia varten, joka peitetään sisäverhouspaneelilla. Puukuitueristeen päällä on 30mm paksu tuulensuojalevy. Tämän yläpuolella on 250mm korkeat ja 50mm leveät räystäspalkit, joiden väliin muodostuu myös yläpohjan tuuletusväli. Palkit ulkonevat myös ulkoseinän tasosta muodostaen rakennuksen räystäät.

Palkkien yläpintaan asennetaan 25mm paksu pontattu havuvaneri, jonka päälle toteutetaan metallinen konesaumapeltikatto. Katon kaltevuus on 8 astetta, eli suhteessa 1:7 sen pituuteen. Yläpohjan rakenne on esitetty kuvassa 80.

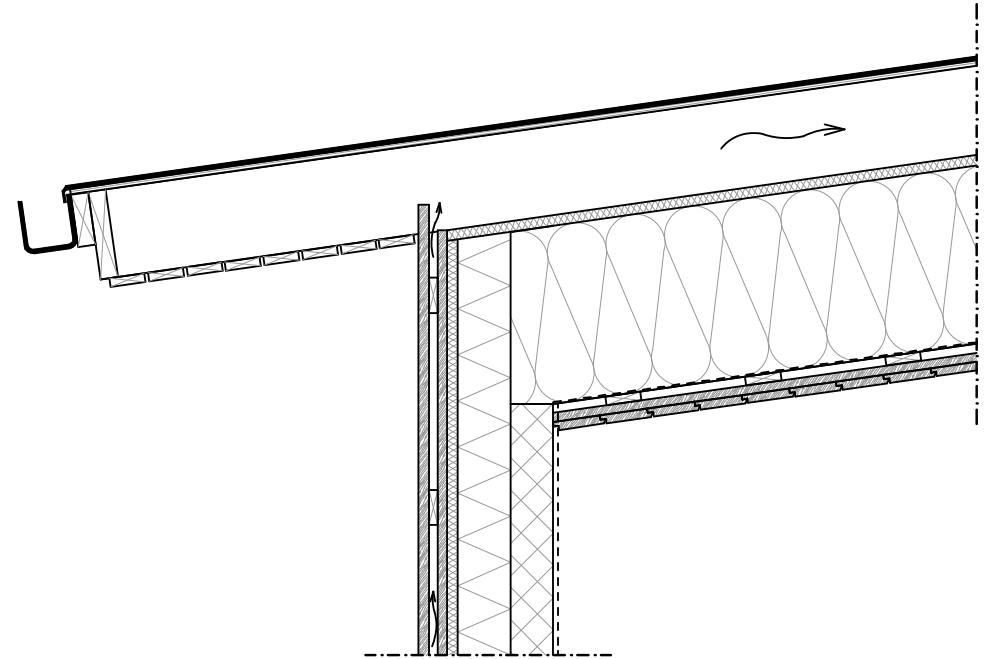

Yläpohja, U-arvo = 0,08 W/m²K, paksuus 880 mm

- konesaumapeltikatto
- pontattu havuvaneri 25 mm
- tuuletusväli 250 mm & räystäspalkit 50x250
- tuulensuojalevy 30 mm
- puukuitueriste 500 mm & kattokannattajat 100x500
- ilmansulkupaperi
- installaatiotila / alakaton kannatus / puurangat 25x100 k400
- installaatiotila / alakaton kannatus / puurangat 25x100 k400
- sisäverhouspaneeli 25mm

Kuva 80: Yläpohja 1:20 (Ilkka Mitrinen)

Rakennuksen räystäät tulevat 900mm ulos seinäpinnasta. Niiden alapinnassa on umpilaudoitus ja päädyissä kuparista valmistetut sadevesikourut. Yläpohja liittyy kantavaan CLT-levyyn kiinnityskulmarauodoilla. Tuulensuojalevy kiertää kokonaan eristekerrosten ulkopuolella. Räystäsrakenne on esitetty kuvassa 81.

Kuva 81: Räystäs (Ilkka Mitrinen)

Räystäs

Erikoisrakenteet

Rakennuksen hissikuilut tehdään paikallavalettuina, 200mm paksuina teräsbetoni-seininä. Kellarissa olevan S1-luokan väestönsuojan ympärillä olevat seinät ovat 600mm paksua teräsbetonia. Väestönsuojaan sijoitetaan myös 4kpl 600mm x 600mm betonipilareita, joiden tehtävänä on kannatella yläkerran uima-altaan rakenteiden kuormat alas perustuksille saakka.

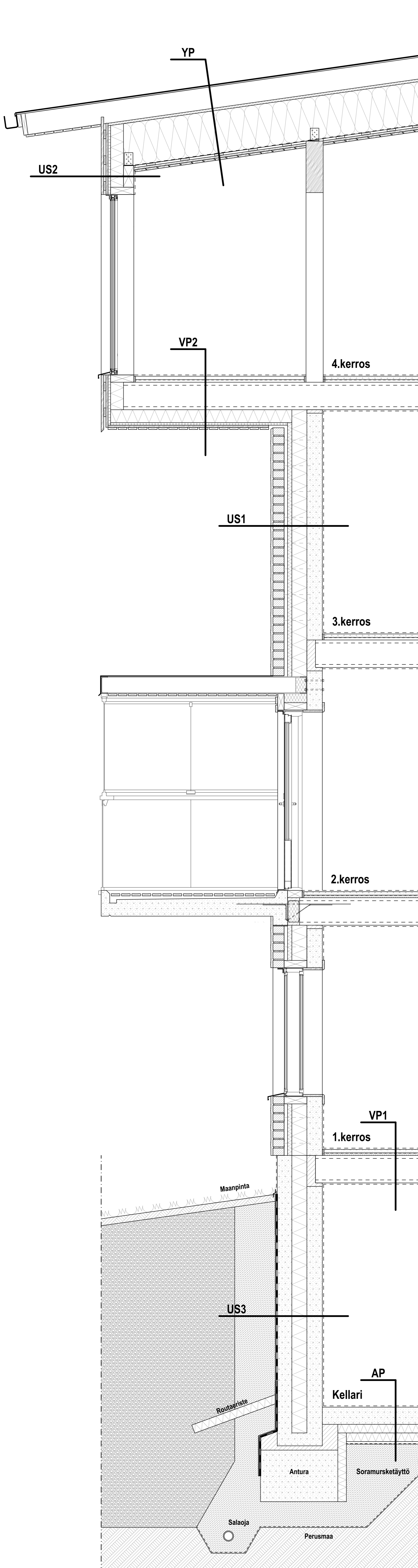
Uima-altaan alapuolella sijaitsee 600mm paksu kantava teräsbetonilaatta. Laatan jokaisen reunan alapinnassa kulkevat 600mm x 600mm kokoiset teräsbetonipalkit, jotka tukeutuvat kulmissa oleviin pilareihin.

Altaan pystyseinät ovat 300mm paksua teräsbetonia. Tämän pystyseinän ja asuntojen kantavien seinien väliin jää 600mm – 1500m levyä tilavaraus uima-allastekniikka varten (pumput, lämmitys, veden kierrätys ja puhdistus).

Rakenneleikkaus 1:20

Yksityiskohtainen rakenneleikkaus erilaisine rakennetyypeineen, ulottuen perustuksista aina vesikattoon saakka, on esitetty seuraavalla sivulla kuvassa 82.

Rakenneleikkaus 1:20

RAKENTEET

US1, U-arvo = 0,16 W/m²K, paksuus 600 mm

- rappaus 25 mm
- julkisivumuuraus 130 mm + muuraussiteet
- ilmarako 40 mm
- tuulensuojamineraalivilla 50 mm
- mineraalivilla 175 mm
- teräsbetoni 180 mm
- pintamateriaali / käsittely

US2, U-arvo = 0,16 W/m²K, paksuus 380 mm

- pystyverhouslauta 28 mm
- vaakakoolaus 25x100 k600
- pystykoolaus 25x100 k600
- tuulensuojalevy 30 mm
- mineraalivilla 150 mm
- CLT-levy 120 mm
- pintamateriaali / käsittely

US3, U-arvo = 0,16 W/m²K, paksuus 525 mm

- perusmuurilevy
- kumibitumikermi
- teräsbetoni 170 mm
- solupolystyreeni eriste 175 mm
- teräsbetoni 180 mm
- pintakäsittely / materiaali

YP, U-arvo = 0,08 W/m²K, paksuus 880 mm

- konesaumapeltikatto
- pontattu havuvaner 25 mm
- tuuletusväli 250 mm & räystäspalkit 50x250
- tuulensuojalevy 30 mm
- puukuitueriste 500 mm & kattokannattajat 100x500
- ilmansulkupaperi
- installaatiotila / alakaton kannatus / puurangat 25x100 k400
- installaatiotila / alakaton kannatus / puurangat 25x100 k400
- sisäverhouspaneeli 25mm

VP1, paksuus 390 mm

- pintakäsittely / materiaali
- tasoitelaatta 25-40 mm
- suodatinkangas
- äskenäänieristys 30 mm
- ontelolaatta 320 mm
- pintakäsittely / materiaali

VP2, paksuus 620 mm

- pintakäsittely / materiaali
- tasoitelaatta 25-40 mm
- suodatinkangas
- äskenäänieristys 30 mm
- ontelolaatta 320 mm
- mineraalivilla 150 mm
- tuulensuojalevy 30 mm
- koolaus 25x100 k600
- ulkoverhouslauta 25x100

AP, U-arvo = 0,14 W/m²K, paksuus 400 mm

- pintakäsittely / materiaali
- teräsbetonilaatta 200 mm
- solupolystyreenilevy EPS 100 200 mm
- tasaushiekka, tarvittaessa 30 mm
- suodatinkangas, tarvittaessa
- salaojasepeli 300 mm
- suodatinkangas
- perusmaa

3.11 Havainnekuvat

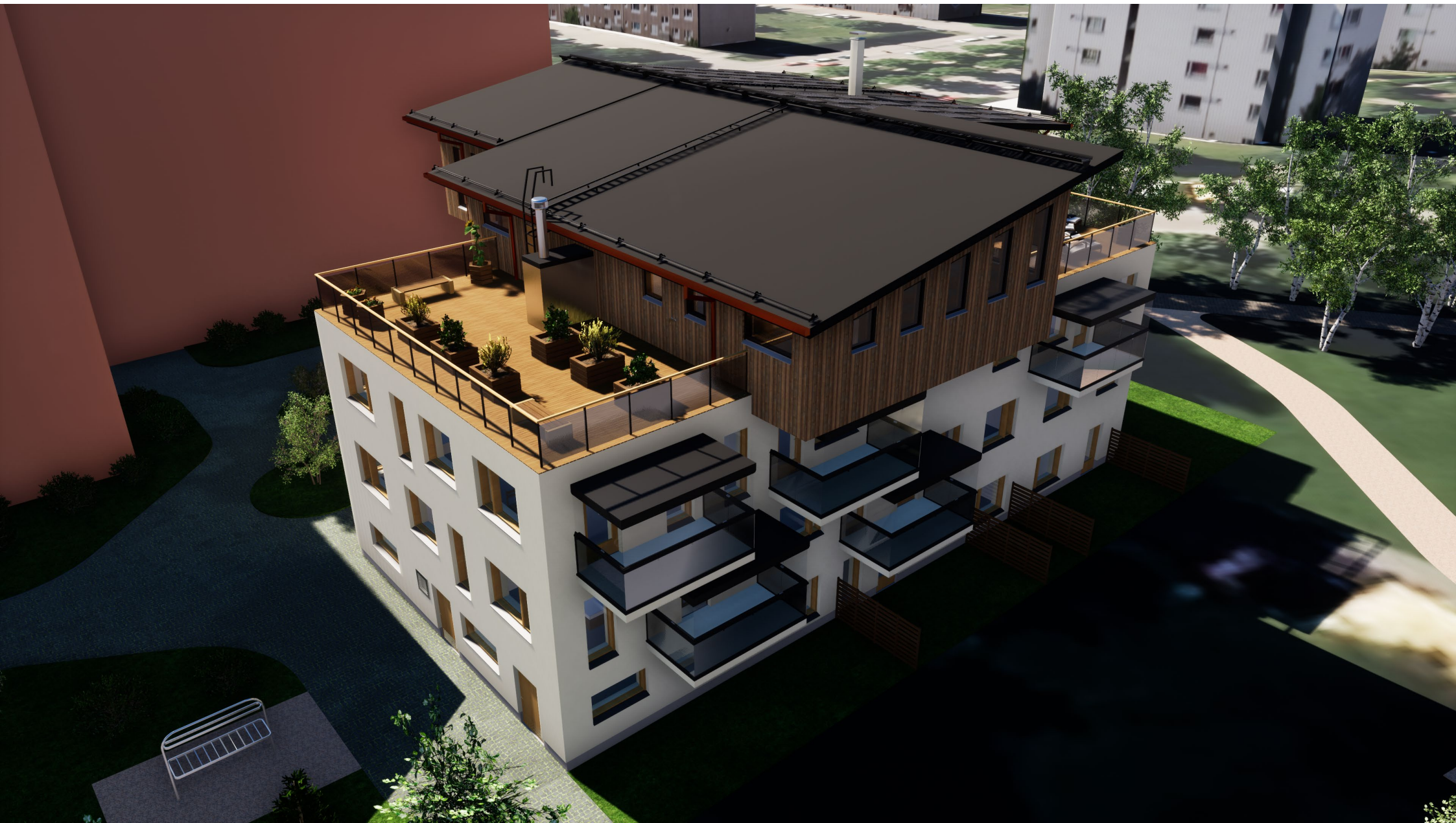
Kuva 83: Havainnekuva lännestä (Ilkka Mitrunen)

Kuva 84: Havainnekuva lännestä yläviistoon (Ilkka Mitrunen)

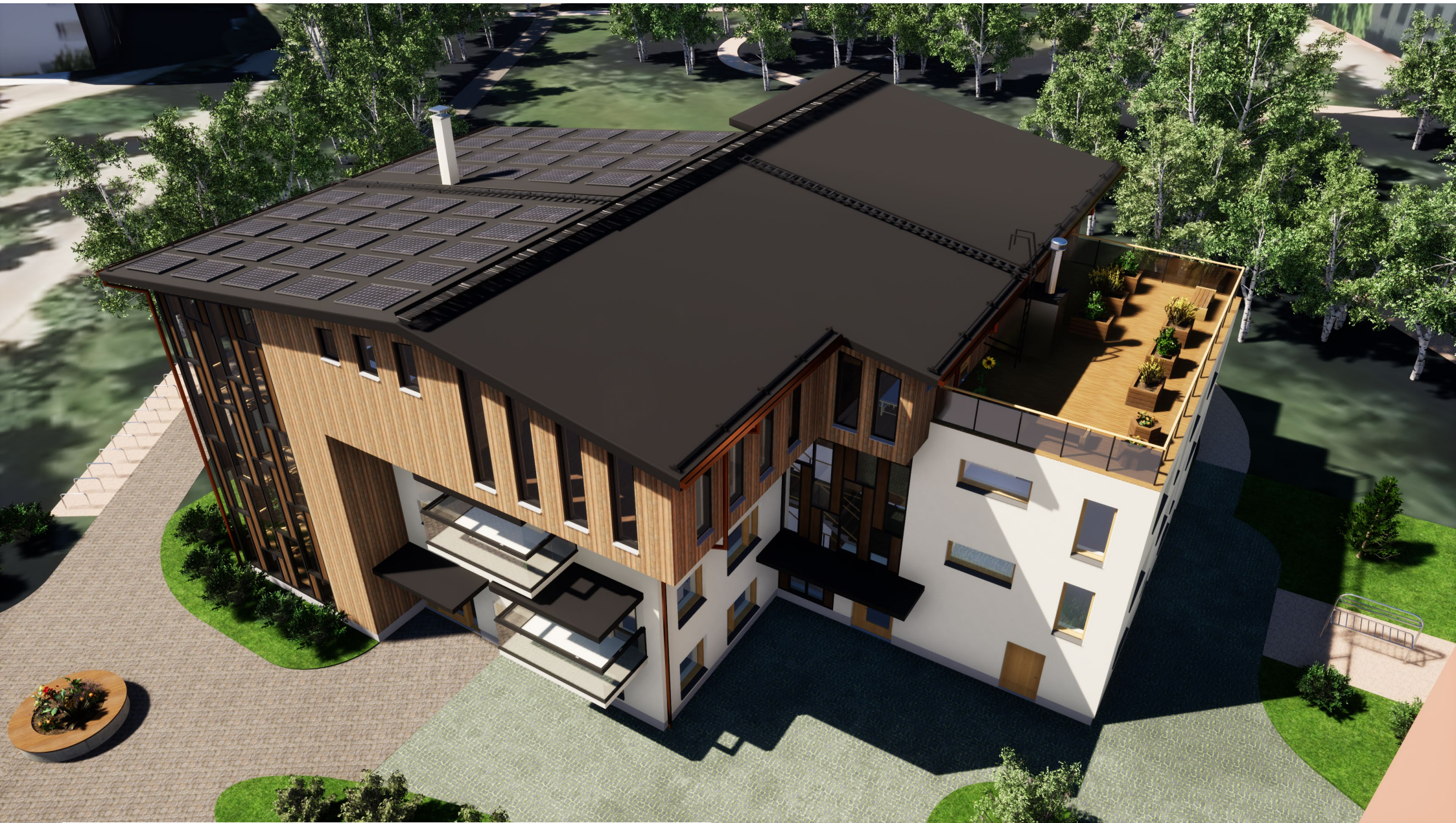
Kuva 85: Havainnekuva pohjoisesta yläviistoon (Ilkka Mitrunen)

Kuva 86: Havainnekuva idästä (Ilkka Mitrunen)

Kuva 87: Havainnekuva idästä yläviistoon (Ilkka Mitrunen)

Kuva 88: Havainnekuva, alue pohjoiseen (Ilkka Mitrinen)

4 Johtopäätökset

Tutkimustyön alkuperäisenä tavoitteena oli perehtyä yleisten saunojen historiaan Suomessa, niiden vahaan uuteen tulemiseen viimeisten vuosien aikana ja tätä kautta saada ajatuksia ja inspiraatiota mahdollisesta tulevaisuudesta.

Tutkimus ajautui kuitenkin jo alusta saakka hieman sivuraiteille, kun pelkästään suunnittelualueen tutkimiseen tuli käytettyä melkein puolet sivumäärästä, ja siitä tuli hieman liian laaja. Jälkiviisaana täytyy todeta, että olisin halunnut käsitellä myös itse asiaa, eli yleisiä saunoja, vähintään yhtä suurella laajuudella. Se että työssä ei ole esitelty ainuttakaan saunaa tai edes elämyksellisyyden konseptia millään tasolla, on hyvin merkittävä puute.

Pääsisältö työssä koostuukin siis itse suunnitteluprojektin esittelystä, sekä tekstin että lukuisten kuvien muodossa. Tutkimuksen ja suunnittelutyön välille on kuitenkin vaikea löytää yhteyttä, sillä lopullisia suunnitteluratkaisuja ei ole juuri millään tavalla tutkittu tai edes perusteltu ollenkaan.

Suunnittelutyöhön on käytetty merkittävästi enemmän aikaa kuin itse tutkimuksen tekemiseen, vaikka jo niille määrättyjen opintopisteiden valossa tilanteen olisi tul-
lut olla tosin päin.

Suunnittelun lopputuloksena syntynyt rakennussuunnitelma täyttää kuitenkin sille asetetut olennaiset vaatimukset, niin lainsäädännön, määräysten, ohjeiden, hyvän rakennustavan suhteen, kuin itse suunnittelijan itsellensä asettamat tavoitteet.

Henkilökohtaisesti koen olevani enempi pragmaattinen ja visuaalisesti orientoitunut luova suunnittelija, jolle tieteellisen tutkimustekstin tuottaminen ja taustoitus lukuisten lähteiden avulla on aiheuttanut hieman haasteita.

Lopuksi haluaisin kiittää kaikkia koulutovereitani, ystäviä, perheenjäseniä, sekä ohjaavia opettajiani saamastani tuesta, avusta, ymmärryksestä ja ennen kaikkea kärsivällisyydestä viimeisten vuosien aikana. Ilman teitä kaikkia en olisi nyt tässä pisteessä. Kiitos myös sinulle, joka olet jaksanut lukea tämän tuotoksen loppuun asti. Toivotan yhdessä kaikille valoisaa, rauhan ja ilon täyteistä post-korona kesää 2021.

Helsingin Maunulassa 11.5.2021

Ilkka Oskari Mitrunen

Lähteet

Byman, E.;& Heinonen, S. (2015). *Koskelan sairaalan ympäristöhistoriallinen selvitys*. Helsinki. Haettu 17. 8 2020

Helsingin kaupunki: Uutta Helsinkiä. (2019). *Asuntojen rakentaminen alkaa Koskelan sairaala-alueella*. Haettu 26. 08 2020 osoitteesta <https://www.uuttahelsinki.fi/fi/uutiset/2019-09-06/asuntojen-rakentaminen-alkaa-koskelan-sairaala-alueella>

Helsingin kaupunki: Uutta Helsinkiä. (2020). *Koskela – asuntoja ja palvelukeskus sairaalapuiston tuntumaan*. Haettu 26. 08 2020 osoitteesta <https://www.uuttahelsinki.fi/fi/sairaala-alueet>

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto. (2017). *Piirustus 12389*. Haettu 7. 10 2020 osoitteesta <https://kartta.hel.fi/helshares/kaavavaripdf/12389.pdf>

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto. (2016). *Koskelan sairaalan ja pesuloiden alue: asemakavan ja asemakaavan muutoksen selostus 12389*. Haettu 18. 8 2020 osoitteesta https://kartta.hel.fi/helshares/kaavaselostus/ak12389_selostus.pdf

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto: Teemakartta: Kulttuuriympäristöt. (2016). *Teemakartta: Kulttuuriympäristöt*. Haettu 17. 8 2020 osoitteesta https://www.hel.fi/hel2/ksv/Liitteet/2016_kaava/Yleiskaava_kulttuuriymparistot_20160614.pdf

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto: Uusi Yleiskaava 2016. (2016). *Uusi Yleiskaava 2016*. Haettu 17. 8 2020 osoitteesta https://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2018_kaava/YK_2016_Tullut_voimaan_20181205.pdf

Rakennuslehti. (2. 4 2020). *YIT teki esisopimuksen pääurakasta Koskelan sairaala-alueelle*. Haettu 26. 08 2020 osoitteesta <https://www.rakennuslehti.fi/2020/04/yit-teki-esisopimuksen-paaurakasta-koskelan-sairaala-alueelle/>

Salonen, K.;& Schalin, M. (2015). *Koskelan sairaalan rakennushistorian selvitys*. Helsinki: Helsingin kaupunki Kiinteistövirasto Tilakeskus. Haettu 13. 8 2020

Vainio, A. (2011). *Koskelan sairaala-alue ympäristöineen, selvitys kaavoitettavasta alueesta*. Helsinki: Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto. Haettu 14. 8 2020 osoitteesta https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/aos_2011-9.pdf

Wikipedia. (2020). *Hitas*. Haettu 6. 10 2020 osoitteesta <https://fi.wikipedia.org/wiki/Hitas>

Kuvalähteet

1. **Missio, Visio, Strategia, Arvot; Ilkka Mitrunen** [viitattu 20.10.2020]
2. **Ideamatriisi, Ilkka Mitrunen** [viitattu 20.10.2020]
3. **Aluekuva, Ilkka Mitrunen / Helsingin kaupungin karttapalvelu** [viitattu 22.10.2020] <https://kartta.hel.fi/#>
4. **Sijaintikaavio, Ilkka Mitrunen / Helsingin kaupungin karttapalvelu** [viitattu 21.10.2020] <https://kartta.hel.fi/#>
5. **Koskelantie, Ilkka Mitrunen** [viitattu 22.10.2020]
6. **Käpyläntie, Ilkka Mitrunen** [viitattu 22.10.2020]
7. **Kunnalliskodintie, Ilkka Mitrunen** [viitattu 22.10.2020]
8. **Havainnekuva alueesta tulevaisuudessa** [viitattu 25.10.2020] https://kartta.hel.fi/helshares/kaavaselostus/ak12389_selostus.pdf (sivu 69)
9. **Asemapiirros vuodelta 1931, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto** [viitattu 22.10.2020] https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/aos_2011-9.pdf (sivu 21)
10. **Koskelan työ- ja vaivaistalo 1920-luvulla, Helsingin kaupunginmuseo** [viitattu 22.10.2020] <https://hkm.finna.fi/Record/hkm.HKMS000005:km0000nrvp>
11. **Henkilökuntaa 1920-luvulla, Helsingin kaupunginmuseo** [viitattu 22.10.2020] <https://hkm.finna.fi/Record/hkm.HKMS000005:km0000nrvr>
12. **Perunannostoa työ- ja vaivaistalon pelloilla 1920-luvulla, Helsingin kaupunginmuseo** [viitattu 22.10.2020] <https://hkm.finna.fi/Record/hkm.HKMS000005:km0000npxv>
13. **Koskelan kunnalliskodin rakennustöitä vuonna 1911, Helsingin kaupunginmuseo** [viitattu 22.10.2020] <https://hkm.finna.fi/Record/hkm.HKMS000005:000008i2>
14. **Koskelan kunnalliskodin puistoa 1930-luvulla, Helsingin kaupunginmuseo** [viitattu 22.10.2020] <https://hkm.finna.fi/Record/hkm.HKMS000005:km0000ngjj>
15. **Ilmakuva Koskelan sairaala-alueesta 1975, Helsingin kaupunginmuseo** [viitattu 22.10.2020] <https://hkm.finna.fi/Record/hkm.HKMS000005:km002hhe>
16. **C-rakennus, julkisivupiirros vuodelta 1909, Koskelan sairaalan rakennushistorian selvitys, sivu 66** [viitattu 24.10.2020]
17. **C-rakennus pohjapiirros, 1950-luvun muutokset, Koskelan sairaalan rakennushistorian selvitys, sivu 75** [viitattu 24.10.2020]
18. **Kuvia sairaala-alueelta, Ilkka Mitrunen** [viitattu 8.5.2021]
19. **Puistokuvia, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.10.2020]
20. **Ilmakuva kollaasi, Ilkka Mitrunen / Helsingin kaupungin karttapalvelu** [viitattu 21.10.2020] <https://kartta.hel.fi/#>
21. **Alueen rakennusvaiheet, Koskelan sairaalan ympäristöhistoriallinen selvitys, sivu 12** [viitattu 25.10.2020]

22. **Havainnekuva asemakaavasta** [viitattu 25.10.2020]
https://kartta.hel.fi/helshares/kaavaselostus/ak12389_selostus.pdf (sivu 68)
23. **Alueen asemakaava, piirustus 12389** [viitattu 25.10.2020]
<https://kartta.hel.fi/helshares/kaavavaripdf/12389.pdf>
24. **Rakennustöitä alueella, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.10.2020]
25. **Rakennustöitä alueella, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.10.2020]
26. **Rakennustöitä alueella, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.10.2020]
27. **Rakennustöitä alueella, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.10.2020]
28. **Ilkka Mitrunen / Ilmatieteen laitos: havaintojen lataus** [viitattu 28.8.2020]
<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/havaintojen-lataus#!/>
29. **Iowa Environmental Mesonet: Custom Wind Roses** [viitattu 28.8.2020]
https://mesonet.agron.iastate.edu/sites/dyn_windrose.phtml?net-work=FI_ASOS&station=EFHK
30. **Weather Atlas: Helsinki, Finland** [viitattu 28.8.2020]
https://www.weather-atlas.com/en/finland/helsinki-climate#daylight_sunshine
31. **Helsingin uusi maaperäkartta (rasteri)** [viitattu 25.9.2020]
<https://kartta.hel.fi/#>
32. **Melutasojen ohjeavot** [viitattu 25.9.2020]
https://kartta.hel.fi/helshares/kaavaselostus/ak12389_selostus.pdf (sivu 89)
33. **Julkisivulle kohdistuvat päiväajan melutasot** [viitattu 25.9.2020]
https://kartta.hel.fi/helshares/kaavaselostus/ak12389_selostus.pdf (sivu 92)
34. **Ote Yleiskaava 2002:sta** [viitattu 14.10.2020]
https://kartta.hel.fi/helshares/kaavaselostus/ak12389_selostus.pdf (sivu 81)
35. **Ote Yleiskaava 2016:sta** [viitattu 14.10.2020]
https://kartta.hel.fi/helshares/kaavaselostus/ak12389_selostus.pdf (sivu 82)
36. **Panoraamakuva Taivaskalliolta, Ilkka Mitrunen** [viitattu 2.12.2020]
37. **Ympäröivät alueet, Koskelan sairaala-alue ympäristöineen, selvitys kaavoitettavasta alueesta** [viitattu 25.10.2020]
https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/aos_2011-9.pdf (sivu 83)
38. **Palvelut alueella, Koskelan sairaala-alue ympäristöineen, selvitys kaavoitettavasta alueesta** [viitattu 25.10.2020]
https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/aos_2011-9.pdf (sivu 71)
39. **Liikenneyhteydet alueella, Koskelan sairaala-alue ympäristöineen, selvitys kaavoitettavasta alueesta** [viitattu 25.10.2020]
https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/aos_2011-9.pdf (sivu 73)
40. **Rakeisuuskaavio, Koskelan sairaala-alue ympäristöineen, selvitys kaavoitettavasta alueesta** [viitattu 25.10.2020]
https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/aos_2011-9.pdf (sivu 9)
41. **Kasvillisuuden ja rakenteiden säilyvyys alueella, Koskelan sairaalan ympäristöhistoriallinen selvitys, sivu 14** [viitattu 2.12.2020]
42. **Puusto ja pensaat alueella, Koskelan sairaalan ympäristöhistoriallinen selvitys, sivu 38** [viitattu 2.12.2020]
43. **Alueanalyysikuva, Ilkka Mitrunen** [viitattu 4.12.2020]
44. **Havainnekuva etelästä, Ilkka Mitrunen** [viitattu 8.5.2021]

45. **Sijaintipiirros, Helsingin Kaupunki** [viitattu 27.4.2021]
46. **Havainnekuva piha-alueesta, Ilkka Mitrunen** [viitattu 6.5.2021]
47. **Pihapiirros 1:500, Ilkka Mitrunen** [viitattu 27.4.2021]
48. **Kaavio rakennuksen perusmassoitelusta, Ilkka Mitrunen**
[viitattu 5.12.2020]
49. **Kaavio rakennuksen massoitelusta, Ilkka Mitrunen** [viitattu 16.12.2020]
50. **Rakennuksen tilaohjelma toiminnoittain, Ilkka Mitrunen**
[viitattu 17.4.2021]
51. **Tilaohjelman pinta-alajakauma ympyräkaaviona, Ilkka Mitrunen**
[viitattu 17.4.2021]
52. **Tilaohjelman pinta-alajakauma laatikkokaaviona, Ilkka Mitrunen**
[viitattu 17.4.2021]
53. **Kellarikerroksen tilaohjelma, Ilkka Mitrunen** [viitattu 19.4.2021]
54. **Kellarikerroksen pohjapiirros 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 28.4.2021]
55. **1.kerroksen tilaohjelma, Ilkka Mitrunen** [viitattu 19.4.2021]
56. **2.kerroksen tilaohjelma, Ilkka Mitrunen** [viitattu 19.4.2021]
57. **3.kerroksen tilaohjelma, Ilkka Mitrunen** [viitattu 19.4.2021]
58. **1.kerroksen pohjapiirros 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 28.4.2021]
59. **2.kerroksen pohjapiirros 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 28.4.2021]
60. **3.kerroksen pohjapiirros 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 28.4.2021]
61. **4.kerroksen tilaohjelma, Ilkka Mitrunen** [viitattu 19.4.2021]
62. **4.kerroksen pohjapiirros 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 28.4.2021]
63. **Havainnekuva, 4.kerros, Ilkka Mitrunen** [viitattu 6.5.2021]
64. **Julkisivu kaakkoon 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 29.4.2021]
65. **Julkisivu lounaaseen 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 29.4.2021]
66. **Julkisivu luoteeseen 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 29.4.2021]
67. **Julkisivu koilliseen 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 29.4.2021]
68. **Leikkaus A-A 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 30.4.2021]
69. **Leikkaus B-B 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 30.4.2021]
70. **Leikkaus C-C 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 30.4.2021]
71. **Leikkaus D-D 1:150, Ilkka Mitrunen** [viitattu 30.4.2021]
72. **Julkisivuote 1:50, Ilkka Mitrunen** [viitattu 14.4.2021]
73. **Perustusleikkaus, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]
74. **Alapohja, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]

75. **Kellarin ulkoseinä, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]
76. **Asuinkerrosten ulkoseinä, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]
77. **Ylimmän kerroksen ulkoseinä, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]
78. **Väliseinät, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]
79. **Välipohja, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]
80. **Yläpohja, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]
81. **Räystäs, Ilkka Mitrunen** [viitattu 25.11.2020]
82. **Rakenneleikkaus 1:20, Ilkka Mitrunen** [viitattu 12.4.2021]
83. **Havainnekuva lännestä, Ilkka Mitrunen** [viitattu 10.5.2021]
84. **Havainnekuva lännestä yläviistoon, Ilkka Mitrunen** [viitattu 10.5.2021]
85. **Havainnekuva pohjoisesta yläviistoon, Ilkka Mitrunen** [viitattu 10.5.2021]
86. **Havainnekuva idästä, Ilkka Mitrunen** [viitattu 10.5.2021]
87. **Havainnekuva idästä yläviistoon, Ilkka Mitrunen** [viitattu 10.5.2021]
88. **Havainnekuva, alue pohjoiseen, Ilkka Mitrunen** [viitattu 10.5.2021]

OPINTOJAKSON SUORITTAMINEN

- laajuus: 15 opintopistettä
- toteutusaika: 13.1.2020 – 18.5.2020
- teoreettisen tutkielman laatiminen, joka tukee Projektin 12 (syventävä ammatillinen) kurssissa tehtävää rakennussuunnitelmaa
- opintopakso suoritetaan yksilötöinä
- toimiminen aktiivisesti tutkiva opiskelijana tiedonhankinnassa ja tutkielman itsenäisessä laatimisessa
- osallistuminen pienohjausryhmän tapaamisiin, väli- & loppuseminaareihin

OSAAMISTAVOITTEET

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietoaan ja taitojaan opintoihin liittyvässä kehittämistehtävässä. Kehittämistyöllä tarkoitetaan oman ammatillisen osaamisen tai ammatillisten käytäntöjen kehittämistä. Prosessin aikana opinnäytetyön tekijä soveltaa oman alansa tiedonhankintamenetelmiä, suhteuttaa aiempaa tietoa uuteen ja keksii uusia ratkaisuja ja tulkintoja. Opiskelija hahmottaa yksityiskohdat osana laajempia kokonaisuuksia. Opiskelija osaa laatia työstään kirjallisen raportin, jossa hän kuvaa, analysoi ja havainnollistaa työskentelynsä vaiheet ja tulokset.

Opinnäytetyön tehtyään opiskelija osaa

- tunnistaa työelämän ja oman alansa kehittämistarpeita tai ongelmakohtia ja suunnitella niihin ratkaisuja
- käyttää työnsä perustassa ja rajauksessa luotettavaa tietoa eri lähteistä
- soveltaa kehittämistyössään ammatillista osaamistaan sekä sopivia menetelmiä ja työtapoja
- toteuttaa työelämää, omaa alaa tai ammatillista osaamista hyödyttävän kehittämistehtävän itsenäisesti, vastuullisesti ja yhteistyössä muiden kanssa
- viestiä työnsä eri vaiheissa selkeästi, perustellusti ja havainnollisesti sekä vertaisyhteisölle että eri yleisöille
- raportoida työnsä tulokset, arvioida niitä ja tuoda esiin kehittämissuunnitelmia

OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSOSUUS

Tutkimustyön tavoitteena on perehtyä yleisten saunojen historiaan Suomessa ja niiden vahvaan uuteen tulemiseen viime vuosina. Lukuisten erilaisten referenssikohteiden avulla tarkastellaan laaja-alaisesti suomalaista saunakulttuuria. Lisäksi käydään läpi suunnittelualueen historiaa, nykytilaa ja tulevaisuutta. Kaiken tarkoituksena on hyvien ja toimivien suunnitteluratkaisujen löytyminen erikseen tehtävää Projektin 12 suunnitelmaa varten. Tutkimuskysymys kuuluu seuraavasti:

”Millainen on elämyksellinen asuinkerrostalon ja yleisen saunan yhdistelmä?”

LOPULLISET TULOSTEET

- Kirjallinen osuus sisältää
  - tiivistelmä + abstract
  - johdanto
  - sisältö
  - johtopäätökset
  - lähdeluettelo
  - liitteinä laaditut tehtävänannot sekä Projektin 12 esittelyplanssit
- Huomioitavaa
  - taustat, lähtökohdat ja tavoitteet. Näitä ei saa sekoittaa keskenään
  - lähde- / viittemerkinnät. ks. Metropolian ohjeistus opinnäytetyön kirjallisesta osuudesta
  - Asettelu joko vaak- tai pystysuuntainen, ulkoasu muutoin vapaa, A4-formaatti, kanssa Metropolian logo
- Opinnäytetyösuunnitelma ja -sopimus
- Mainos: vaak A3. Työn esittely seminaarikutsua varten
- Artikkelit: 1000 sanaa + kuvat. Korvaa kypsyysnäytteen ja koostetaan erilliseen julkaisuun

AIKATAULU

Väliseminaari 1 – 15.1.2020

Tehtävänannot – 1/2020

Opinnäytetyösuunnitelma & sopimus– 2/2020

Väliseminaari 2 – 20.3.2020

Lopullinen palautus – 24.4.2020

Mainos – 27.4.2020

Loppuseminaarit – 13.5. – 15.5.2020

Lopullinen artikkeli – 18.5.2020

lisäksi 7kpl pienryhmäohjaus tapaamisia.

Tarkempi yksityiskohtainen projektaikataulu erikseen, opinnäytetyösuunnitelman liitteenä.

ARVIOINTIKRITEERIT

- työn palautus aikataulun mukaisesti
- teoriatiedon soveltaminen käytäntöön
- tiedonhankinta ja -hallinta
- ideointi-, suunnittelu- ja ongelmanratkaisumenetelmät
- tutkimusmenetelmät
- argumentointi ja omien valintojen perustelu
- reflektointi ja raportointi
- itsenäisen työskentelyn taidot
- lopullisen materiaalin ulkoasu

OPINTOJAKSON SUORITTAMINEN

- laajuus: 10 opintopistettä
- toteutusaika: 13.1.2020 – 24.4.2020
- luonnostasaisen arkkitehtisuunnitelman laatiminen, joka tukeutuu opinnäytetyön tutkimusosuuteen
- opintojakso suoritetaan yksilötyönä
- toimiminen aktiivisesti tutkiva opiskelijana tiedonhankinnassa ja suunnitelman itsenäisessä laatimisessa
- osallistuminen pienohjausryhmän tapaamisiin, väli- & loppuseminaareihin

TAVOITEET

Opiskelija toteuttaa suunnittelemansa ja hyväksytyt projektin, joka liittyy oleellisena osana opinnäytetyöhön. Projektin tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä. Projektissa opiskelija osoittaa osaavansa arkkitehtisuunnittelun ammattimaisella tasolla.

HARJOITUSTYÖ: PROJEKTI 12

Projekti 12:n suunnittelukohte sijaitsee Helsingin Koskelan entisellä sairaala-alueella. Suunnittelun kohteena on asemakaavan 12389 eteläisimmän korttelin 26972 länsikulmassa oleva rakennusala, jonka sallittu kerrosala on 2000k-m².

Tontille suunnitellaan 5-kerroksinen asuinkerrostalo. Sen ylimpään kerrokseen suunnitellaan kaikkien käyttöön suunnattu elämyksellinen ja monipuolinen yleinen sauna ja vapaa-ajan viettopaikka.

Rakennus suunnitellaan täyttämään Suomen rakentamismääräyskokoelman ja Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen vaatiman laatutason, sekä alueelle annetut yleiset kaavamääräykset (perustellut poikkeamat mahdollisia).

LOPULLISET TULOSTEET

Planssit 5kpl, 700mm x 1000mm, pysty-asemoinnilla. Planssien nimitiedoissa Metropolian logo. Planssit pienennöksenä (= opinnäytetyön liite = samassa tiedostossa opinnäytetyön kanssa). Liitteen palautus myös erillisenä tiedostona.

Alustava piirustusluettelo	28.1.2020
NIMI	MITTAKAAVA
Asemapiirros	1:1000
Pihapiirros	1:500
Pohjapiirrokset (kellari, 1. - 3.krs)	1:100
Pohjapiirros, kattokerros (4.krs)	1:50
Julkisivut, pääilmansuuntiin, 4kpl	1:100
Leikkaukset, riittävästi	1:100
Rakennedetaljeja, tarvittava määrä	1:10 - 1:50
Havainnekuvia, sisältä ja ulkoa	
Selostustekstit	
3D – kaavioita	

AIKATAULU

Väliseminaari 1 – 15.1.2020

Väliseminaari 2 – 20.3.2020

Lopullinen palautus – 24.4.2020

Loppuseminaarit – 13.5. – 15.5.2020

lisäksi 7kpl pienryhmäohjaus tapaamisia. Tarkempi yksityiskohtainen projektaikataulu erikseen, opinnäytetyösuunnitelman liitteenä.

ARVIOINTIPERUSTEET

- työn palautus aikataulun mukaisesti
- teoretiedon soveltaminen käytäntöön
- tiedonhankinta ja -hallinta
- ideointi-, suunnittelu- ja ongelmanratkaisumenetelmät
- tutkimusmenetelmät
- argumentointi ja omien valintojen perustelu
- reflektointi ja raportointi
- itsenäisen työskentelyn taidot
- suunnitelman laadukkuus

Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi.
This page is intentionally left blank.